

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА



ГОДИНА
XXXIV
1110
БРОЈ
6. IV 1973.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ



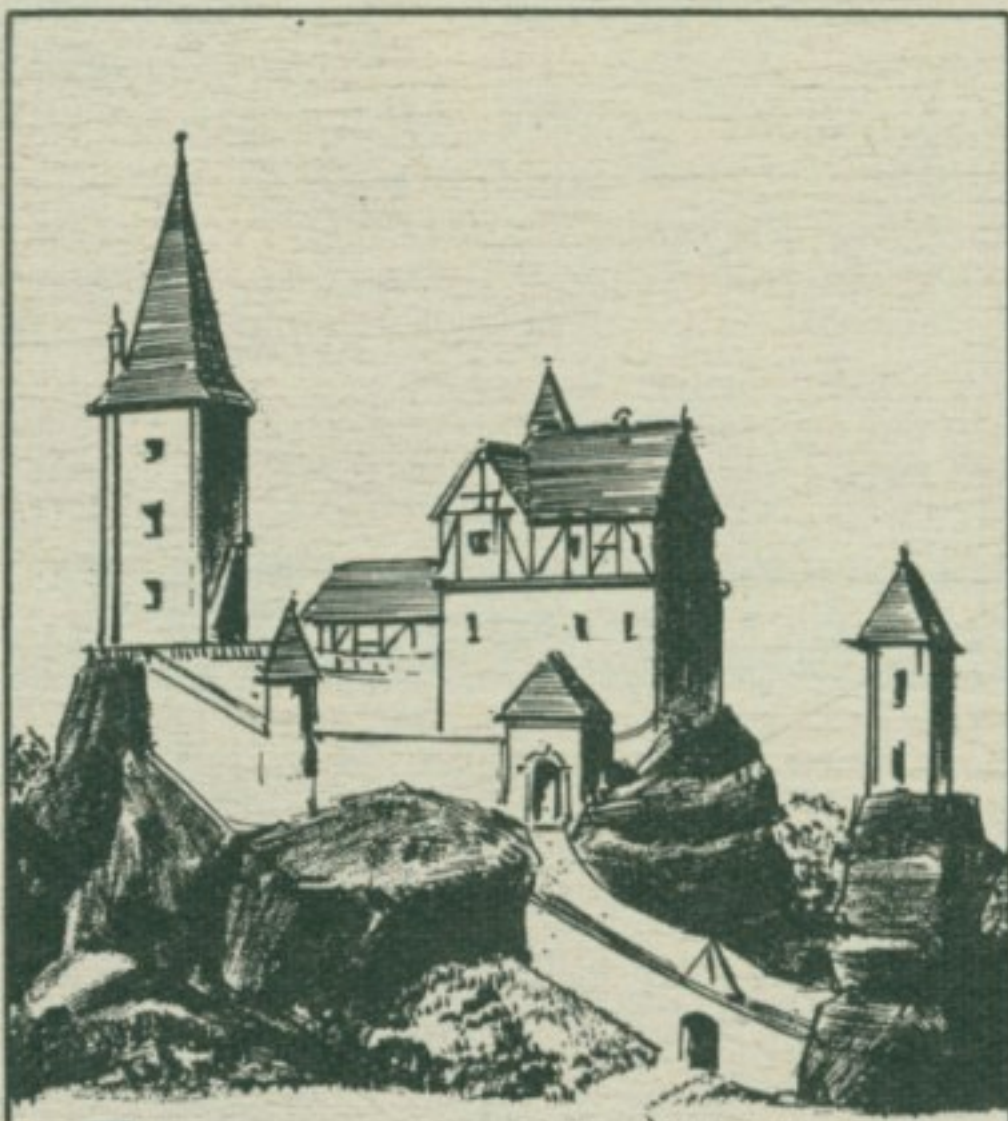
Ripley

Веровати или не!



**ЏЕМС
КАУЛИ**

(1854-1937)
ИЗ
ХОЛТОН
ГИЛА,
У
ЕНГЛЕСКОЈ,
70 ГОДИНА
ЈЕ
ПРОДАВАО
ТКАНИНЕ
КАО
ПУТУЈУКИ
ТРГОВАЦ.



**ЗАМАК
КАРЛСФРИДЕ**

У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ
ПОДИГНУТ ДА СПРЕЧИ
НАЈЕЗДУ НЕПРИЈАТЕЉА
САГРАДИЛА СУ
583 ЧОВЕКА
ЗА СВЕГА
9 НЕДЕЉА.



Камен

КОЈИ ЈЕ
ПРИРОДА ОБЛИКОВАЛА
КАО ПАЛАЦ
НАШАО ЈЕ
РЕЈ ХАЛИ
ИЗ ЛЕЈКВУДА (САД).



**ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ
60 ГОДИНА „ЈЕО“
СВОЈЕ ПРЕЗИМЕ**

МАЈКА БРЕБАМИЧ
(1840-1918)
ИЗ ЛАНКАСТЕРА
(ЕНГЛЕСКА)
21.9.15

ДАНД
ЈЕО ЈЕ ЗА
ДОРУЧАК
ИСКЛУЧИВО
НАМИРНИЦЕ ЧИЈА
ПРВА СЛОВА
САЧИЊАВАЈУ
ЊЕГОВО
ПРЕЗИМЕ -
BREAD
(ХЛЕБ)
BUTTER
(БУТЕР)
MILK
(МЛЕКО)
CHEESE
(СИР).



ШПИЛ КАРАТА ЗА ИГРАЊЕ

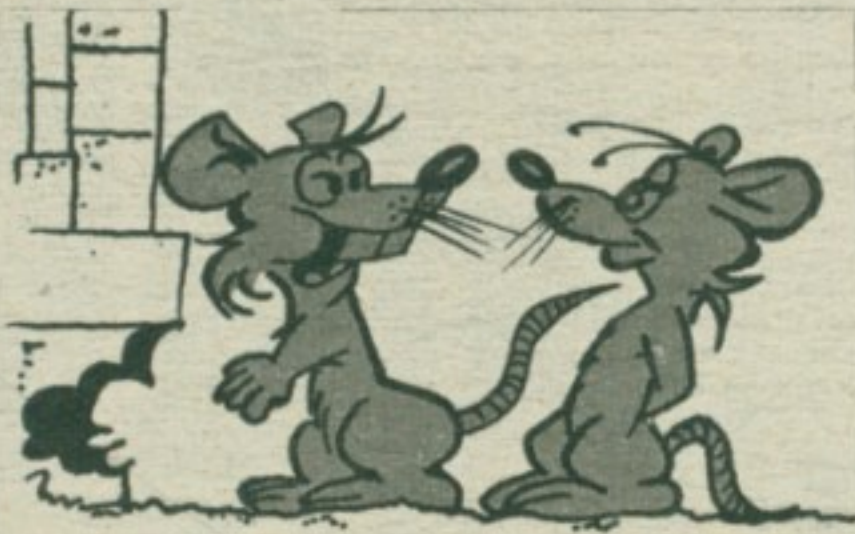
ИЗРАЂЕН ЈЕ У ИНДИЈИ ОД
РИБЉЕ КРЉУШТИ
ПРЕМАЗАНЕ ЛАКОМ.

**ЈАМАКУНДИ
БХАИЈАС**

ИЗ БАЛИЈАПАЛА
(ИНДИЈА)
ЈЕДИНИ СУ ЉУДИ
НА СВЕТУ
КОЈИ СЕ БОЈЕ
РОЂЕНА
МУШКОГ
ДЕТЕТА. ОНИ
ВЕРУЈУ ДА ЈЕ
ДОЛАЗАК ДЕЧАКА
НА СВЕТ ЗНАК
ДА ЋЕ УСКОРО
УМРЕТИ ГЛАВА
ПОРОДИЦЕ.

**ЈЕСТЕ
ЛИ
ВЕЋ
ЧУЛИ
ДА...**

● у Јапану ће се ускоро прави-
ти куће од материјала добијеног
од отпадака. У овој пренасеље-
ној и индустријским отпацама
загађеној земљи за смеће више
нема места. Зато су стручњаци
испробали и то са успехом нов
начин уништавања отпадака: ни-
су га спаљивали већ замрзава-
ли, а затим тако смрзнутог из-
дробили у прах и на крају од



овог праха направили плоче раз-
личитог облика које се могу у-
потребљавати за попличавање у-
лица, изградњу мостова и кућа.

● жене-жирафе живе у Бур-
ми, на граници према Лаосу. Име
„жене-жирафе“ добиле су због
тога што су своје вратове изду-
живале стављајући на њих у ред-
овним временским размацима
по једну алку. У старости неке
од њих имају вратове дугачке и
до 30 сантиметара! Најтежа каз-
на која је некад често примењива-
вана, било је скидање ових алки.
Вратни мишићи ненавикли да



сами држе терет главе опуштали
би се, глава би падала на груди
и несрећна жена би умрла од
гушења.

● да би растерали галебове и
остале птице које ометају норма-
лан лет авиона, аеродромске вла-
сти у Ливерпулу снимиле су на
магнетофонску траку различите
звуче и пуштали их свако-
дневно. Међутим, пре извесног
времена трака се од употребе из-
лизала и један службеник на



аеродрому се сетио да сними ла-
јање своје керуше Бони. На оп-
ште изненађење, Бонино лајање
не само да је растерало птице
већ и све псе из суседства.

● из става мирно војници увек
крећу левом ногом. Разлог: у де-
сној руци и на рамену имају о-
ружје па је ход хармоничнији
кад се крене левом ногом.



● ако корњача која се случајно
превртнула на леђа ни после три
часе не успе да се врати у нор-
малан положај, она угине. Не
од глади или жеђи већ од за-
гушења. Наиме, њена плућа у
овом положају не могу да дишу
нормално.



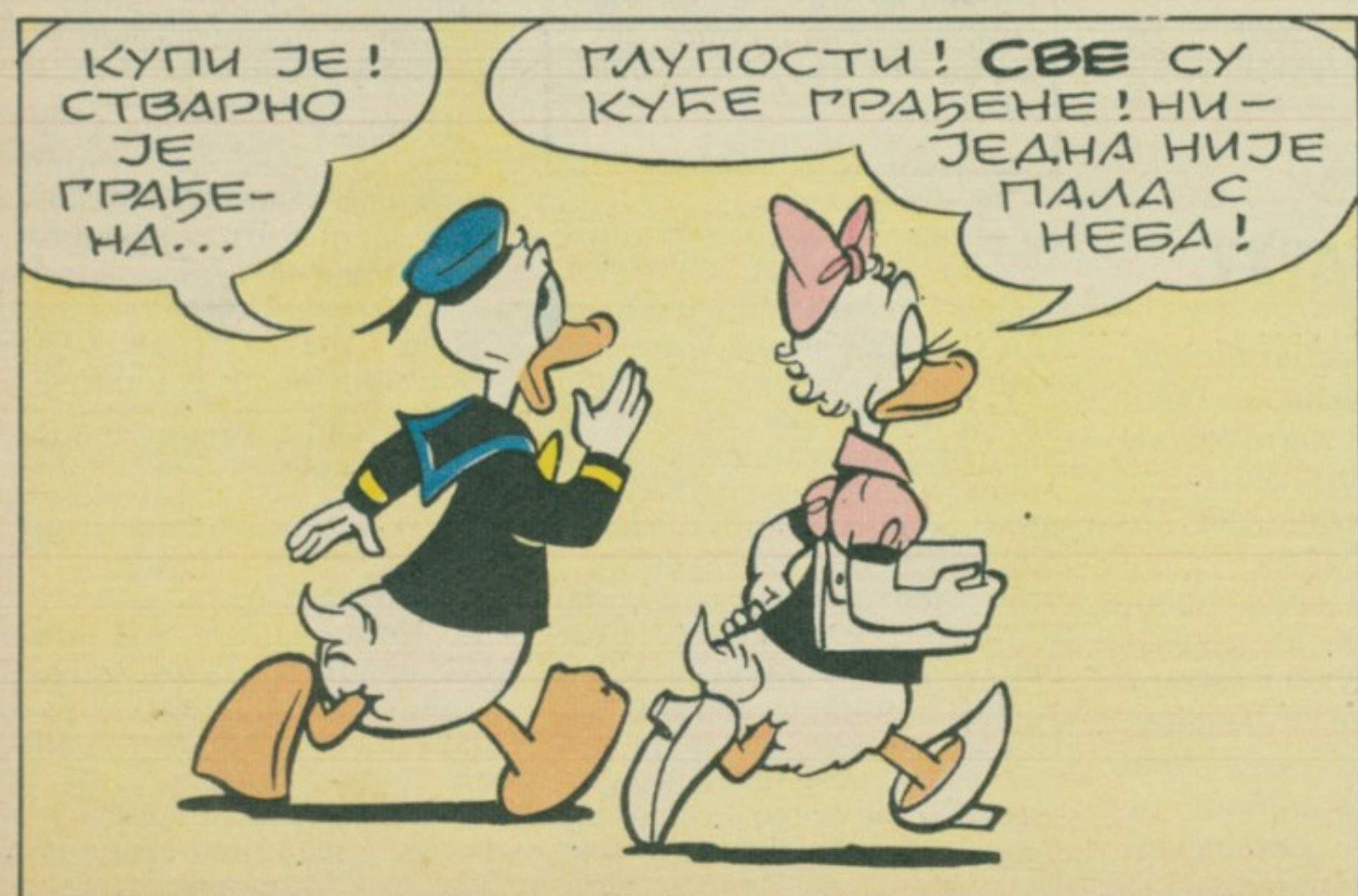
● разлика између дресера и у-
кротитеља је у томе што дресер
припрема животиње за живот у
циркусу, али се никад не по-



јављује пред публиком. Тако из-
дресиране животиње дресер про-
даје или изнајмљује циркусима.
Кад укротитељ добије овако дре-
сиране животиње најпре их при-
викава на себе, на тај начин што
увек носи исту одећу и прису-
ствује сваком њиховом обеду.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК



ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

ВЕЛИКЕ
тенковске битке

КОД



Генерал Ротмистров за разлику од својих противника, немачких тенковских команданата, имао је обичај да управља битком из непосредне близине, најчешће с неке узвишице која му је омогућавала добар преглед бојног поља. Тако је и тог јутра, 12. јула 1943. године, изишао на брдашце изнад Прохоровке, ва рошнице удаљене око 80 километара јужно од Курска. Совјетски тенкови кренули су у напад. Осам стотина педесет металних чудовишта кренуло је да зада смртни ударац немачком СС корпусу!

Кроз стакло снажног артиљеријског догледа генерал Ротмистров пратио је удаљене тенкове Пете гардијске тенковске армије. На спрженим пољима испред Прохоровке тенкови су дизали стубови прашине.

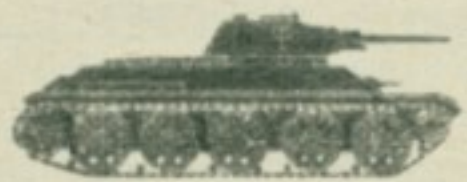
Ротмистров је изненада, у даљини где су се налазили немачки положаји, спазио сличан облак прашине изнад хоризонта. Били су то немачки тенкови који су такође кренули у напад. Игром случаја, почетак совјетске офанзиве одређен је за исти дан, исти час и на истом месту као и нови напад два немачка оклопна корпуса.

У ватромету челика и дима

Бојно поље изгледало је сувише мало за стотине оклопљених грдосија које су јуришале једне на друге. Совјетски тенкови су се залетели пуном брзином у борбени поредак Немаца. Напад је био толико изненадан и силовит да есесовци нису има

ли времена да се прегруппишу и ватром дочекају нападача. Када су се најзад снашли, челне групе совјетских тенкова већ су продрле кроз цео немачки први ешалон.

Совјетски Т-34 тукли су из непосредне близине немачке тигрове који су у овако блиској борби изгубили све своје предности. Тигрови су, наиме имали топ калибра 88 мм, док им је дебљина чеоног оклопа износила 100 мм за разлику од Т-34 чији је топ имао калибар 76,2 мм, а чеони оклоп дебљину од само 45 мм.

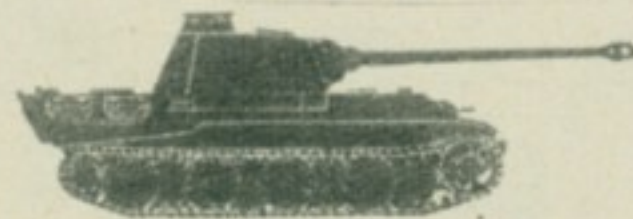


ТЕНК Т-34/76 Б: посада од 4 човека, тежина 27,8 тона, максимална брзина 50 километара. Наоружање: један топ од 76,2 мм, и два митраљеза од 7,62 мм. Дебљина оклопа: чеони 45 мм, бочни 45 мм, задњи од 20—45 мм, дебљина оклопа куполе од 15—65 мм. Мотор 500 КС.

Огроман број тенкова, немачких и совјетских, вртео се у лудом ковитлацу наред бојног поља. Совјети су бацили у битку 850 тенкова претежно прослављене средње тенкове Т-34, затим извешан број тешких тенкова КВ-1 (Климент Ворошилов), и десетине самоходних топова СУ-76. Два немачка оклопна корпуса састојала су се од око 700 оклопних возила од чега 100 тешких тенкова тигар 1, већег броја средњих тенкова пантер и нешто самоходног оруђа фердинанд.

Битка у ваздуху

Није било довољно ни времена а ни маневарског простора да се непријатељи раздвоје и формирају своје ешалоне. Гранате испаљене из велике близине лако су пробијале моћне немачке оклопе. Многи погођени тенкови експлодирани су у ватромету челика и дима. Тенковске куполе, одбачене експлозијом као кутије шибица, лете су десетине метара далеко, док су се обезглавље-



ТЕНК ПАНТЕР: посада од 5 људи, тежина 45,5 тона, максимална брзина преко 50 километара. Наоружање: један топ од 75 мм, и три митраљеза од 7,92 мм. Дебљина оклопа: чеони 80 мм, бочни 40 мм, задњи 40 мм, дебљина оклопа куполе 110 мм. Мотор 700 КС.

на гвоздена чудовишта превртала.

Над бојним пољем код Прохоровке истовремено се одигравала друга страшна битка. Совјетски и немачки пилоти узлетели су у намери да из својих оруђа туку противничке тенкове. Ни једни ни други нису успели у томе, јер су морали да заметну битку у ваздуху. Бомбардери, јуришници и ловци у гроздовима су висили над Прохоровком. Једна за другом сукобљавале су се совјетске и немачке ескадриле. Само захваљујући одлучности совјетских пилота Нем-

ци су тога дана претрпели пораз и у ваздуху. Поглед на ваздушну битку ускоро је био застрт тешким димом који се дизао с бојног поља на коме се више није разазнавало ко напада, а ко се брани.

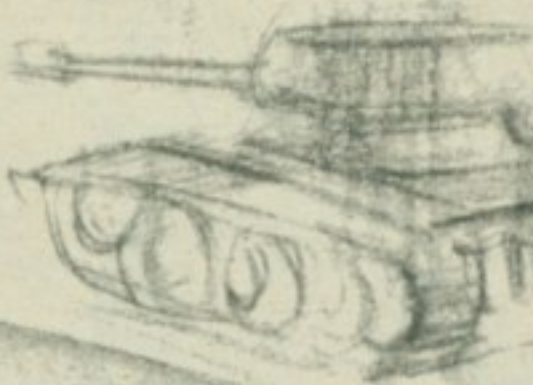
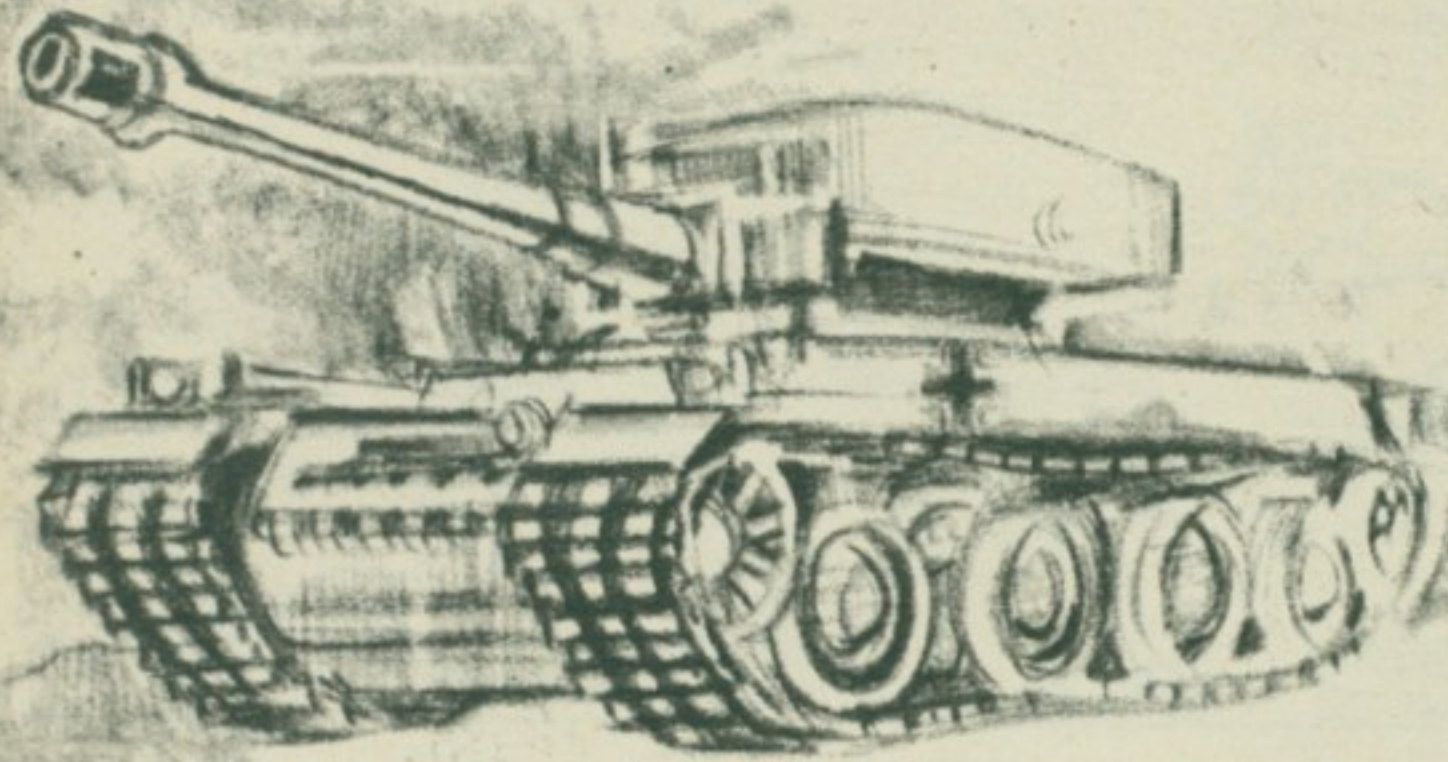
Други батаљон 181. бригаде 18. тенковског корпуса налетео је на групу немачких тигрова који су засули совјетске тенкове тешком и прецизном ватром са места. Моћни немачки тенкови су начинили прави масакр у совјетским редовима.

Непријатељ је био предалеко за совјетске топове. Њихови тенкови морали су стога да се што пре приближе Немцима и заметну битку изблиза. Командант батаљона капетан П. А. Скрипкин повикао је у микрофон:

— Пуним гасом напред! Следите ме!

Он је својим тенком први јурнуо међу Немце, у сам центар непријатељске одбране. Командантов тобџија је већ првом гранатом погодио једног тигра, а затим је, из окрета, испалио три гранате на други немачки тенк. Видевши то, неколико тигрова истовремено је отворило ватру на Скрипкина.

ПАКАО



ПРОХОРОВКЕ

назвао „лабудовом песмом немачких оклопних јединица“.

Битка код Прохоровке одиграла се седам дана по почетку битке код Курска, како су Совјети назвали ову немачку офанзиву. Користећи тромесечни предах на источном фронту, Немци су успели да прикупе две огромне оклопне групације, једну код Орела а другу код Белгорода. Намера им је била да освоје огромну избочину код Курска коју су држали Совјети и тако скрате фронт, а затим да незадржим налетом крену на исток. Надали су се да ће то бити реприза победничког муњевитог рата којим су се тако поносили на почетку, две године раније.

Мада је Хитлер сумњао у успех „Операције Цитаделе“ како је гласио назив немачке офанзиве, и признао Гудеријану да му се при самој помисли на њу стомак грчи од страха, ипак је прихватио предлог својих генерала. Они нису знали за совјетске припреме а још мање да је Црвена армија већ у априлу сазнала за немачки план. Командант вороњешког фронта генерал Ватутин је већ почетком маја ставио у покрет огромну одбрамбену машину. Тако је на Курском фронту Немце чекала знатно надмоћнија совјетска војска.

Почетак краја

За ову офанзиву Вермахт је располагао са 900 хиљада војника од којих 570 хиљада бораца, затим 10.000 топова, 2.700 тенкова и самоходних оруђа и 2.500 авиона. Црвена армија имала је на истом сектору милион триста седам хиљада војника, од којих 877 хиљада бораца, затим 22.200 топова, 3.306 тенкова и самоходних оруђа и 2.650 авиона.

Немачка офанзива, у којој је битка код Прохоровке била само једна епизода, трајала је до 12. јула — само седам дана. После мањих почетних успеха, трпећи страшне губитке на овом невероватно утврђеном сектору источног фронта, немачка команда донела је 15. јула одлуку о повлачењу на по-

Погинуо је Николајев

Под њиховом унакрсном ватром тенк команданта батаљона био је погођен. Једна тешка граната пробала је оклопљени бок возила, а друга ранила капетана Скрипкина. Тенк је био тешко оштећен и већ је горео када су возач и радиста извукли рањеног Скрипкина и однели га у једну плитку рупу коју је бомба изровала. Али ни тамо нису били сигурни. Један тигар је већ кренуо на њих.

Видећи да им нема спаса, возач Александар Николајев потрчао је до свог тенка и у последњем тренутку, праћен митраљеским рафалима, успео да ускочи. Усред пламена и дима, борећи се за ваздух, покренуо је машину и јурнуо право у сусрет тигру. Изгледало је као да се



ТЕНК ТИГАР-1: посада: 5 људи, тежина 56 тона, максимална брзина 35 километара. Наоружање: један топ 88 мм и 2 митраљеза од 7,92 мм. Дебљина оклопа: чеони 100 мм, бочни 80 мм, задњи 82 мм, дебљина оклопа куполе 110 мм. Мотор 642 КС.

ватрева кугла ваља бојним пољем. Тигар је застao оклевајући и најзад одлучио да умакне. Али, било је сувише касно. У тренутку кад је Немац окретао тигра, тешки совјетски KV-1 у пуној брзини сударио се с њим. Земља је задрхтала од силне експлозије. После тога, Немцима је било свега доста. Окренули су тенкове и журно нестали с видика. У плиткој рупи од гранате, бришући сузе које су им се сливале низ гарава лица командант и његов радиста су плакали.

Хаузер узалуд чека

Било је већ подне када је генерал Хаузер схватио да је битка изгубљена. Просто није могао да верује својим

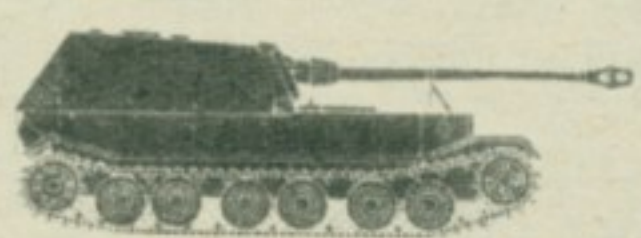
очима: страшни тигрови, понос немачких оклопних јединица, били су поражени у бици „прса у прса“ од знатно слабијих противничких тенкова. Командант немачког СС-корпуса полагао је последњу наду у Шесту оклопну дивизију која је пуном брзином јурила у помоћ.

Немци нису имали времена да заобилазним путем, преко своје територије, стигну у Прохоровку. Морали су да крену пречицом, а она је водила кроз совјетске редове. Зато су се послужили варком: на чело своје оклопне колоне ставили су заробљени совјетски Т-34 који се по мраклу мраку пробијао право напред. Када би изненађени Совјети открили превару, било би обично сувише касно.

Немачка варка није била сасвим нова: први пут су је употребили Совјети да би заузели нештећени мост на Дону код Палача, за време своје стаљинградске офанзиве. Зато су убрзо прозрели немачку превару и јаким оклопним снагама затворили пут Шестој панцир дивизији.

Генерал Хаузер узалуд је очекивао долазак моћне тенковске групе која би могла да реши битку у његову корист. Сунце се клонило на запад а помоћ није стизала. Био је то крај.

Предвече 12. јула битка је била завршена. Свака страна изгубила је по 300 и више тенкова. Али Совјетима је после битке остало више од 500 тенкова способних за борбу, а Немцима само 350.

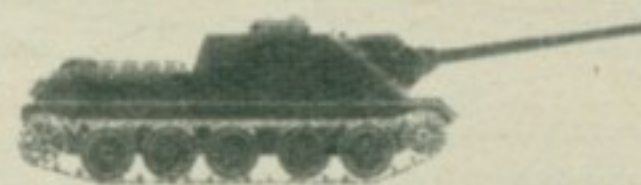


САМОХОДНО ОРУЂЕ ФЕРДИНАНД: посада: 6 људи, тежина 68 тона, максимална брзина 20 километара. Наоружање: један топ од 88 мм, и један митраљез од 7,92 мм. Дебљина оклопа: чеони 100 мм, бочни и задњи 80 мм. Мотор 530 КС.

Неуспела операција

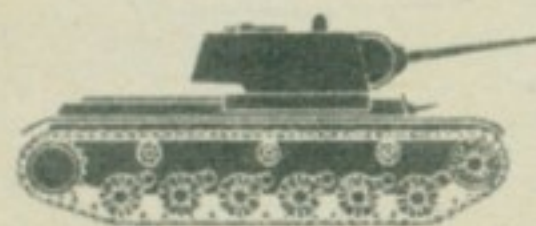
„Елита нацистичке Немачке, опремљена најновијим оружјем и охрабрена вером у своју расну супериорност — пише енглески војни историчар Церфи Цукс — сусрела је „инфериорни народ“ и у одлучној боји схватила да јој је противник потпуно дорастао. Само у једном дану СС панцир корпус изгубио је половину тенкова, али је ударац немачкој самоуверености био још тежи. То је највећа тенковска битка у историји и њу је у сваком погледу добила Црвена армија“.

Хитлер је за овај пораз окривио генерала Хаузера. Међутим, он није био крив. Ту, на узаном бојном пољу код Прохоровке између реке Песла и железничког нагиба, одиграла се битка коју је маршал Коњев касније



САМОХОДНО ОРУЂЕ СУ-76: посада: 4 човека, тежина 11 тона, максимална брзина 40 километара. Наоружање: један топ од 76,2 мм и један митраљез од 7,62 мм. Дебљина оклопа: максимална 13 мм. Мотор 140 КС.

лазне положаје. Пошто је код Курска разбила око 30 непријатељских дивизија, Црвена Армија је кренула у прву општу офанзиву од почетка рата, на широком фронту од Великије Луки до Црног мора. П. З.



ТЕНК КВ-1: посада: 5 људи, тежина 43,5 тона, максимална брзина 42 километра. Наоружање: један топ од 76,2 мм и три митраљеза од 7,62 мм. Дебљина оклопа: чеони 75 мм, бочни 60 мм, дебљина оклопа куполе 75 мм. Мотор 550 КС.

ДИКАН MONTECARLOS И ПРВИ РЕЛИ



ПРЕДАЈТЕ СЕ, МИ СМО У ВЕКИНИ!



УЈАЧЕ, ДА СЕ БОРИМО, ПА КОМ' ОПАНЦИ А КОМ' МИКСЕРИ! САМО, МНОГО ИХ ЈЕ!

СЛУШАЈ! ИЗНЕНАДИ-БЕМО ИХ! Ш...Т...Д... ЗА... БГД!



ПРЕДАКЕМО СЕ БЕЗ ПРОЛИВАЊА КРВИ АКО ТАЧНО ОДГОВОРИТЕ НА ЈЕДАН КВИЗ! КОЛИКА ЈЕ ТРЕЋИНА ОД СВИХ ВАС ОВДЕ?



АХ, СЈАЈНО! КВИЗИРАКЕМО! АЛИ ПРОПАЛИ СТЕ, ПИТАЊЕ ЈЕ ЛАКО!



МИСЛИМ ДА ТРЕБА НАЈПРЕ НАКИ ЗАЈЕДНИЧКИ ПРЕЗИМЕНИТЕЉ!

ГЛУПОСТИ! ТРЕЋИНА ЈЕ ТРЕЋИ ДЕО ОД ТРИ ТРЕЋИНЕ!

МЕНИ СЕ СПАВА ЧИМ ПОЧНЕ МАТЕМАТИКА!

ВИШЕ БИХ ВОЛЕО ДА ЈЕ ПИТАЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ!

АКО ТРЕБА ВАДИТИ КУВНИ КОРЕН, ЈА ИМАМ ЛОПАТУ!

ЗАДАТАК СЕ НЕ РЕШАВА КОПАЊЕМ ВЕК МОЗГОМ!



ДОСТА, НЕЗНАЛИЦЕ! ПОСТРОЈТЕ СЕ У ТРИ РЕДА ПА ПРЕБРОЈТЕ КОЛИКО ВАС ИМА У ЈЕДНОМ РЕДУ!

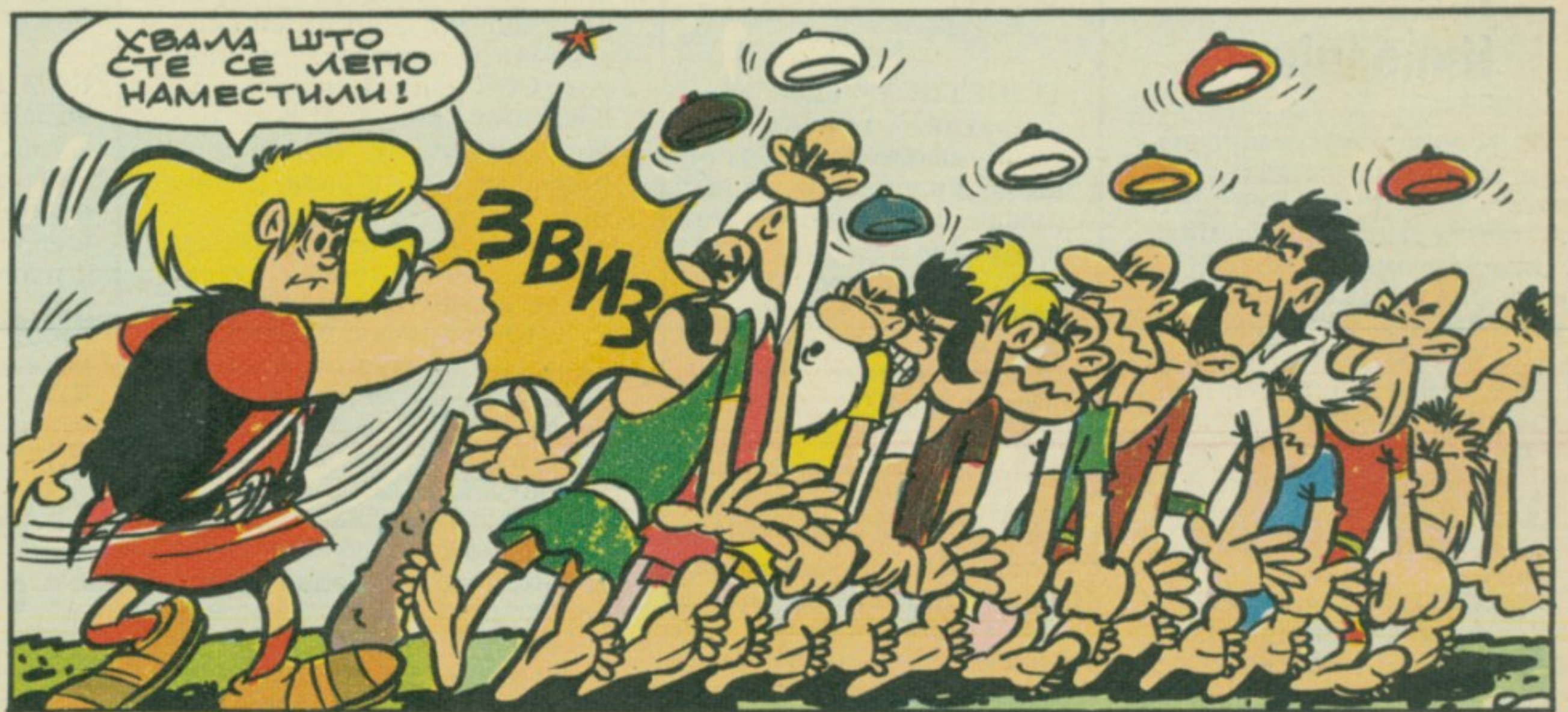


ДМИТРИЈУСЕ, ИМА НАС ПО 13 У СВАКОМ РЕДУ, АЛИ ТИ СИ ОСТАТАК! ДА И ТЕБЕ ПОДЕЛИМО?



ДИКАНЕ, ПИТАЊЕ НИЈЕ ИСПРАВНО. ТРАЖИМ ДА СЕ ЗАДАТАК ПОНИШТИ!

ВРАО РАДО! ПОНИШТИЋУ СВАКУ ТРЕЋИНУ ПОСЕБНО!



ХВАЛА ШТО СТЕ СЕ ЛЕПО НАМЕСТИЛИ!

ЗВУЗ



ОДЕ И ДРУГА ТРЕЋИНА! ОВО ЋЕ ВАМ УЗАРМАТИ РЕДОВЕ!

БОКС



ТРАС

= ?



УПРОПАСТИЛО ВАС ЈЕ НЕПОЗНАВАЊЕ МАТЕМАТИКЕ!

ВИДЕБЕМО! НАШ ЖИРО РАЧУН ЈОШ НИЈЕ БЛОКИРАН*!

П.С. РЕАКЦИОНАР

* ЈОШ МОГУ ДА СЕ БИЈУ!

ЗАКЛЕТВА У НЕХАЈ КУЛИ

ТЕК КАДА ЈЕ ПОД ГРАДСКЕ БЕДЕМЕ ДОШАО МУРАТ-БЕГ НОСЕЋИ У РУЦИ КАПЕТАНОВУ ГЛАВУ, ПРЕДАЛИ СУ СЕ БРАНИОЦИ ОПСЕДНУТОГ КЛИСА

Крајем 1523. године херцеговачки санџак-бег Мехмед послао је у Трогир и Сплит, који су били под влашћу Млетачке републике, два писма исте садржине: „Мој силни и срећни господар султан Сулејман Величанствени одлучио је да освоји Клис. Млетчани, као савезници Отоманске царевине, не смеју помагати Клишане ако не желе да се на њих обори гнев мог силног султана!“

Већ следећег пролећа пође на Клис Мустафа-паша да га опседне до доласка Мехмед-бега који ће командовати одлучним нападом.

БОРБА ЗА ПРЕСТО

Тврди град Клис, славно ускочко гнездо, стиснуо се на врху неприступачне клисуре која раздваја Козјак од Мосора. Са његових бедема пуца поглед на море, на Каштелу и Трогир, острва Чиво, Шолту и Брач.

Клис је имао бурну историју и још од римског доба, када је основан, стално је прелазио из руке у руку. Од 1282. био је у власти разних хрватских великаша који су одатле гледали да завладају далматинским градовима и који су га бранили од Венеције.

Од друге деценије XVI века, када су се о хрватско-угарски престо отимали аустријски цар Фердинанд Хабзбуршки и угарски племић Јован Запоља, а хрватски и угарски племићи трошили снагу у међусобном гложењу, Клис је постао небрањена мета све жешћих турских напада и све већих млетачких апетита.

ПОКЛИЦИ У ЦИК ЗОРЕ

Пре но што је Мустафа-паша приспео под бедеме Клиса, ускочки капетан Петар Кружић, заповедник

клишке тврђаве, предза је град свом заменику, бацио се на хата и појахао у друго ускочко упориште, чувени Сењ, да тамо прикупи ускоке и врати се што пре у помоћ Клису.

Мустафа-паша жарко је жудео да се прослави пре доласка Мехмед-бега и настојао је да што пре на јуриш заузме град. Читава два месеца неколико десетина клишких ускока пружало му је жесток отпор. По свом обичају они би изненада, када се непријатељ најмање надао, излетали из града и уз громогласне повике упадали у најгушће турске редове, па се исто тако хитро повлачили назад у тврђаву. Опрах, највиша клишка жула, китила се свакодневно турским заставама и главама.

Узалуд су се ускоци, не знајући за турске претње, надали да ће им хришћанска Венеција прискочити у помоћ, да ће им бар посла-

ти хране и барута. Кнезови у Сплиту и Трогиру нису ничим показивали да их интересује судбина Клиса. Међу опседнутима завладала је глад.

Док су се изгладнели ускоци вукли по градским зидинама одбијајући Турке, Петар Кружић је у Сењу успео да прикупи одред до брвољаца. Једне ноћи, док је дивљала бура, укрцао се са њима на 40 малих спретних бродова и отиснуо се. Млетчани се нису усудили да га гоне по страшном невремену.

Десетог марта 1524. у цик зоре искрцао се капетан Кружић са сењским ускоцима код Солина и у муњевитом јуришу пао на турски табор. Чим су ускоци у Клису чули ратне поклице, отворили су капије и с леђа јурнули на изненађеног непријатеља. Као спомен на тај препад сачувало се писмо које је млетачком дужду послао командант венецијанске флоте Алвис де Ка-

нале: „Хрватски кнез Петар Кружић је са 70 коњаника, 500 пешака и 300 пушкара у јуначком боју изнео сјајну победу над 600 турских коњаника, 6.000 пешака и одабраном гардом херцеговачког санџак-бега.“

НЕ УБИЈАЈ МЕ КАО ПСА!

Од тада више од 13 година о Клис су се водиле огорчене борбе. Сулејман Величанствени није могао тек тако да дозволи да сјај његових победа помрачи шака пркосника из једног малог утврђеног града богу иза леђа. Почетком 1537. велика турска војска опколила је Клис, а Млетчани га блокирали с мора.

Петар Кружић опет је успео да се на време извуче из града и склони у Лупоглав. Одатле је слао гласнике цару у Беч, папи у Рим и хрватским великашима преклињући за помоћ. Кад као одговор стиглоше само празна обећања, он по ново оде у Сењ и поче очајнички, као и 13 година раније, да окупља добровољце.

Под зидине Клиса излазио је сваког дана, по тадашњим обичајима, најбољи турски мегданџија Богора, огромна људина, изазивајући ускоке. Ускочке старешине, знајући Турчинову необичну снагу и вештину, ретко су дозвољавале својим борцима да му се одазову и улудо изгубе главу. Једнога јутра пред Кружићевог заменика стаде седам наестогодишњи Милош Брижевић.

— Уздам се у срећу јуначку! — рече он одлучно. — Изгубим ли мегдан, за ускоке неће бити срамота

што је онакав на гласу јунак погубио зеленог младиха! Пустите ме да изиђем пред њега!

И заповедник га је тешка срца пустио. С мачем у руци изишао је Милош из тврђаве. Горостасни Турчин збуњено је буљио у њега не верујући очима да му Клишани шаљу на мегдан голобрадо момче. Богора је још увек изненађено стајао кад младих изненада скочи као мачка, замахну тешким мачем и једним ударцем одсече му ногу!

Заслепљен од бола и беса Богора је скакутао на једној нози и урлајући витлао мачем тако жестоко да је Милошу избио оружје из руку. Изгледало је да ће Турчин и овога пута победити. Али, Милош је облећао око тешко рањеног дива засипајући га камењем. Богора је јако крварио из ноге и заједно с крвљу отицала му је и снага. Најзад је бацио мач и молећи рекао:

— Посеци ме као јунака. не убијај ме као бесног пса!

Тако се Милош Брижевић, поздрављен клицањем ускока који су са бедема посматрали борбу, вратио у град с Турчиновом главом.

ПОСЛЕДЊА СТРАЖА

Око подне 11. марта 1537. Петар Кружић је са четом ускока и 3.000 немачких најамника под командом грофа Николе Турна запловио из Сења према Клису. У мрклој ноћи сукобио се с војском Мурат-бега и Малкоћ-бега. Овога пута није их изненадио.

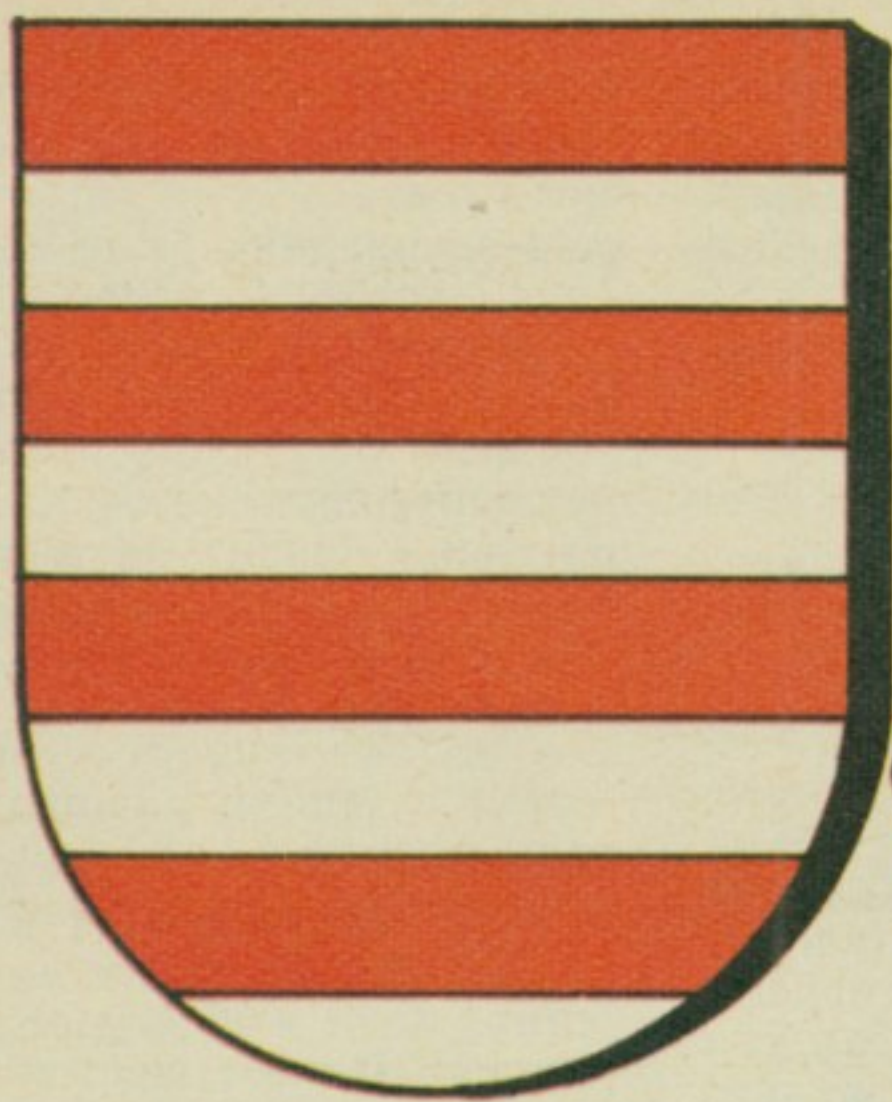
Турци су силовито, у густим редовима, ударили прво на немачке најамнике и натерали их у бекство. Кружић је на челу ускока прихватио битку за коју се унапред видело да је изгубљена. Ускоци су ускоро били принуђени на повлачење. Повлачили су се нерадо, корак по корак, према мору и укрцавали.

Била је осека и преоптерећени бродови у који се укрцао Кружић насукано се на песак. Око њега зачас се направила кланица. Ускочки капетан бранио се мачем све док га Турци нису сасекли.

Малобројна посада у Клису и даље је одолевала чекајући свог капетана. Тек када је под бедеме дошао лично Мурат-бег носећи у руци Кружићеву главу и обећао ускоцима живот и оружје ако предају град, прекинули су отпор. Тако је пала последња хрватска стража у Далмацији.

Клишки ускоци повукли су се у Сењ. Понели су, као највећу светињу, кључеве града Клиса и над њима се, у Нехај-кули, свечано заклели на вечну борбу против сваког ко под заштитом турског полумесеца или венецијанског лава буде угрожавао слободу њиховог народа.





ПАНОНИЈА



АНДРИЈА КАЧИЋ—МИОШИЋ (1809—1872), аутор дела „Разговор угодни народа Словинског“, потиче из племићке породице од које је наследио овај грб.

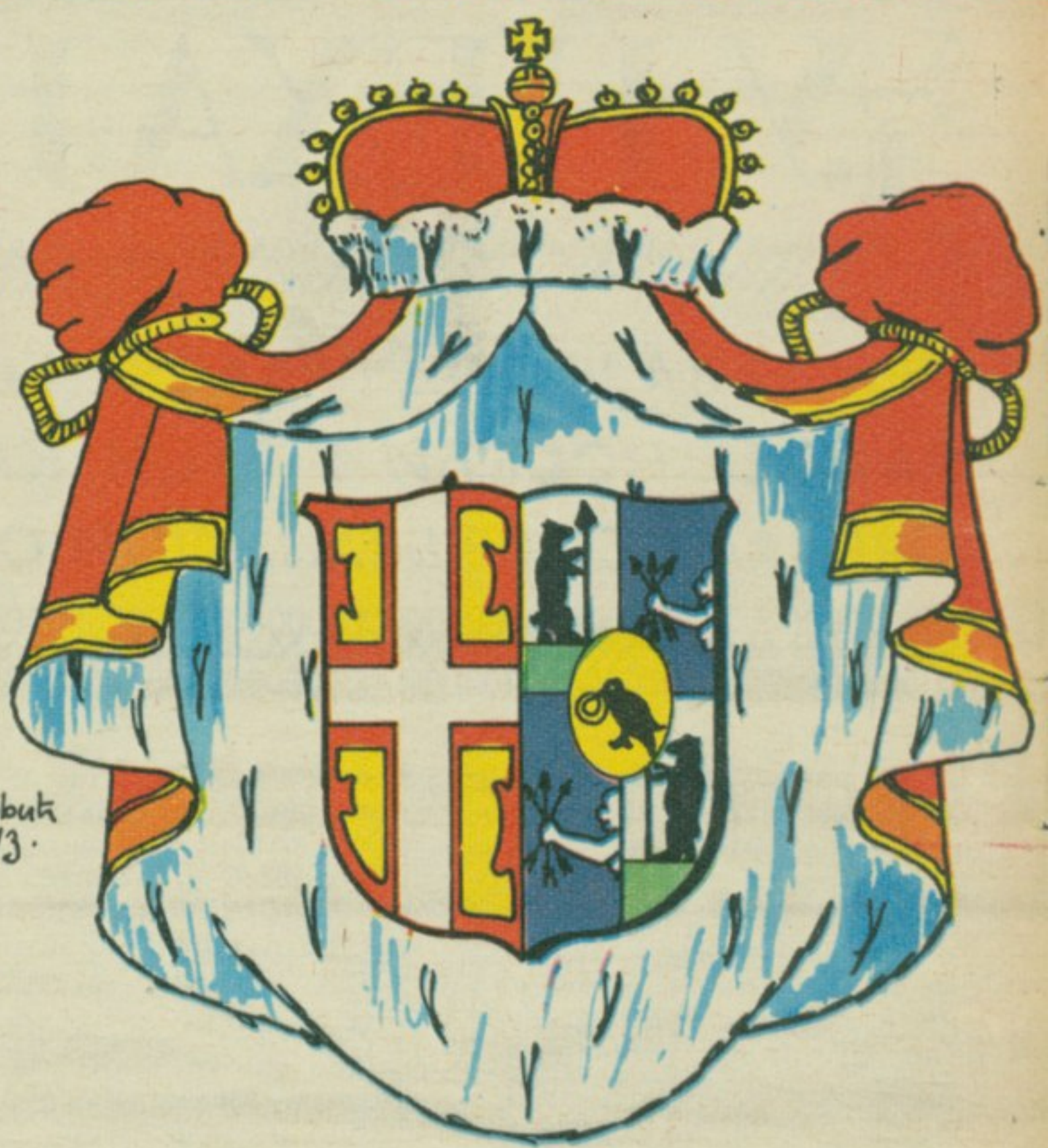


ГРБ ЉУДЕВИТА ГАЈА (1809—1872) који је као вођа илирског покрета заслужан за политички и културни препород Хрвата. По знат је његов правопис, издат у Будиму 1830, по коме сваки глас треба да има по једно слово.

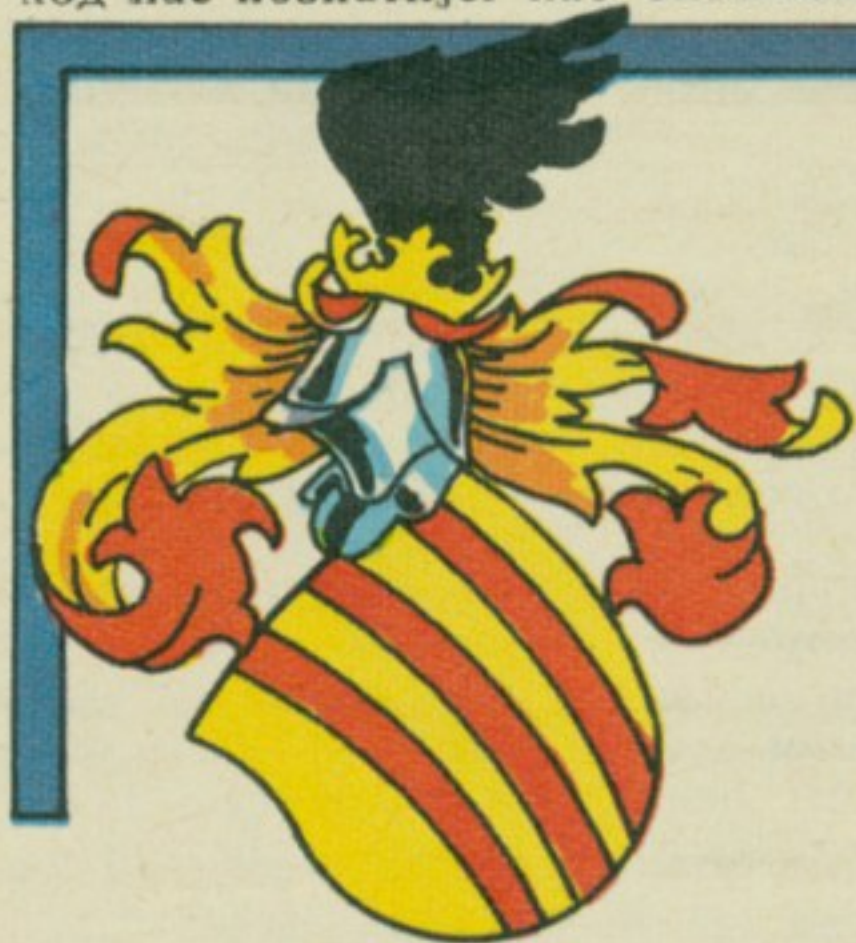


СЛАВОНИЈА

ГРБОВИ НАШИХ Л



ГРБОВИ ОБРЕНОВИЋА, кнеза Михаила и његове жене кнегиње Јулије која је била потомак Јаноша Хуњадија, код нас познатијег као Сибињанин Јанко. Михаило је ступио на престо 1860, после смрти свог оца кнеза Милоша.



ГРБ АНДРЕИСА, чувене трогирске породице из које потиче више значајних личности. Фран Андрејс Транквил (1490—1571) био је један од најзначајнијих књижевника-хуманиста свога времена. Писао је углавном поезију.



ГРБ МАРИНА ГЕТАЛДИЋА (1568—1626), Дубровчанина, једног од најистакнутијих математичара свог времена. Геталдић се бавио и физиком и астрономијом. Један је од претеча аналитичке геометрије.



КОТОР



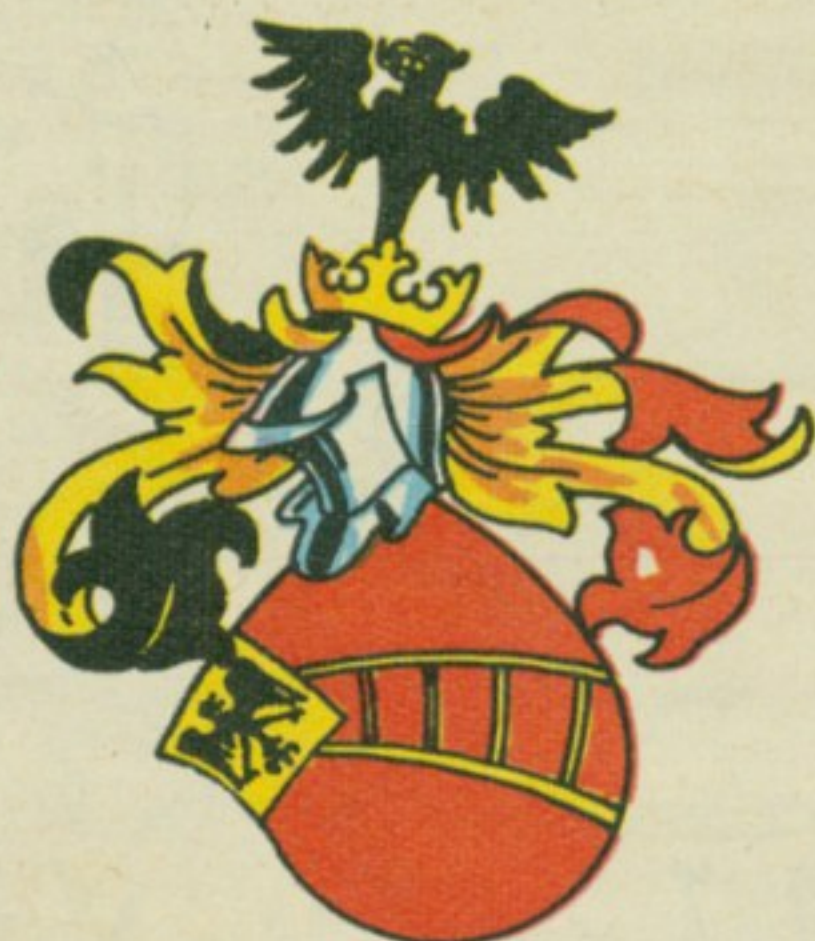
ЗАДАР



РИСАН



РИЈЕКА



ПОРОДИЧНИ ГРБ ЦИВА БУНИЋА (1591—1658), дубровачког песника и најбољег представника дубровачке љубавне лирике. Његови синови Саро и Никола такође су били песници. Породица Бунџ је једна од ретких у нашим крајевима која је носила високу племићку титулу маркиза.



ГРБ БУЋА ИЛИ БУЋИЋА, племићке породице из Котора. Најпознатији из ове породице био је Никола Бућа који је од 1323—1353 био министар финансија код цара Душана. Једна стара пословица о њему каже: „Цар да, али Бућа не да“. Трифун Бућа био је посланик српског краља код папе Клемента V.



ДУБРОВНИК

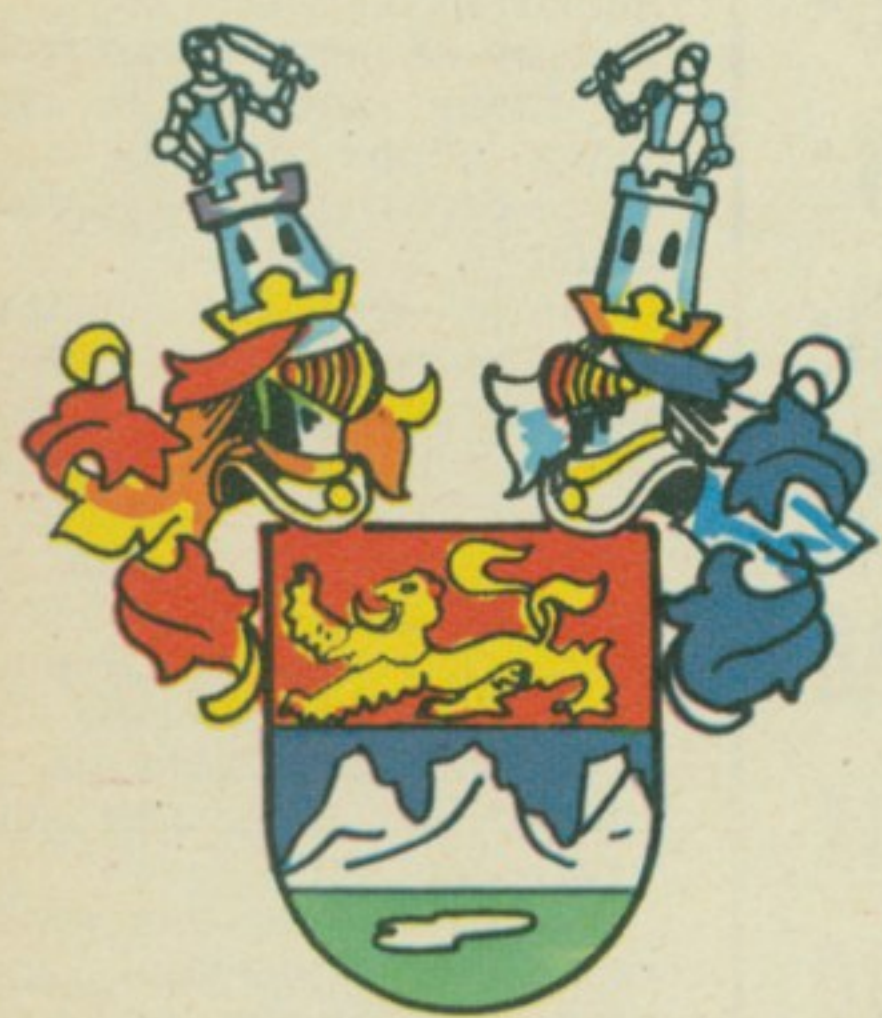
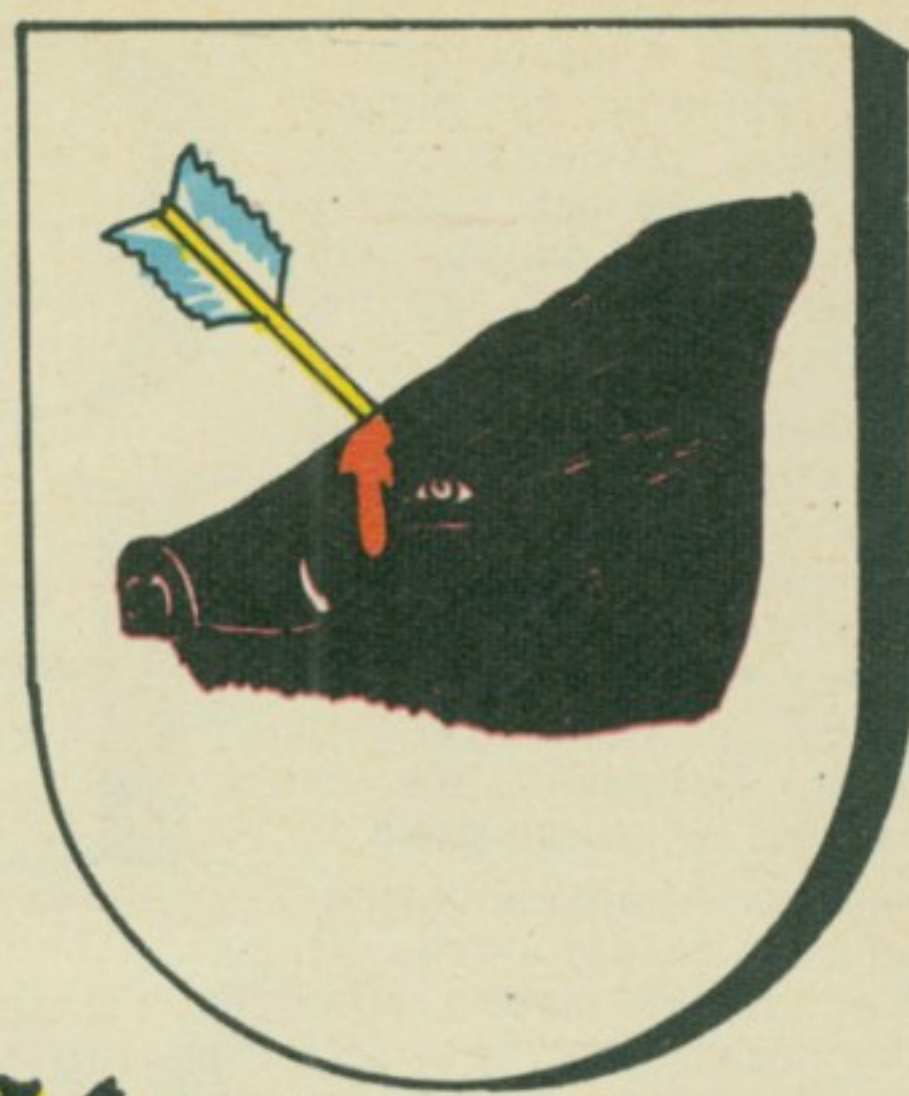
ИЧНОСТИ И КРАЈЕВА

3

ГРБ АРСЕНИЈА IV ЈОВАНОВИЋА-Шакабен-те (око 1699—1748), митрополита рашког од 1718. и патријарха српског од 1724. године. Због сарадње са Аустријанцима за време аустро-турског рата (1737—39) морао је да напусти Пећ и пређе у Аустрију где је постао поглавар карловачке митрополије с правом да носи титулу патријарха.



АРСЕНИЈЕ СЕЧУЈЕЦ од Хелденфелда (1720—1814) добио је аустријско племство због војних заслуга у аустријској војсци а као носилац Ордена Марије Терезије добио је баронат.



ГРБ МОНАСТЕРЛИЈА — аустријско или угарско племство, добило је више породица у Војводини између 1751. и 1790. године. Међу њима је највише било породица црквених великодостојника као што су Јовановићи, Ненадовићи, Радивојевићи или војних заповедника: Аксимарковићи, Николићи, Каведија, Давидовићи и други. Породица Монастерлије је најистакнутија војничка породица која је добила ово племство. Јован Монастерлија (1660—1706) био је српски подвојвода а Јосиф (1705—1749) је био аустријски пуковник.



ШУМАДИЈА



НИШ



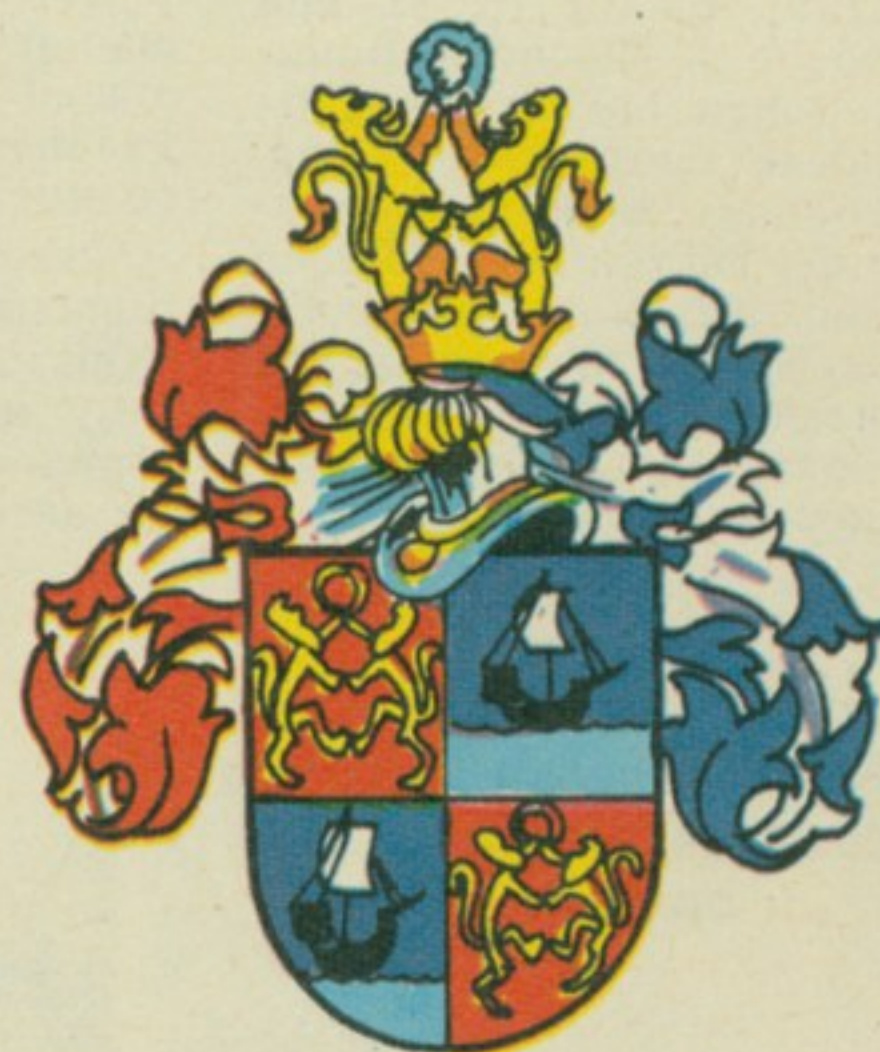
ПЕРАСТ



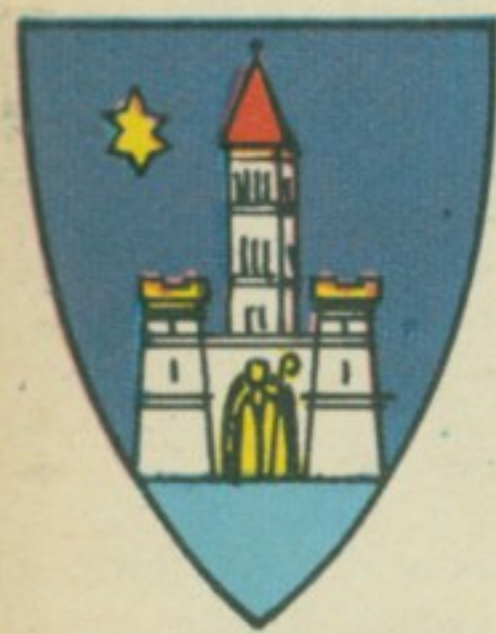
ГРБ АНТУНА СОРКОЧЕВИЋА (1775—1841), дубровачког дипломате и композитора значајних музичких дела која се и данас изводе. Соркочевић је био и даровит књижевник а бавио се и етнологијом и политичком историјом.



ГРБ ГРОФОВА ИВАНОВИЋА од Доброте, велике племићке куће из Боке. Грофовство су добили од Венеције 1753. године. Гроф Марко Ивановић је 1751. код Патраса победио турске гусаре а 1756. пирата Реиса Хаци-Ибрахима.



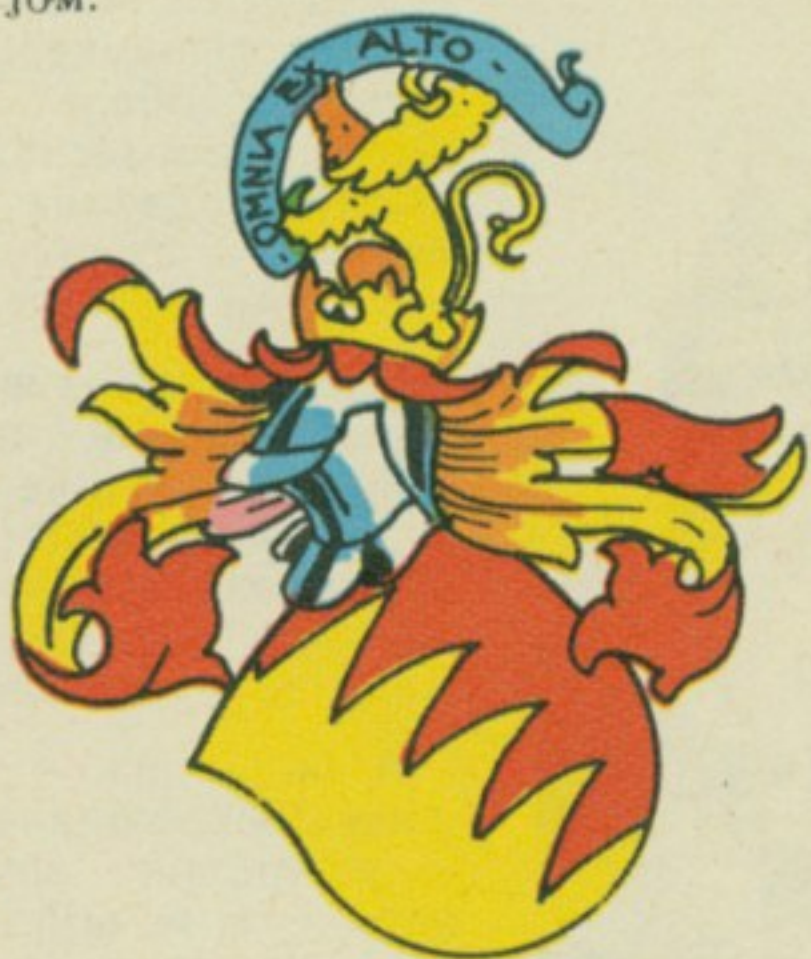
ГРБ СТЕВАНА ШУПЉИКАЧА (1786—1848) који је био последњи српски војвода. Као француски официр и ађутант маршала Мармона у походу на Русију 1812. одликован је Легијом части. Од 1814. поново је у аустријској војсци а касније је изабран за српског војводу.



ТРОГИР



ШИБЕНИК



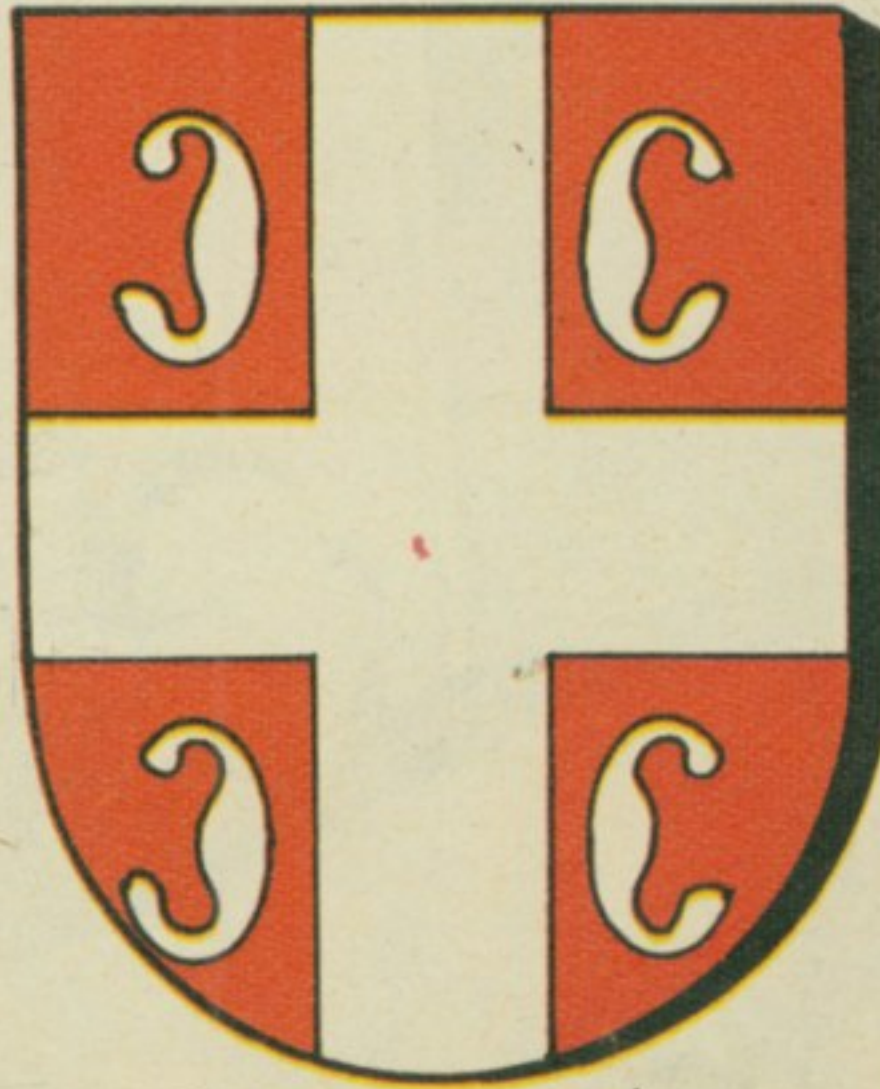
ПОРОДИЧНИ ГРБ ИВЕ ЋИПИКА (1869—1923) — Ћипико је наш истакнути приповедач и романијер с краја XIX и почетка XX века. Описивао је живот далматинских, приморских и загорских сељака. У његовим делима присутан је протест због неправедних друштвених односа.



ЈУНИЈЕ—ЏОНО ПАЛМОТИЋ (1607—1657), дубровачки драмски, епски и лирски песник. Познате су му мелодраме: „Павлимир“, „Даница“ и друге. Писао је на нашем и латинском језику а бавио се и преводом латинских песника. Јуније Палмотић је био под јаким утицајем Ивана Гундулића.



ИЛИРИЈА



СРБИЈА

НАСТАВИТЕ СЕ

Бонивар и његов водич у тишини су јахали према Женевском језеру. Обала се већ указала пред њиховим очима, кад из шуме крај пута искочи група војника.

Бонивар сместа побеге коња, али се водич баци на њега и свали га на земљу. Затим пресече ножем појас о коме му је висио мач и баци га у жбуње.

— Красан сапутник! — промрси Бонивар док су му војници везивали руке.

Неколико минута касније, за њим се затворила капија оближњег замка Шижон.

ПОГУБЉЕН ЗА ПРИМЕР

У то време, почетком 16. века, Женева је веома патила због суседне државице Савоје која ју је сматрала делом своје територије. Женовљани су највише волели да остану независни, али и ако би бирали господара, пре би се одлучили за свог другог суседа, Швајцарску. Ипак, докле год су били сами, савојске војводе су биле јаче од њих, те су бројне политичке групе које су ницале у граду из да на у дан могле само да их увуку у нове невоље.

Једној таквој групи припадао је и Франсоа Бонивар. Рођен 1493. године, он је после смрти свог ујака, настојника женевског манастира светог Виктора, наследио његов положај. Била је то заиста угодна, добро плаћена служба која није оптерећивала многим дужностима. Новац и сло-

Чим је видео да се швајцарски бродови приближавају, капетан д'Бофор је сео у један чамац и — одмаглио.

ОСУЂЕН НА ТАМУ

бодно време Франсоа је користио за стицање образовања, а нарочито је помно проучавао правне науке. У жељи да допринесе борби за независност града, придружио се у 25. години организацији „Деца Женеви“.

Попут многих других, ни ова организација није имала озбиљан програм. Њени припадници углавном нису знали ништа боље него да лутају градом, узвикујући:

— Доле војвода од Савоје!

Овакав протест уродио је очекиваним плодом. Наредне године, Шарл III од Савоје лично је дошао у Женеву да ућутка „неваљалце“. Његови војници ухватили су једног од Бониварових најбољих пријатеља и погубили га за пример осталима. Сам Франсоа покушао је да напусти град пре рушен у калуђера, али је ухваћен и осуђен на две године затвора.

Чим је одслужио казну, Бонивар је наставио борбу. Образовао је сопствену армију и започео неку врсту герилског рата, нападајући из заседе и наносећи овде-

Франсоа Бонивар

— Оваква удобност је недопустива! — загрмео је војвода од Савоје када

је видео да један од његових најљућих противника издржава казну — у мекој постељи.

— онде штете савојској војсци. Међутим, Женевљани нису нарочито радовали његови подвизи јер су се бојали војводине одмазде. Зато су га замолили да се

смири, нудећи му скроман годишњи приход из градске благајне.

ВОЈВОДА ЈЕ ДОШАО

Али, тврдоглави борац већ је отишао предалеко и Шарл III је имао са њим друге планове. Једном приликом, док се уз помоћ водича заобилазним путем враћао из своје посете мајци, сачекали су га у заседи војводини војници. Водич, који је био са њима у дослуху, довео га је право у клопку. За трен ока, Бонивар се нашао у замку Шижон на источној обали Женевског језера, злогласној тамници у чије подземне ћелије, ископане у стени, није продирао ни трачак светлости.

Срећом, Бонивар нису одмах бацили под земљу. Прве две године провео је у једној удобној одаји, а командант тврђаве, капетан д'Бофор опходно се према њему са љубазношћу.

А онда, једног пролећног дана 1532. године, Франсоа је у ходнику зачуо оштре кораке и нечији груб глас. Следећег тренутка, врата су се отворила и унутра је хрупио лично — војвода. Капетан д'Бофор га је пратио, сметен и уплашен.

Шарл је кренуо по просторији, загледајући намештај, меку постељу и прозор без решетки.

— Оваква удобност је недопустива! — загрмео је. — Јесте ли свесни да је овај човек један од најтврдогла-

вијих завереника? Поступите с њим као са таквим!

Касније тога дана, два војника су ушла у собу, шчепа ла Бонивара и одвукла га низ уске степенице у мрачни подрум замка. Убацили су га у једну од ћелија, привезали за камени стуб и оковали.

Тек тада су почеле праве муке.

СЛОБОДНИ СТЕ!

Дани су се низали, један налик на други. Франсоа је цвекотао од хладноће, а стомак му се непрекидно грчио од глади: добијао је свега један оброк дневно, па и он се састојао од — хлеба и воде!

После неколико недеља, скинули су му оков. Сада је бар могао да хода, што је после толиких дана непокретности била за њега велика ствар. По читав дан премеђавао је малу ћелију. Хођао је толико да је после две године у каменом поду начинио јарак који је изгледао као издубљен чекићем и летом!

За то време, напољу су се одвијали значајни догађаји. Женевљани су се обратили швајцарској државици Берн за помоћ против савојског војводе. Потписан је уговор и бернска војска је кренула ка Женеви. Тренутак није могао бити боље изабран. Шарл III ратовао је са Француском и није имао на располагању довољно људи да угуши не очекивану побуну. Тако је град ослобођен и припојен Швајцарској. Преостало је само још једно важно савојско утврђење — замак Шижон!

Четири наоружана брода кренула су ка источном крају језера. Њихови тешки топови били су довољно јаки да савладају замак са земљом. Али, то није било потребно. Чим је видео да се Швајцарци приближавају, капетан д'Бофор је сео у један чамац и — одмаглио.

☆☆☆

За Бонивара је то био дан као и сваки други — мрачан и безимен. Хођао је горе-доле по ћелији, не мислећи и не очекујући ништа. Наједном, врата су се отворила. У тмнини, неко је ухватио Франсоа за руку и повео га уз уске и клизаве степенице у двориште. Очи га заболеше од изненадне светлости и он стисну капке. Стајао је ту и жмиркао, блед, зграстао у косу и браду и сув као прут.

— Слободни сте! — рече му неко.

— Било је тако дуго... — изусте он, готово без гласа.

У утроби замка Шижон Франсоа Бонивар је провео читавих шест година. Његово тамновање није заборављено. Готово три века касније, чувени енглески песник Лорд Бајрон описао га је у својој дирљивој поеми „Шижонски сузањ“.

П. С.



ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ НЕСТАЈУ

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

За последње две хиљаде година изумрло је око сто различитих врста сисара. Сада изумиру једна врста сисара годишње. Научници сматрају да таква судбина чека још око 250 до 300 врста. Представљамо вам најугроженије.

ЦЕНТРАЛНОАМЕРИЧКИ ТАПИР највећи је од свих тапира који припадају врсти копитара блиској носорогу али су без рогова. Амерички тапир тамнокрке је боје са белом ресом око великих ушију, белим уснама а понекад и белом пегом на грлу и подбратку. Личи унеколико на свињу; кожа му је дебела и обрасла кратком и чврстом длаком, њушка извучена у кратко голо и врло покретљиво рило, а мишићи изванредно снажни. Мада је повучена животиња и избегава човека, тапир може бити непријатан противник јер жестоко уједа. Становник је влажних тропских шума које се простиру од централног Мексика преко Панаме до Колумбије и Еквадора. Јагуар му је највећи непријатељ. Прети му истребљење мада је формално заштићен законом.



МЕКСИЧКИ ГРИЗЛИ је америчка подврста мрког медведа. То је огромна и веома снажна животиња која усправљена на задње ноге достиже висину од 2,5 метра а тешка је до 450 кг. Крзно му је сиве или светлоррке боје, зависно од годишњег доба. Има канџе дугачке 10 cm које му помажу да се вешто пење уз дрво. Дobar је пливач. Није пробирач у јелу али му је ипак риба најомиљенија храна. Жири у средишњем делу Мексика и сматра се најопаснијом животињом тих крајева. Бежи од човека ако га спази на време али кад је сусрет изненадан онда жестоко напада. Индијанац који је лично убио гризлија прави од његових зуба и канџи огрлицу коју носи као доказ своје храбрости. Данас је готово истребљен, иако је заштићен законом.



ВИЗЕНТАЛ

У поткровљу једне амстердамске вишеспратнице, у Улици Принсенхрахт 263, пуне две године крила се група холандских Јевреја из страха од Гестапоа. Тежак орман крио је улаз у Тајно скровиште за које су знали само пријатељи који су им, ризикујући живот, догурали храну. Унутра су осим Ане још њих седморо: тата Ото Франк, кога Ана обожава, мама с којом води неми рат, старија сестра Марго, добра и лепа, зубар Дусл, помало себичан, г-ђа и г-дин Ван Дан, непрекидно у свађи, њихов син Петер, кога Ана у почетку не трпи да би касније била „луда“ за њим.

Пуних двадесет и пет месеци то је био свет девојчице Ане Франк која је у међувремену израсла у девојку. Кроз таванске прозорчиће могла је да види само кровове кућа и звоник куле Вестерторн, читала је, вадила речи, учила француску граматику, стенографију, слушала радио-Лондон, плашила се пучњаве, посматрала друге и себе, трудила се да буде боља. Све је то, заједно са реченицом: „Тoliko је дивно време, кад бих само мало могла изаћи напоље“, записала у свој дневник направљен од школских свезака...

ЧОВЕК У ЦИВИЛУ

Последње редове записа-ла је петнаестогодишња Ана Франк у свој дневник 1. августа 1944.

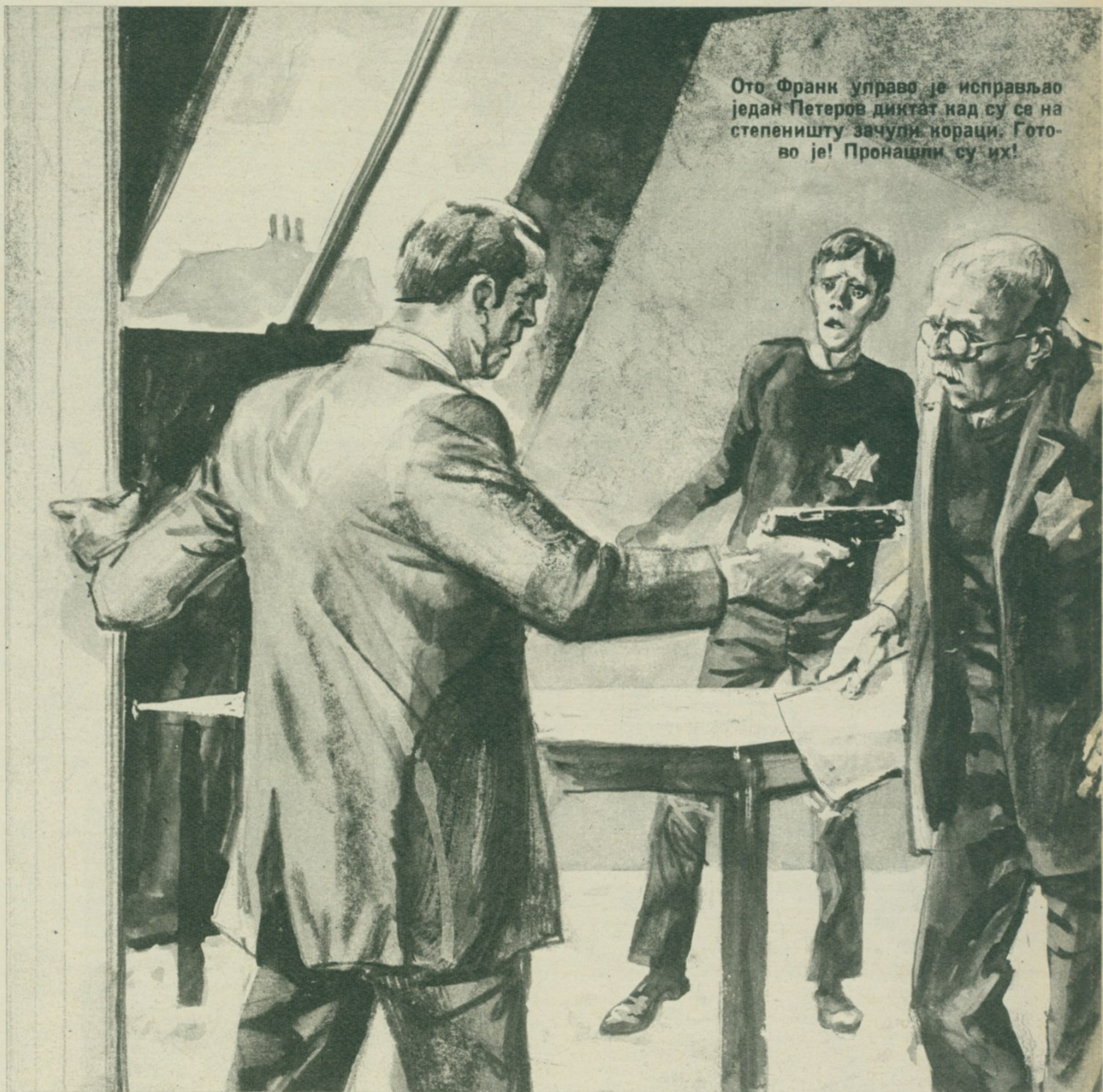
— Четвртог августа, прича њен отац Ото Франк, управо док сам исправљао Петеров диктат, зачули су се кораци на степеништу. Устао сам. Врата су се отворила, један човек је упао у собу и уперio ми револвер у груди. Био је у цивилу. Петер и ја подигли смо руке. Наредно нам је да напустимо собу. Пратио нас је не испуштајући револвер из руке.

Доле су већ били сви са рукама увис: моја жена, деца, Ван Данови. Дусл такође. На средини просторије човек из Зелене полиције...

Прво су упућени у холандски концентрациони логор Вестерборн. Трећег септембра премештени су у Аушвиц. Чуо се глас из звучника:

— Жене лево, мушкарци десно. — Ана је тада последњи пут видела и оца и Петера. Убрзо су их раставили од мајке. Марго и Ана упућене су у нови логор у Берген-Белзену где су трпеле глад, зиму и патњу.

Ана је умрла марта 1945. И Марго је умрла. Госпођа



Ото Франк управо је исправљао један Петеров диктат кад су се на степеништу зачули кораци. Готово је! Пронашли су их!

Франк, Ван Данови, Дусл такође. Једино је Ото жив дочекао Русе који су ослободили Аушвиц.

ЗВИЖДУЦИ НА ПРЕМИЈЕРИ

После рата Анин отац вра-тио се да обиђе Тајно скровиште. Све је било као оног јутра. На поду је лежала гомила хартије. Сагнуо се и почео да пребира. Одједном је угледао Анин дневник, неоштећен.

Књига „Дневник Ане Франк“ штампана је најпре у Холандији где је доживела огроман успех, а потом на 35 језика света! Искрена исповест паметне девојчице која је волела ис-

торију, филмске глумице, грчку и римску митологију, нарочито је одјекнула у срцима младих. У Берген-Белзену подигнут је споменик Ани Франк пред којим су се окупљали млади, а на тавану који је претворен у музеј увек има свежег цвећа.

Касније два америчка писца драматизовала су дневник и ово дело још једном је потресло савест људи широм света.

Међутим, премијера драме „Дневник Ане Франк“ у аустријском граду Линцу, октобра 1958, није била тако примљена. Група гимназијалаца, од 13 до 17 година, покушала је да онемогући представу. Уз звиждуке и урлање чули су се повици:

— Доста! То је све лаж!

Прекините! То је чиста клевета!

Убрзо је стигла полиција и покупила младе демонстранте. Њиховом саслушању те ноћи присуствовао је и један човек чије је име већ било чувено у свету: Симон Визентал.

ЛОВАЦ НА НАЦИСТЕ

Полујеврејин, пореклом из Пољске, Симон Визентал је припадао Покрету отпора кад су га Немци ухапсили. Провео је страшне године у логору Матхаузену из којег су га више мртвог него живог спасле америчке трупе 5. маја 1945. Породица му је убијена, дом у-

ништен. После рата сав се посветио трагању за нацистичким злочинцима. Скривени и по најзабаченијим деловима Земљине кугле, чак иако су променили име и лице, они више нису били сигурни да их Визентал са својим чувеним Документационим центром у Бечу неће наћи. Поред многих других он је извео пред суд и злогласног Адолфа Ајхмана.

Те вечери у Линцу он се зафекао на премијери, али више је волео да чује ове буцмасте плавокосе дечке него да види представу до краја. Погодило га је: откуд толика мржња у њима који рат и не памте? Јасно, очеви су желели да прикрију истину од својих синова и говорили им да су подаци о броју побијених у лого-

ТИШЕ КРАЈ



Једини начин да тврдоглавом гимназијалцу из Линца докаже да је Ана заиста постојала био је пронаћи човека који је провалио у Тајно скровиште и ухапсио девојчицу

нуо руком — сви они мрзе нас Немце и гледају да нам напакосте. То није никакав доказ! Једино кад би ми тај Немац казao да је то истина, ја бих веровао.

Визентал је истог часа одлучио: мора наћи човека који је Ану ухапсио. Одмах се бацио на посао.

НИ КОРАК ДАЉЕ

Међутим, време је одмицало, а резултата није било мада је Визентал ангажовао све своје сараднике у Холандији и разне детективске агенције по Европи. Гестапо је у току рата био веома опрезан: уништавао је не само све архиве већ и сведоке. Једино што је Визентал могао да утврди било је да су гестаповски штаб у Амстердаму сачињавали углавном Аустријанци, Бечлије. Појавило се и једно име могућег кандидата Зилбернагел, или Зилберталер. Али, таквих је презимена пуна Аустрија, а он, и ако је жив, ко зна како се данас зове?

Од ових података Визентал није могао ни корак даље.

Тек 1963. кад је отпутовао у Амстердам да би присуствовао емисији холандске телевизије посвећеној Ани Франк, могао је на лицу места да провери неке податке и испита сведоке. Зачудо, наишао је на отпор. Људи су одбијали да му помогну. Једни су говорили да се мртви не могу оживети, други су се бојали освете нациста, трећи ни су желели да се сећају мучне прошлости, неки се ничег нису сећали...

Чак је и сам Анин отац сумњао у успех.

Анин дневник остао је незавршен. Ви, Визентал, хоћете да га завршите — рекао је тужно. — То ће тешко ићи! — Ипак подробно је описао човека у цивилу који их је ухапсио. Немац сасвим обичног изгледа, средњег раста, дебељушаст. Кад би га човек срео на улици мислио би да то неки добар отац иде кући, жени и деци... Не, ничег страшног није било на њему. А ипак

отерао је у смрт и Ану, и Петера и Марго...

Кад се вратио у Беч, Визентал се с новим жаром бацио на истраживање. Успео је да сазна име специјалне јединице Гестапоа која је вршила ликвидацију Јевреја у Амстердаму: Зондеркомандо IV Б4, Јуден. Њоме су руководила четири лица: Кемпин, Бушман, Перф и Зилбербауер.

Кад је прочитао ово четврто презиме замало да није вриснуо од радости. Сад више није било сумње да се човек кога тражи зове: Зилбербауер. Али, како га пронаћи? Месеци су пролазили а од успеха ништа. И Визентал и његови пријатељи

из Холандије почели су губити наду.

У помоћ им је притекао случај.

УВЕК САМ БИО ВРЕДАН

Један бечки лист објавио је 11. новембра 1963. да је инспектор бечке полиције Карл Зилбербауер уклоњен са дужности и да је над њим започета истрага пошто је неколико бивших логораша препознало у њему човека из Гестапоа.

Визентал је сместа ступио у акцију.

Да, то је био човек кога

је тражио пуне четири године. Инспектор Карл Зилбербауер признао је сасвим мирно да је он 1944. ухапсио Ану Франк и њену породицу. Вест је одмах јављена у Холандију где је изазвала праву буру. Анин отац, који живи у Амстердаму, одмах је допутовао у Беч и препознао злочинца. Човек у цивилу и овог пута мирно га је гледао у очи. Аустријске власти покушале су да заташкају цео случај.

— Зашто ме дирају после толико година? — побунио се Карл пред страним новинарима кад им је најзад дозвољено да га виде и разговарају са њим. — Ја сам тада вршио своју дужност. Моја жена и ја смо пре месеца дана купили нов намештај на кредит. Ко ће сад плаћати рате?

— Жалите ли што сте све то учинили?

— Наравно — одговорио је. — Понекад ме обузме осећање стида. Али, сада, кад уђем у трамвај, ја плаћам карту као и сви остали. Не показујем своју специјалну легитимацију.

— А Ана Франк, јесте ли читали њен дневник?

— Па... — Зилбербауер је слегнуо раменима. — Страшно много радим. Увек сам био вредан на послу.

Истрага је дуго трајала, а кад је средином следеће године Министарство унутрашњих послова Аустрије издало о томе званично саопштење, оно је изазвало запрепаштење. Укратко, оно је овако гласило:

„Тачно је да је садашњи инспектор бечке полиције за време рата био функционер Гестапоа и да је, између осталих, 1944. ухапсио Ану Франк и њену породицу, стајало је у извештају, али он због тога неће бити ухапшен нити ће му бити суђено као ратном злочинцу пошто је непобитно утврђено да је само извршавао службена наређења“.

Дисциплински суд му је само смањено звање и преместио га у полицијско одељење нижег ранга у Биро за идентификацију.

Симон Визентал био је тужан. Не само зато што Карл Зилбербауер неће бити кажњен већ и зато што се показао слаб детектив. Док је годинама трагао за убицом Ане Франк, готово сваког дана пролазио је поред зграде у којој је овај радио!

Само враћајући се од те зграде до свог Документационог центра набројао је десетак радњи и трговина изнад којих је на фирмама крупно било исписано име: „ЗИЛБЕРБАУЕР“! Никад га није приметио. Није ни чудо. Њему је за то време пред очима био само тужан лик црномањасте девојчице крупних очију. Е. М.



„Срце ми је пуно Петера и само бих гледала њега“, писала је Ана. 29. априла 1944. први пут су се пољубили. Ово је сцена из филма „Дневник Ане Франк“ у коме главне улоге играју Мили Перкинс и Дик Бејмер, изабрани између десетине хиљада кандидата.

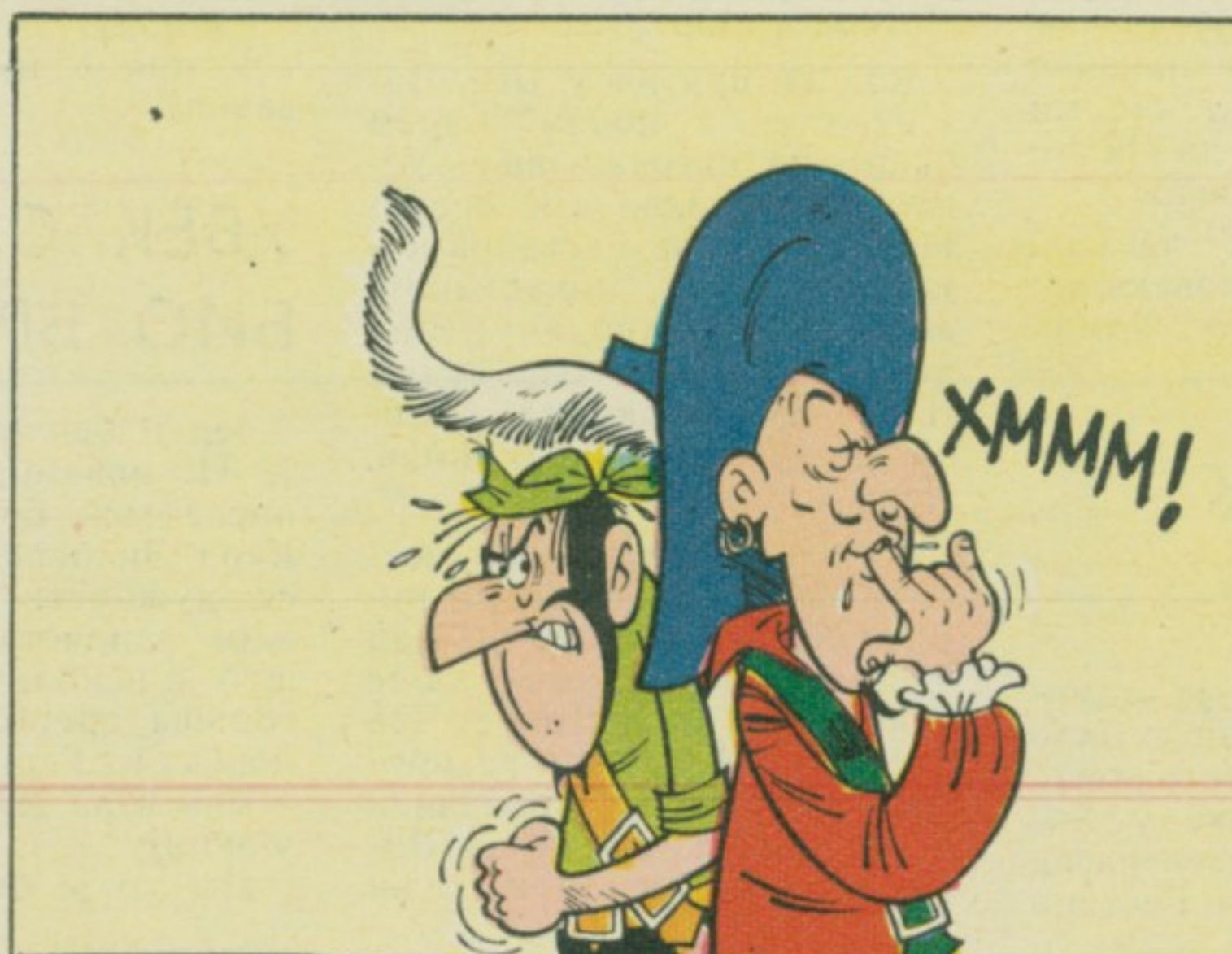
рима и гасним коморама измишљени!

— Нема никаквих доказа да је Ана Франк уопште постојала — рекао је самоуверено дечак по имену Фриц, у ствари само је поновио оно што је могао да прочита у многим немачким листовима. — Дневник је фалсификовао њен отац да би се прославио и обогатио!

— Холандске власти могу потврдити да су гестаповци ухапсили Ану Франк и њену породицу, а сведоци из Берген-Белзена могу описати њену смрт — умешао се Визентал. — Ниједан динар од Дневника није отишао у нешто друго него у фондацију младих „Ана Франк“.

— Ма пустите ви то — мали је нестрпљиво одмах-

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ



УЖРАЛА СИ РУЖУ!



Пламен је лизао зидове трпезарије. Једно за другим, гутао је завесе, намештај, тапете. Избезумљена жена пробила се до улазних врата и отворила их, а за тим нагло устукнула: један метак прозвиздао јој је тик поред главе.

Ужаснута, схватила је да лудак који је изазвао пожар чека да је сам удеси ако се спасе ватре! Она беспомоћно зариде. Изгледало јој је ужасно глупо да погине због једне руже, руже коју никада није ни видела, а камоли — украла!

ПОВУЧЕН СУСЕД

Удовица Анцелина Бојз живела је сама у лепој кућици у Маунт Изи, 1500 километара северозападно од Бризбејна у Аустралији. У истој улици, нешто даље, становао је 55-годишњи удовац Џак Класис. повучен човек о коме се у месту није знало ништа осим да обожава — цвеће. Заиста, Анцелина га је, пролазећи, свакога дана виђала како са уживањем обрађује своју башту.

Међутим, ни она га није познавала боље од осталих. Најчешће, двоје суседа би само изменило кратке поздраве. Само понекад, удовица би, задивљена Класисовом „рајском“ баштом која се сва преливала у дугиним бојама и ширила опојне мирисе, застала да похвали његов рад. Али, баштован није био много разговорљив. Истину за вољу, у неколико махова је убрао и поклатио јој понеку ружу, али када би Анцелина дирнута покушала да

**Избезумљена
домаћица
безглаво је
јурила кроз стан
у пламену
а напољу ју је
с пушком
чекао
луди
баштован**

заподене разговор, наишла би само на хладно ћутање.

Постепено, Анцелина је приметила да је Класис постао још повученији него раније. Више није дизао главу кад би га у пролазу поздравила, а изостали су и ретки поклони.

А онда, сасвим изненада, дошло је до стравичног догађаја.

ТИ, ЛОПУЖО!

Било је то у уторак, 13. јула 1965. године око 6.30 увече. Анцелина Бојз се управо опружила на софи и почела да ужива у једној књизи, кад неко поче снажно, готово дивљачки да удара на врата. Она скочи и упути се ка улазу, питајући се са зебњом ко би то могао бити. Када је отворила, угле



Анцелина потрча ка улазним вратима и широм их отвори. Један метак звизну и заби се у довратак.

да једно од беса изобличено лице. Био је то Џон Класис.

Баштован није сачекао да буде позван. Нагло је пришао Анцелини, гурнуо је унутра, а затим ушао и сам.

— Украла си ми једну ружу! — повикао је. — Одмах да си је вратиш!

Анцелина Бојз је била толико запрепашћена да није могла да изустити ни реч. Најпре је помислила да се Класис шали, али његове исколачене, крвљу подливане очи нису то ни најмање потврђивале.

— Преварили сте се, господине Класис, — промуца најзад уплашена жена. — Никада ми не би пало на памет да вам украдем ружу! Па ви ми их сами често поклањате, зар не? Смирите се, па да поразговарамо. Хоћете ли шољу чаја?

Али, помирљив тон није помогао. Класисова уста су се кривила, а очи све више шириле. Он заурла:

— Ако не кажеш шта си урадила с мојом ружом, запалићу ти кућу, ти лопуžo! И — потрудићу се да сама изгориш у њој!

— Забога, господине Класис!

Али, он је већ јурио ка излазу. — Вратићу се! — довикнуо је.

Анцелина је, ошамућена, већ неколико минута стајала наспрам трпезарије и размишљала шта да учини, кад поново зачу кораке. Она се на прстима дошуња до прозора и провири на улицу. Био је то Класис. У једној руци држао је пушку, а у другој некакву канту. Анцелина се хитро повуче. Хватала ју је паника. Шта ли је науумио?

Одједном, зачу се прасак стакла и кроз разбијен прозор улете кан

та из које је сукљала ватра. Бензин из ње разли се по соби у пламеним потоцима.

У КЛОПЦИ

Анцелина врисну, потрча ка улазним вратима и широм их отвори. Један метак звизну и заби се поред ње у довратак.

— Враћај се унутра! — викну Класис.

— Забога, пустите ме!

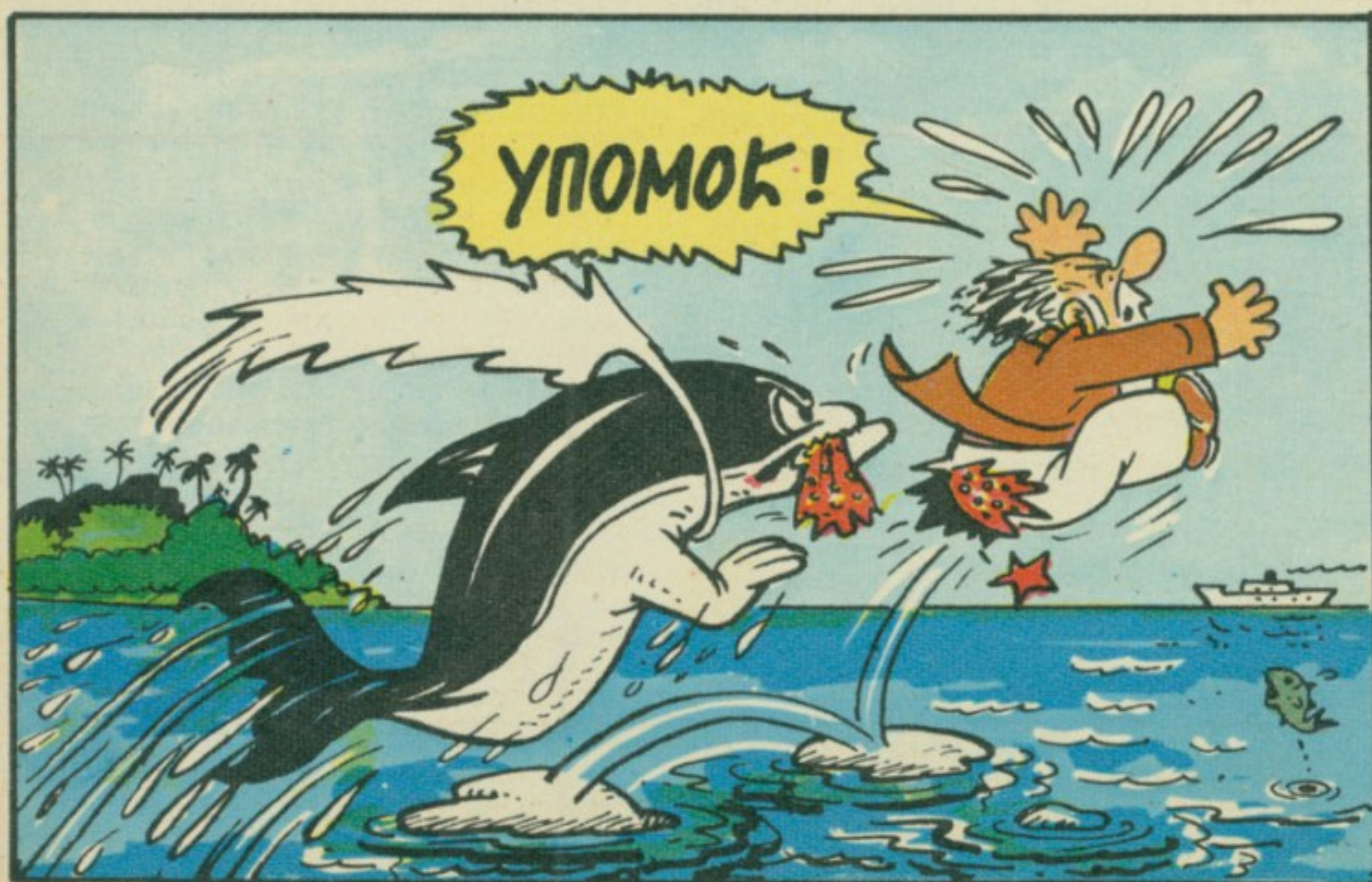
Класис одговори другим метком. Анцелина залупи врата и појури кроз трпезарију до споредног улаза. Али, и тамо је дочекаше меци. Избезумљена, она се врати у собу и поче гласно да риде. Тек сада је схватила да је у правој клопци и да ће жива изгорети. Лица обливеног сузама, покушала је да уђе у спаваћу и дневну собу, али јој је непробојан ватрени зид свуда пре пречавао пут. Најзад, у очајању, сети се кухињског прозора. Била јој је то последња нада.

Попеда се на столицу, а са столице на симс. У том тренутку осети неиздржљив бол. Хаљина јој је већ била у пламену.

Она скочи и поче да се ваља по земљи, не би ли угасила ватру. Била је готово сигурна да ће је дочекати меци, али се ништа није чуло. А онда угледа изнад себе ватрогасце који су управо бацали ћебе на њено болно, запаљено тело.

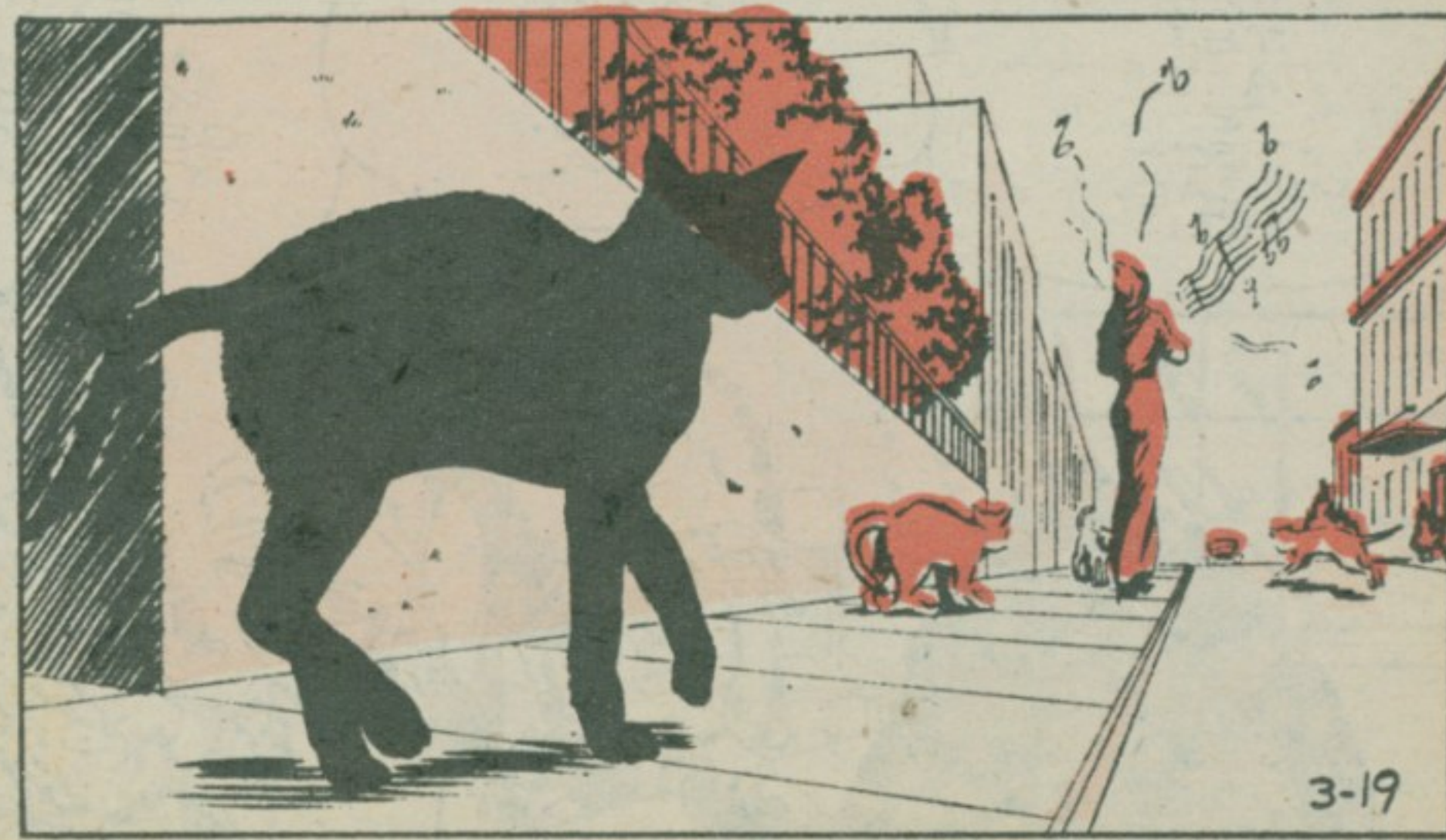
Из близине се зачу пуцањ. Луди Џон Класис одузео је себи живот.

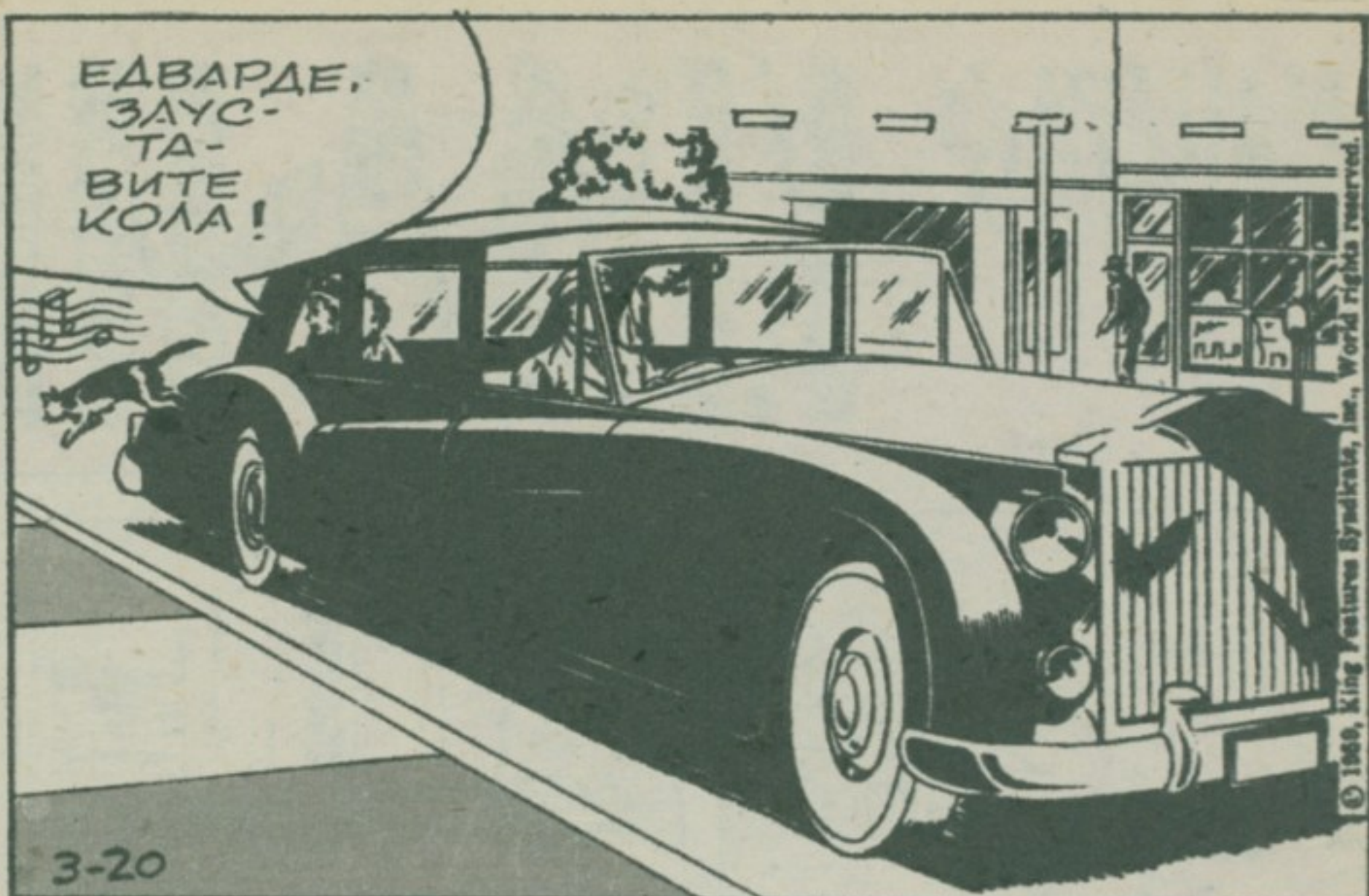
П. С.

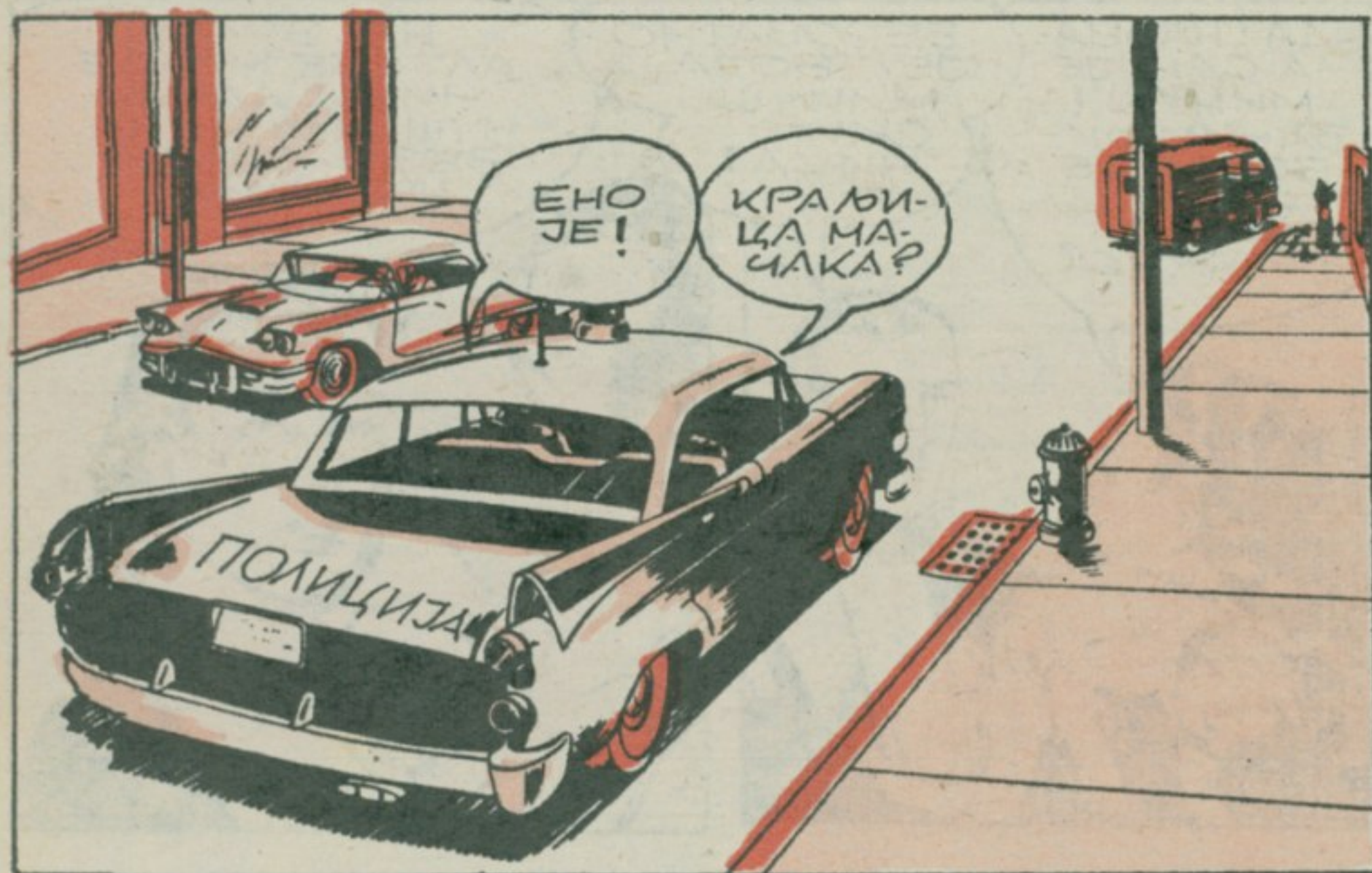


МАНДРАК:

КРАЉИЦА МАЧАКА









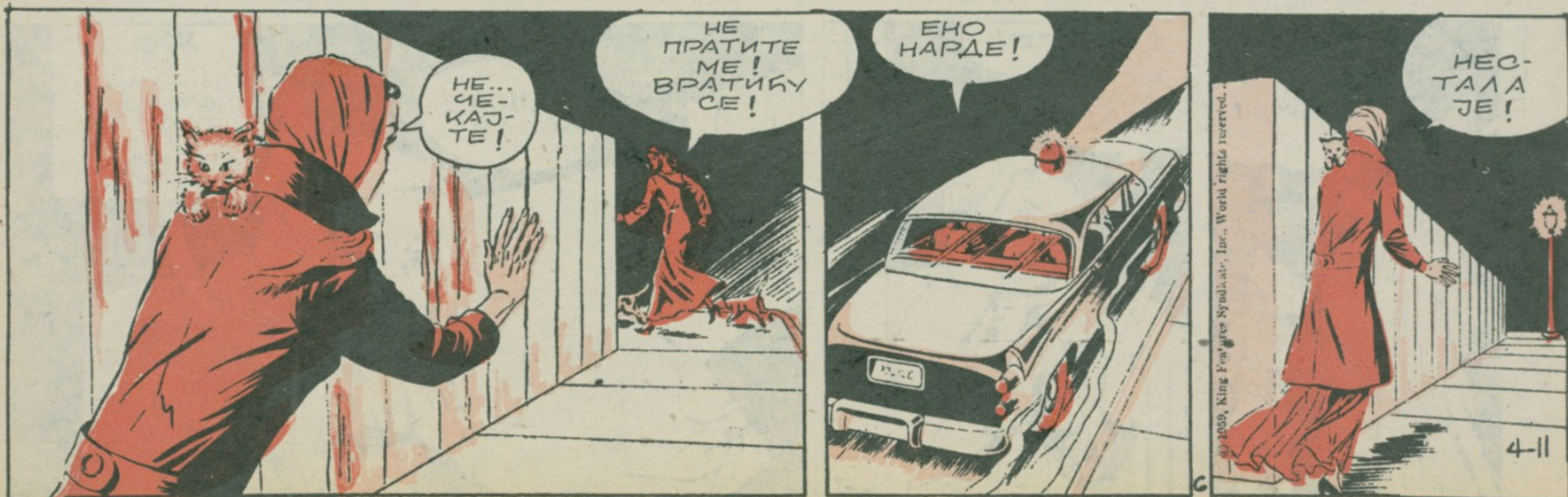
© 1959, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

© 1959, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

© 1959, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

© 1959, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.







НЕМА
НИ ЊЕ...
НИ
МАЧА
КА!

4-13



ЗАШЛА
ЈЕ ЗА
УГАО И
НЕСТАЛА
ЗАЈЕДНО
С МАЧКА-
МА!

ВИДЕ-
ЛА СИ
ЈЕ,
НАР-
ДА?



КАЗАЛА
ЈЕ ДА ЈЕ
МИНУШ
КРАЉИЦА
МАЧАКА!
ОХ,
ДРАГИ...

СМИРИ
СЕ,
НАРДА!
УПЛАШЕНА
ЈЕ,
ШЕБЕ!

ШТА СЕ
ДОГО-
ДИЛО?

© 1959, King Features Syn-
dicate, Inc.
World rights reserved



ОХ...ТО
ЈЕ
СТРАШ-
НО...
НЕКАКО
СЛАБАС-
НО!

ЗНАМ,
ДРАГА!
КАЈДЕ ДА
СЕ ОДМО-
РИШ...ОН-
ДА БЕШ
МИ ИС-
ПРИЧА-
ТИ!



НИ ТРАГА
ОД МАЧАКА
У ЧИТАВОМ
БЛОКУ!
ВРАТИМО
СЕ!

4-14



НИШТА
НИСМО
НАШЛИ!КАКО
ЈЕ
НАРДА?

ВЕК
СЕ
СМИРИ-
ЛА!

... НАЈПРЕ
САМ ПОМИСЛИЛА
ДА ЈЕ ТА ЖЕНА
ЛУДА!АЛИ, ОНА
ЈЕ ЗНАЛА ДА
МИНУШ ИМА
ОПРЛИЦУ!



ПРИ-
ЧАЈ СВЕ
ОД
ПОЧЕТ-
КА!

СКИНУЛА
САМ МИНУШ
ОПРЛИЦУ...
КАО И
ОБИЧНО
СВАКЕ
ВЕЧЕРИ...



"... А ОНДА
САМ ЧУЛА МУЗИ-
КУ И ВИДЕЛА
ЊУ И
МАЧКЕ..."

4-15



"... А
КАД
САМ
ЈОЈ
ПРИШ-
ЛА..."

ОНА ЈЕ МОЈА
ГОСПОДАРИ-
ЦА!ОНА ЈЕ
КРАЉИЦА
МАЧАКА!



" ПРИЗНАЈЕМ ДА
САМ СЕ УПЛАШИЛА..."

ГДЕ
ЈЕ ЊЕНА
КРАЉЕВСКА
ОПРЛИЦА?



ПОКУША-
ЛА САМ
ДА ЈЕ
ЗАДРЖИМ...
АЛИ, И
ОНА ЈЕ
ЧУЛА
СИРЕНУ!

ХМ...ЈА
САМ
КРИВ!
СЛУЧАЈ-
НО САМ
ЈЕ ДО-
ДИРЊУО!



АКО ЈЕ МИ-
НУШ ЊЕНА...ЗАШ-
ТО МИ ЈЕ ВРА-
ТИЛА МАЧКУ?И
КАКО ЈЕ
НЕСТАЛА?

4-16



ПА,
ШЕ-
БЕ?

КАКО ДА ЈА
ТО ЗНАМ!
НОБУ
СУ УЛИЦЕ ПУ-
НЕ РАЗНИХ
СКИТНИ-
ЦА!



И ЗАШТО
СИ МЕ
БУДИО
ЗБОГ
ТАКВЕ
ГЛУПОС-
ТИ?

СИГУРАН
САМ ДА СЕ
ТУ КРИЈЕ
НЕШТО
ОЗБИЈА-
НО







НЕШТО
КОД НАРДЕ
НИЈЕ У
РЕДУ!
ТЕЛЕФОН
ЈОШ НЕ
РАДИ!
ПОЖУРИМО!



СИНОК ЈЕ
НЕСТАЛА ЧИМ ЈЕ
ЗАШЛА ИЗ УГЛА!
НЕ ЖЕЛИМ ДА
ЈЕ ОПЕТ
ИЗГУБИМ!



ИШ-
ЧЕЗ-
ЛА
ЈЕ!



И СИНОК
ЈЕ НЕСТАЛА
НА ИСТОМ
МЕСТУ!



ЈАСНО!
ЗНАЧИ, НЕС-
ТАЈЕ НА ТАЈ
НАЧИН
ШТО
УСКОЧИ
У КАМИОН...
ЗАЈЕДНО
С МАЧ-
КАМА!



РАДОЗНАЛОСТ?
БОЈЕ ДА
СИ ОСТАЛА У
ПОСТЕЉИ
КАО ШТОТИ ЈЕ
РЕЧЕНО!



ОВА-
КО...
МОРА-
БЕШ
С
НАМА!

МЈА-
УУУ...



ГДЕ ЛИ ЈЕ
ПОЛИЦА-
ЈАЦ
КОЈИ
ЈЕ
ОСТАО
НА
СТРАЖИ!

ТАМО!



ОНЕСВЕШЋЕН
ЈЕ УДАРЦЕМ
ПО ГЛА-
ВИ!



НЕМА НИ
НАРДЕ
НИ
МАЧКЕ...
А ПРО-
ЗОР ЈЕ
ОТВО-
РЕН!



КРЕ-
БИ!

ПОКУШАВАМ...
НЕШТО СЕ
МОТОР
УЗЛОЖУ-
НИО!

МЈАУУУ



ШТА
БЕМО
САД!

НЕ
БОЈ СЕ!
НИКО МЕ
НИЈЕ
ВИДЕО!



НИСИ
ПОСЛА-
ШАЛА
МОЈ
САВЕТ!

КО
СТЕ ВИ?
ШТА
ОВО
ЗНАЧИ?



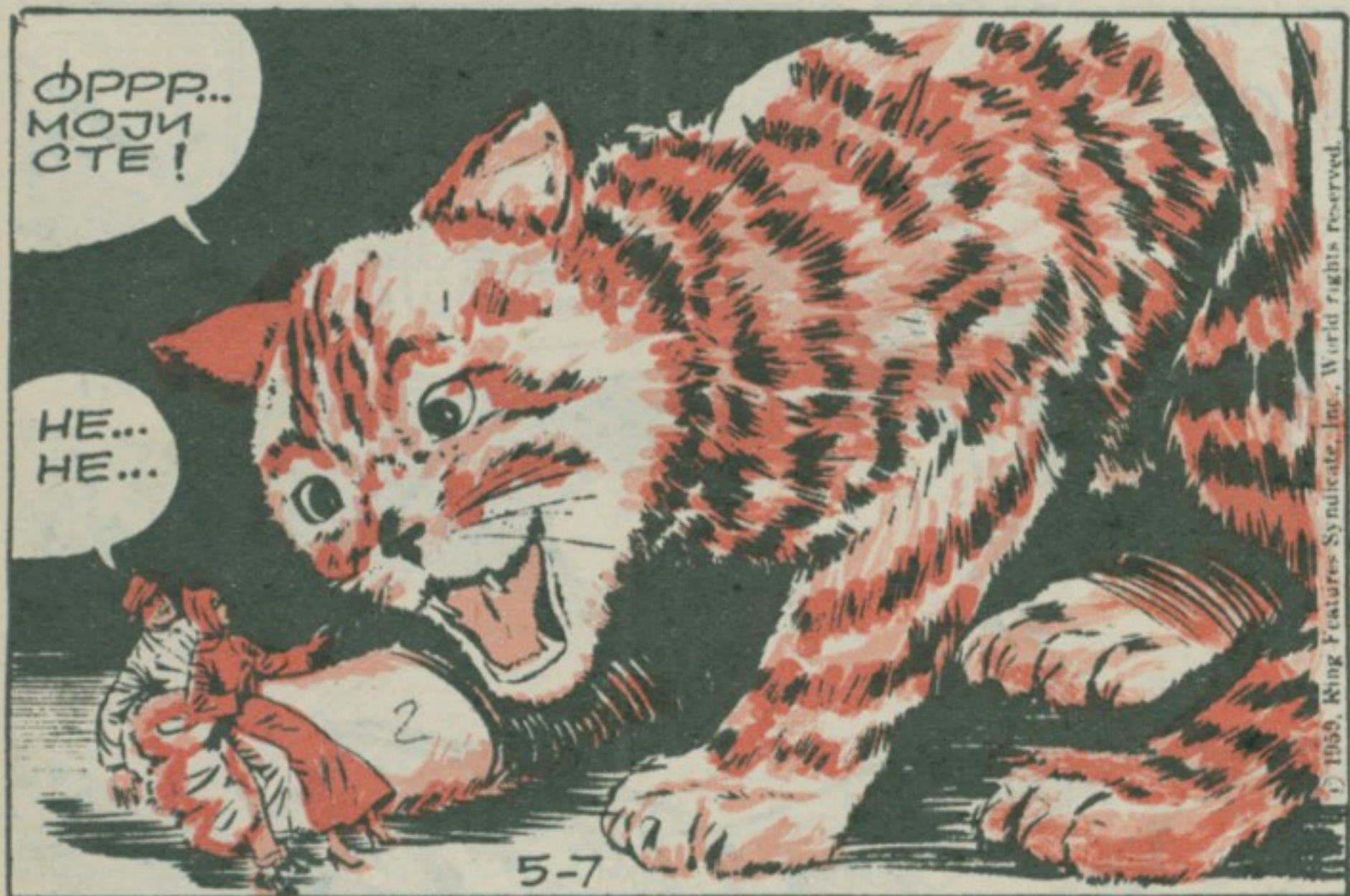
НИЈЕ ВАЖНО!
АЛ' ЗАПАМ-
ТИ... РАДОЗ-
НАЛОСТ ДО-
НОСИ МАЧ-
КАМА
СМРТ!

ЈА...
ЈА
НИСАМ
МАЧ-
КА!



НАШЛИ СМО ОНО
ШТО СМО ТРАЖИЛИ
... А ТИ... ТРЕБАЛО
ЈЕ ДА ОСТАНЕШ У
ПОСТЕЉИ!





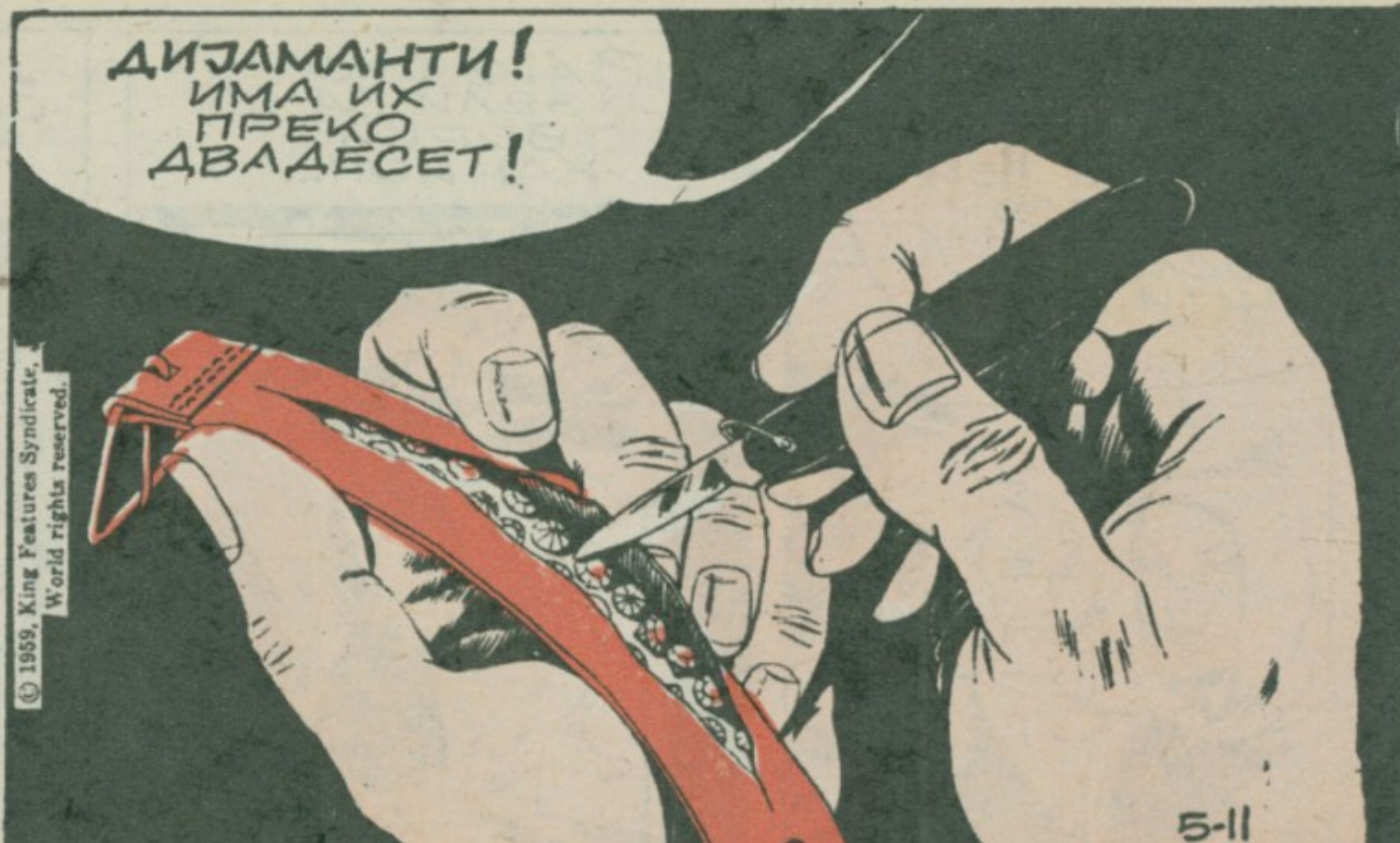


РЕНД-ГЕНСКИ СНИМАК ОГРЛИЦЕ...



ШТА СЕ ВИДИ НА СНИМКУ?

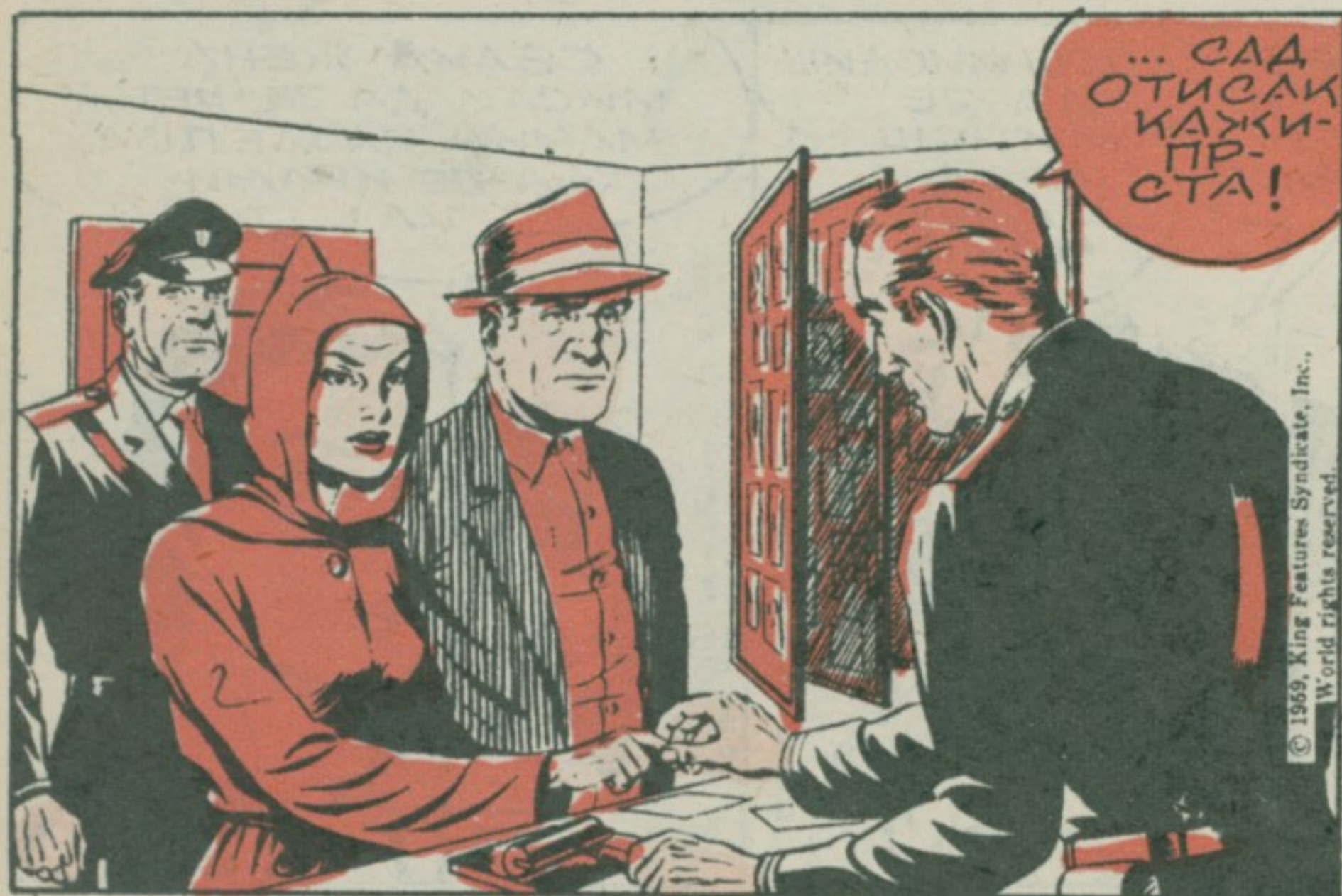
ОДМАХ БЕШ САЗНАТИ... ЧИМ РАСПАРАМ ОГРЛИЦУ!



ДИЈАМАНТИ! ИМА ИХ ПРЕКО ДВАДЕСЕТ!

© 1959, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

5-11



... САД ОТИСАК КАЖИ-ПРСТА!

© 1959, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.



НА ОСНОВУ ОТИСАКА ПРОНАШЛИ СМО ДА СУ ОБОЈЕ БЕШ ОСУЂИВАНИ ЗБОГ КРИЈУМЧАРЕЊА!



ПА... ВРЕМЕ ЈЕ ДА ПОРАЗГОВАРАМО!

КАД СЕ МОРА...

5-12



ЗНАЛИ СМО ДА БЕ НАС, ЗБОГ НАШЕ ПРОШЛОСТИ, НА ЦАРИНИ ПРЕТРЕСТИ! ЗАТО СМО ДИЈАМАНТЕ САКРИЛИ У ОГРЛИЦУ...



ПУСТИЛИ СМО МАЧКУ ДА ШМУТНЕ С БРОДА ПРЕ НАС! ВИДЕЛИ СМО КАД СЕ УВУКЛА У НЕЧИЈА КОЛА...

5-13



И ДОК СМО МИ ПРОШЛИ КРОЗ ЦАРИНУ, КОЛА СУ НЕСТАЛА!

ТАКО САМ, ЗНАЧИ, СТЕКЛА МИ-НУШ!



МОРАЛИ СМО ДА НАБЕМО МАЧКУ... АЛИ НЕ ПРЕКО ОГЛАСА! ЗАТО СМО СМИСЛИЛИ ПЛАН...



„УПОТРЕБИЛИ СМО ЈАК ЕКСТРАКТ ЦИГЕРИЦЕ...”

ОУЈ!

© 1959, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.



„А ОНДА САМ КРЕНУЛА КРОЗ ПРАД СВИРАЈУЋИ МЕЛОДИЈУ ПОЗНАТУ МОЈОЈ МАЧКИ...”

5-14

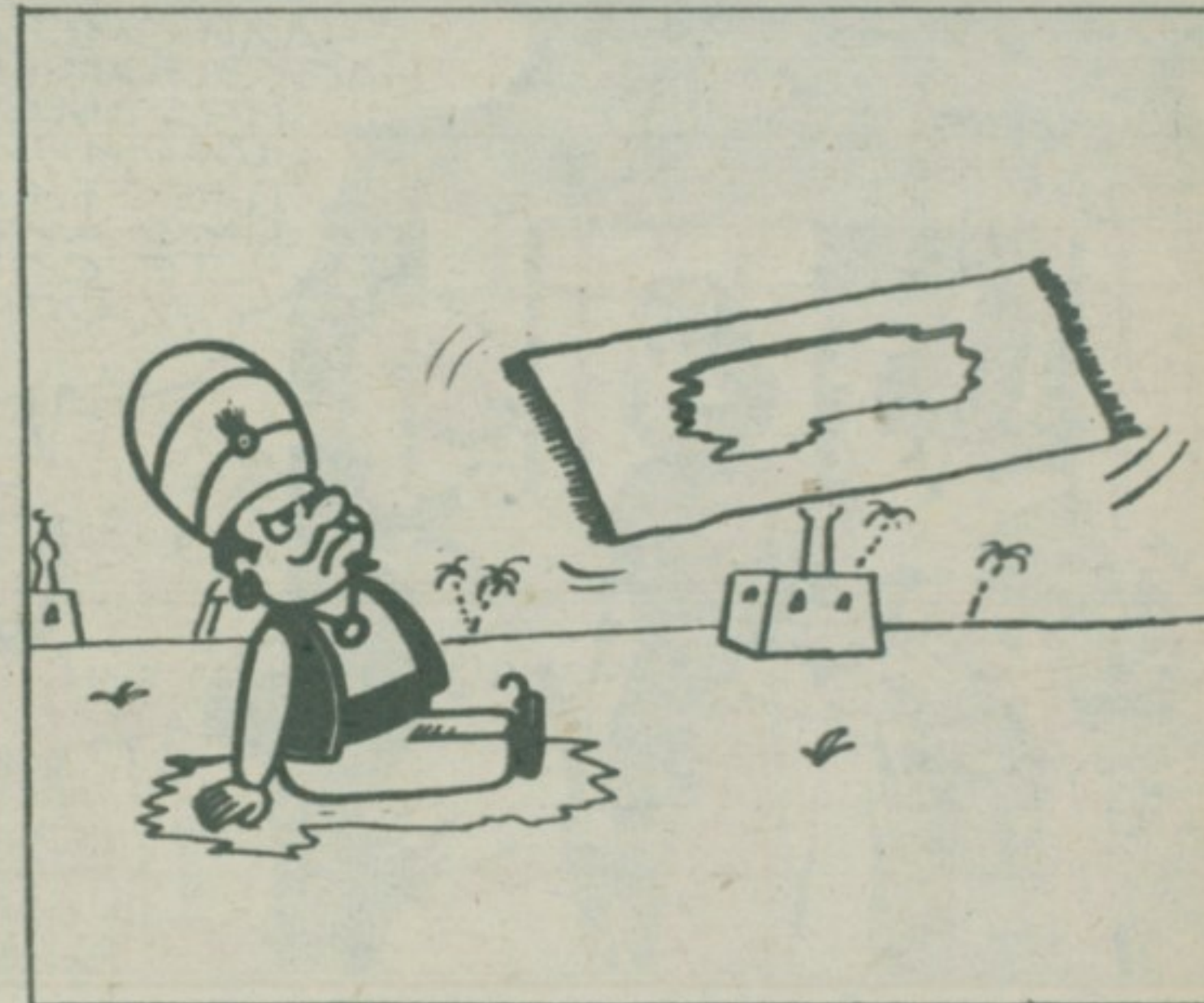


НАДАЛИ СМО СЕ ДА БЕ СВЕТ МИСЛИТИ ДА САМ МАЛО ЛУДА... И ДА БУ НАБИ МАЧКУ!

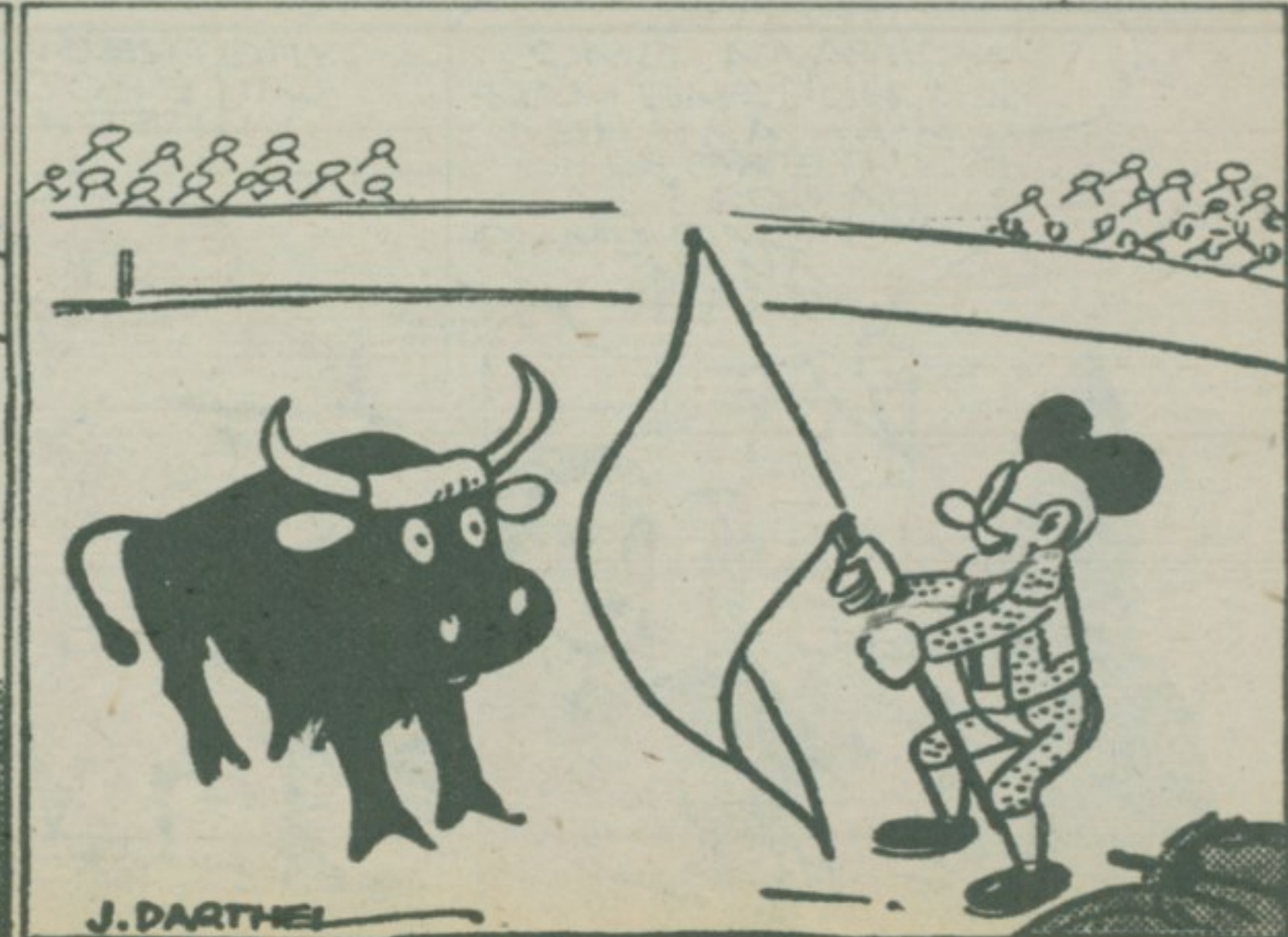
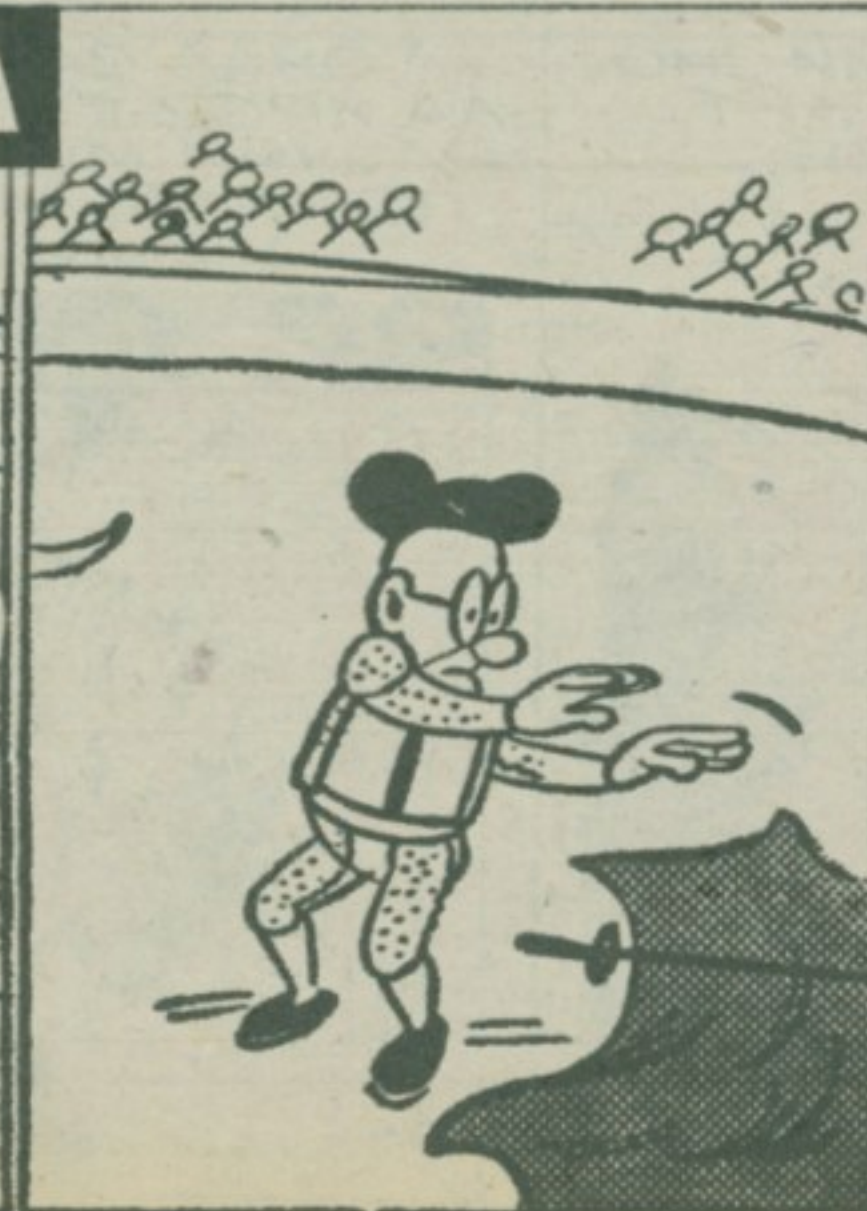
ЛУКАВО!



НАСТРАДИН



ПРОФЕСОР ОМЕГА



Велике
Авантуре
мира
и
рата

ОДСКОЧНА БОМБА

Једног тихог
летњег јутра 1939.
године инжењер
Барни Волис из
истраживачког
института РАО-а
(енглеског вој-
ног ваздухо-
пловства) пекао
је са својим
синем
тедом...



ШТА ТО
РАДИШ,
ТЕДЕ?
ПЛАШИШ
РИБЕ?

ПА
ОНДА?

ДОЈАДИЛО МИ
ПЕЦАЊЕ,
ТАТА!



ПА БОМБАРДУ-
ЈЕМ ОНАЈ
ЗИД,
ВИДИШ?



КМ... ТАКО
ПА НИКАД
НЕБЕШ
ПОГОДИ-
ТИ!

НЕТО
КАКО?

ПОКА-
ЗАЋУ
ТИ.



...ТРЕБА
ДА УЗМЕШ
ПОРОДАН КАМЕН...
КАО ОВАЈ
НА ПРИМЕР...



И БАЦИШ
ПА
ОВАКО!



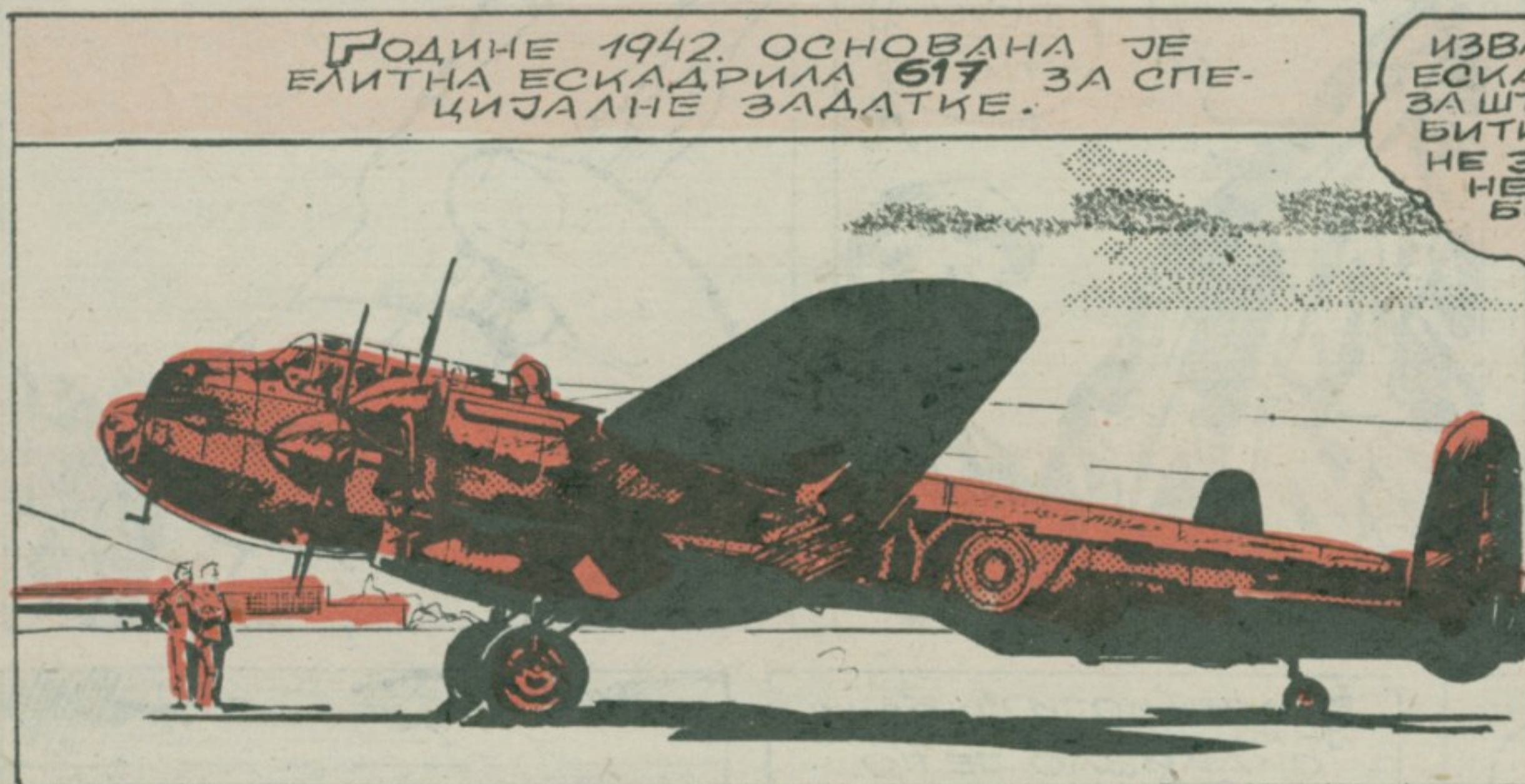
КАМЕН КОЈИ ЈЕ БАЦИО
ИНЖЕЊЕР ВОЛИС, ПО-
СЛАКИВАО ЈЕ ПО
ВОДИ...



ЕТО
ВИДИШ!



ЕНГЛЕСКА СЕ ОДУПРЛА И НЕМЦИ СУ ОДУСТАЛИ ОД ИСИРЦАВАЊА НА ЕНГЛЕСКУ ОБАЛУ. ДОШЛО ЈЕ ВРЕМЕ ЗА ПРОТИВ-НАПАД.

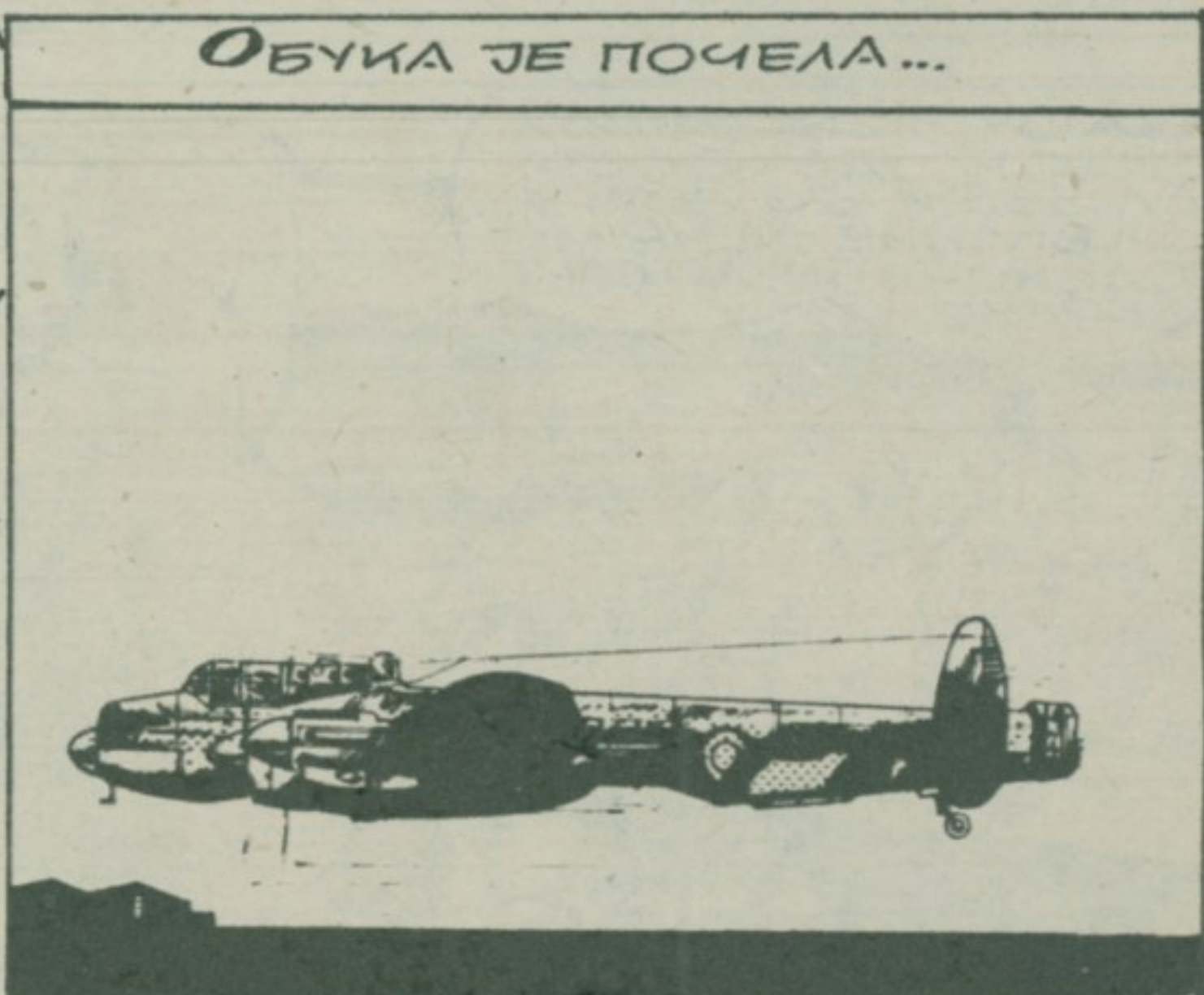


У КОМАНДИ РАФ-а





ВОЛИС ЈЕ ПОКАЗАО СВОЈ ПРОЈЕКТ. ТО ЈЕ ЦИЛИНДРИЧНА БОМБА ВИСОКА 153 ЦМ, ПРЕЧНИКА 127 ЦМ, А ТЕШКА 4.196 КГ, ОД ЧЕГА 2.992 КГ ЕКСПЛОЗИВА СНАЖНОГ ДЕЈСТВА.





НАЈПРЕ
ДА
ВАМ
ПОКАЖЕМ
БОМ-
БУ...



ЕВО
ЈЕ!



ПА
ОВО ЈЕ
ВАЉАК
ЗА
ПУТЕ-
ВЕ!

ТО,
БОМ-
БА?

ЗАШ-
ТО
ИМА
ТАКАВ
ОБ-
ЛИК?



ОДМАХ
БЕТЕ
САЗНАТИ.
ОВО ЈЕ ПЛАН
ПЛАВНОГ
ЦИЈА:
БРАНА
НА
МЕНИ.



ОВДЕ СЕ НА-
ЛАЗЕ ПРОТИВА-
ВИОНСКЕ БАТЕ-
РИЈЕ... ОВДЕ
ЈЕ МРЕЖА
ПРОТИВ
ТОРПЕДА...



БОМБУ ТРЕБА БАЦИТИ
ОВДЕ, НА УДАЉЕНОСТИ
ОД 365 И 420 МЕТАРА,
СА ВИСИНЕ ОД 18 М:
ОДСКОЧИЋЕ ДО САМЕ
БРАНЕ.



ДА БИ ЕКС-
ПЛОДИРАЛА
МОРА ДА ИМА
ПОЧЕТНУ БРЗИ-
НУ ОД 220
МИЉА НА
САТ.
ЈАС-
НО?

ЈАСНО,
ПОСПО-
ДИНЕ,
АЛИ НИ-
ЈЕ ЛАКО.
ШТО СЕ
ТИЧЕ БР-
ЗИНЕ, НЕ-
МА ПРО-
БЛЕ-
МА.

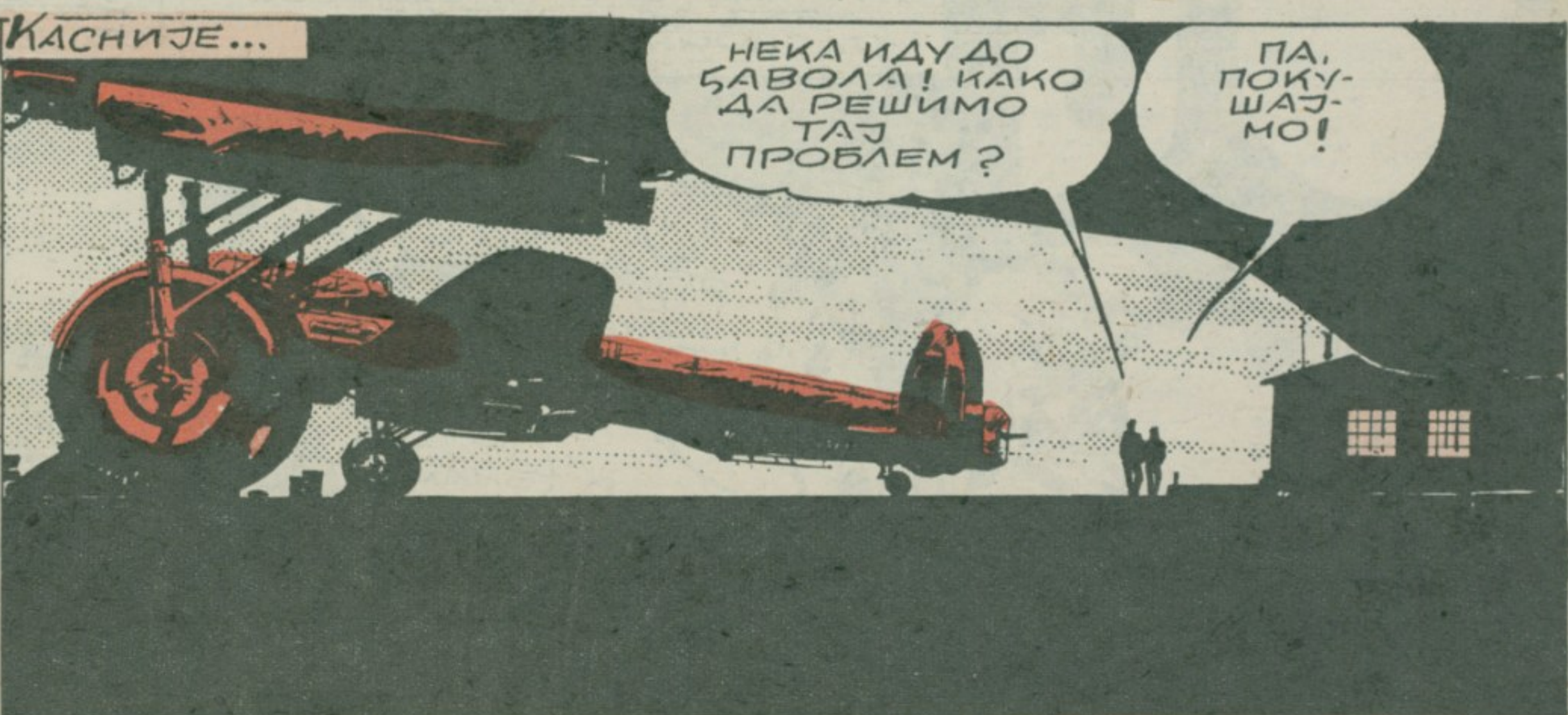


АЛИ КАКО ДА
ИЗМЕРИМО
ВИСИНУ И
УДАЉЕ-
НОСТ?
СТО МЕ-
ТАРА НА-
ПРЕД
ИЛИ НА-
ТРАГ,
ТРИ МЕ-
ТРА ВИ-
ШЕ ИЛИ
НИЖЕ,
КАКО
ТО ДА
ПОСТИГ-
НЕМО?



ГИБСОНЕ, ЗА-
ТО СМО ВАС
И ОДАБРАЛИ
ЈЕР ЈЕ ЗАДА-
ТАК ТЕЖАК.

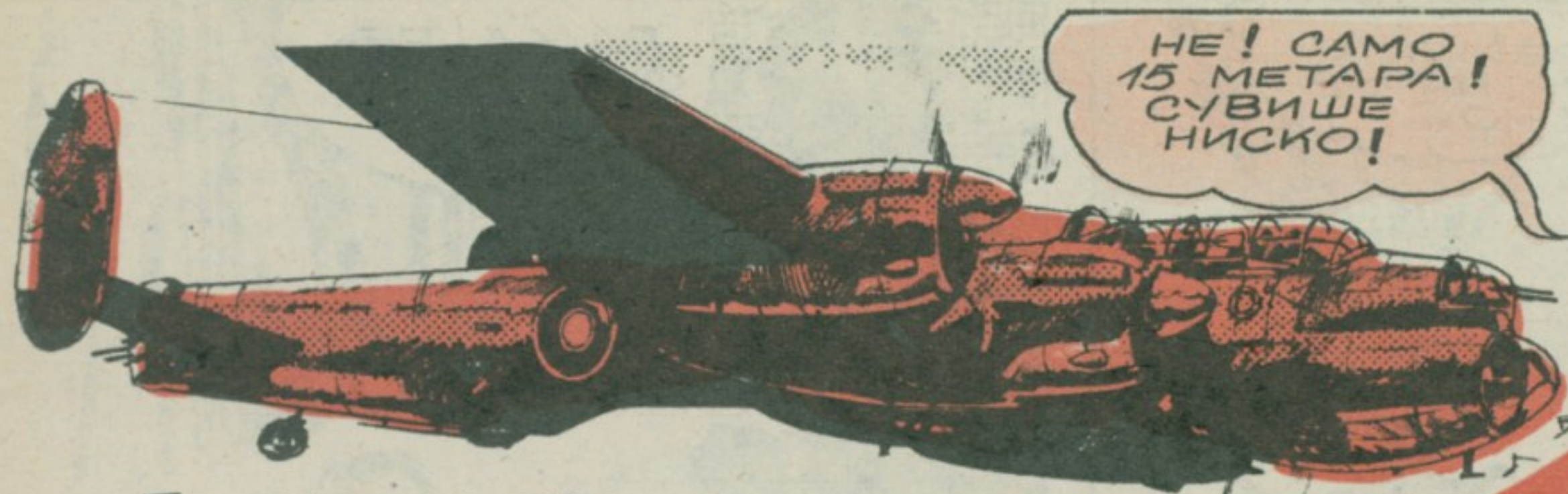
ХМ... ХВА-
ЛА НА ПОВЕ-
РЕЊУ,
ПОСПОДИ-
НЕ!



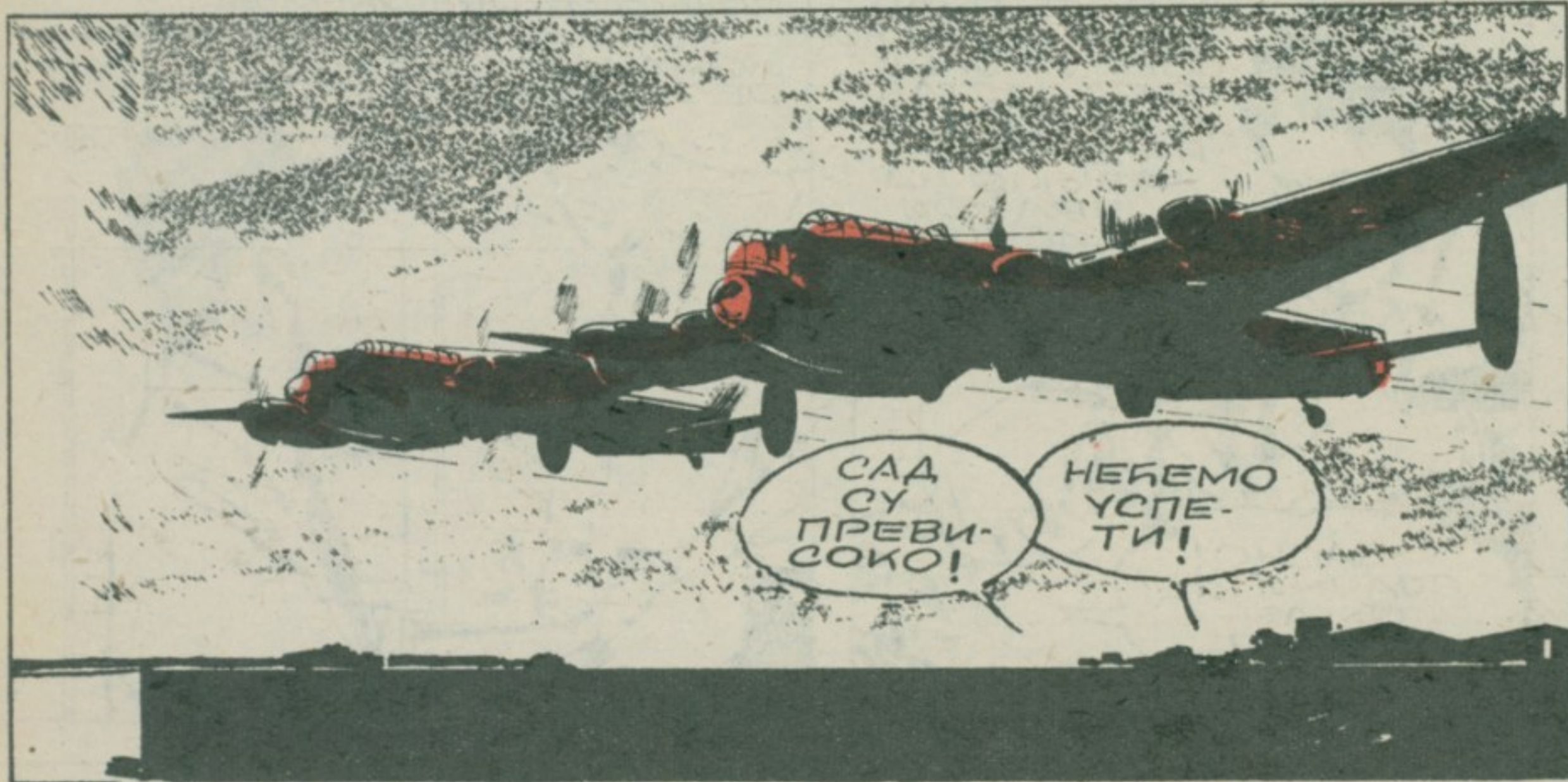
КАСНИЈЕ...

НЕКА ИДУ ДО
БАВОЛА! КАКО
ДА РЕШИМО
ТАЈ
ПРОБЛЕМ?

ПА,
ПОКУ-
ШАЈ-
МО!



ЕСКАДРИЛА 617
НАСТАВИЛА ЈЕ ОБУ-
ЧАВАЊЕ...



ТАКО ЈЕ ПРОШЛО
НЕКОЛИКО НЕДЕ-
ЉА. ЈЕДНЕ ВЕЧЕ-
РИ...





ВОЛИС МИСЛИ ДА ЈЕ ЛАКО ПРАВИТИ ПРОРАЧУН ПОД ПРОТИВ-АВИОНСКОМ ВАТРОМ И РЕФЛЕКТОРИМА...

ССТ... ПОГЛЕДАЈ ОВЕ РЕФЛЕКТОРЕ!



...РЕФЛЕКТОРИ, НАРАВНО...



ПА ДА! РЕФЛЕКТОРИ! НАШАО САМ!



ПРОБЛЕМ ЈЕ РЕШЕН! СЛЕДЕЋЕГ ДАНА...

РАЗУМЕТЕ? АКО СЕ ПОСТАВЕ ДВА РЕФЛЕКТОРА, ЈЕДАН ПОД КЛУН ДРУГИ ПОД РЕП И НАМЕСТЕ ТАКО ДА СЕ ИКОВА СВЕЛОСТ УКРШТА НА 18 МЕТРА ИСПОД АВИОНА...



КАД НА ПОВРШИНИ ВОДЕ ВИДИМО ДА СУ СЕ СНОПОВИ РЕФЛЕКТОРА САСТАЛИ, БИЋЕМО СИГУРНИ ДА СЕ НАЛАЗИМО НА ПРАВОЈ ВИСИНИ, ЈАСНО?

ЈАСНО! СЈАЈНИ СТЕ, КОМАНДАНТЕ!



ПРОБЛЕМ ДАЉИНЕ, МЕЋУТИМ, РЕШИО ЈЕ НИШАЊИЈА.

КОМАНДАНТЕ, ЕВО ОВО ЋЕ РЕШИТИ ПРОБЛЕМ!

ТА РАЧВА?



ПРАЊКА МОЈ СИН. АКО ЈЕ ПОСТАВИМ НА 60 САНТИМЕТРА ОД НИШАНА... КАД СЕ ТОРЊИЋИ БРАНЕ ИЗЈЕДНАЧЕ СА ЛИНИЈОМ ВРХОВА ПРАЊКЕ, ПУДАЉЕНОСТ ЋЕ БИТИ РАЧУНА ЦЕЛУ НОБ!



ЧЕКАЈ ДА РАЗМИСЛИМ... КАД...

ЈЕСТЕ ЛИ РАЗУМЕЛИ? САСВИМ ЈЕ ЈЕДНОСТАВНО, ЗАР НЕ?

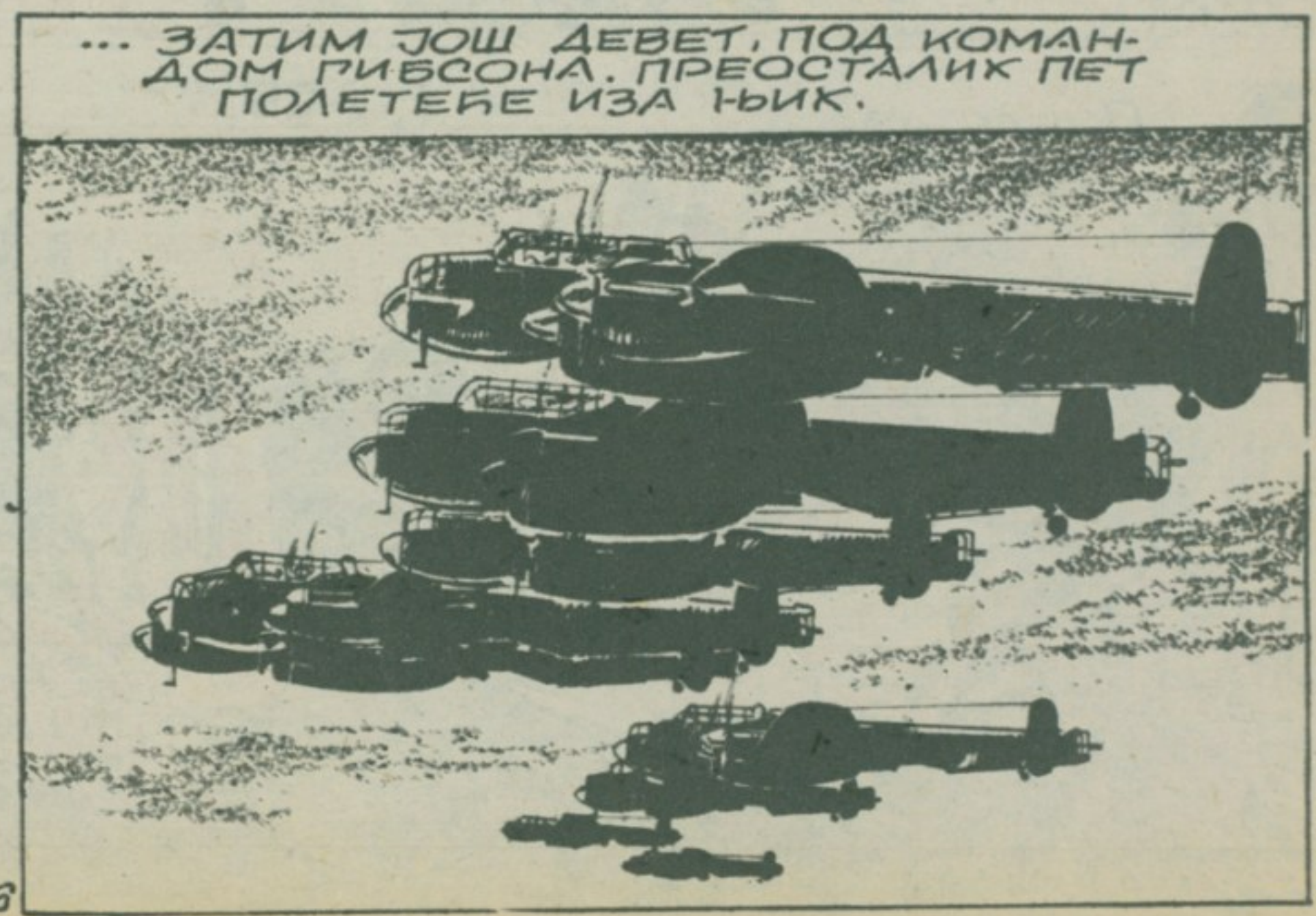


КЛАРК, НИШТА НИСАМ РАЗУМЕО! ИЗГЛЕДА МИ ВРЛО КОМПЛИКОВАНО... АЛИ, АКО ТИ КАЖЕШ, СЛАЖЕМ СЕ! КАСНИЈЕ ЋУ ПРОУЧИТИ. НА ПОСАО!

ТАКО ЈЕ "ОПЕРАЦИЈА КАЗНА" ПРИПРЕМЉЕНА ДО ТАНЦИНА. УВЕЧЕ 16. МАЈА 1943. ЕСКАДРИЛА 617 БИЛА ЈЕ СПРЕМНА ЗА ЗАДАТАК. ЦИЉЕВИ: БРАНА НА МЕНИ И БРАНА НА ЕДЕРУ.

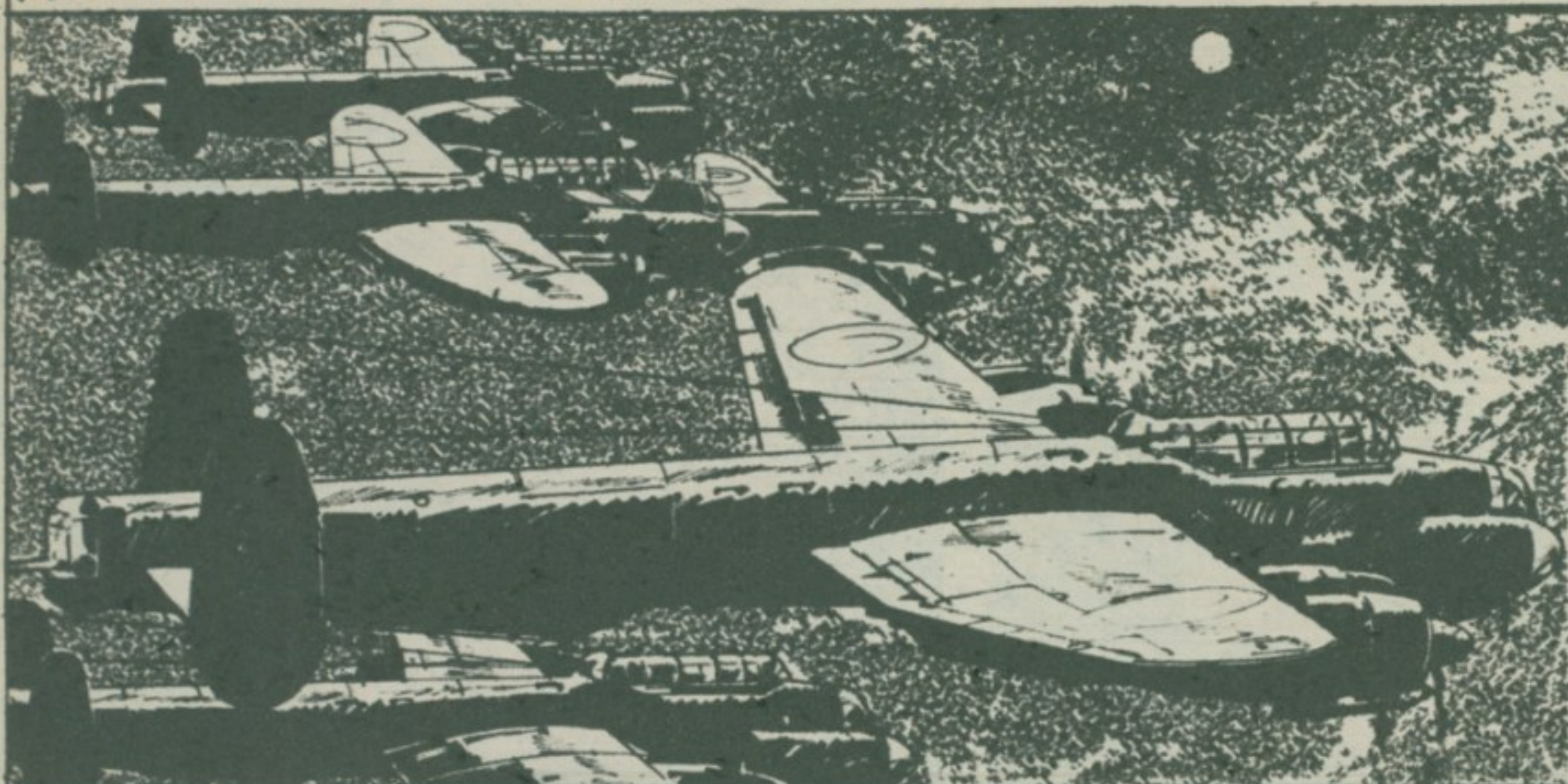


НАЈПРЕ ЈЕ ПОЛЕТЕЛО ПЕТ АВИОНА...



... ЗАТИМ ЈОШ ДЕВЕТ, ПОД КОМАНДОМ ГИБСОНА. ПРЕОСТАЛИХ ПЕТ ПОЛЕТЕЋЕ ИЗА ЊИХ.

АВИОНИ СУ ПРЕЛЕТЕЛИ ЛАМАНШ. НОЋ ЈЕ БИЛА ТИХА И СВЕТЛА...



ОВДЕ
„У“!
ОТВОРИ-
ТЕ ОЧИ,
МОМЦИ.
ПОЧИЊЕ!



НЕМЦИ
СУ
ОДМАХ
ОТВОРИ-
ЛИ
ВАТРУ...

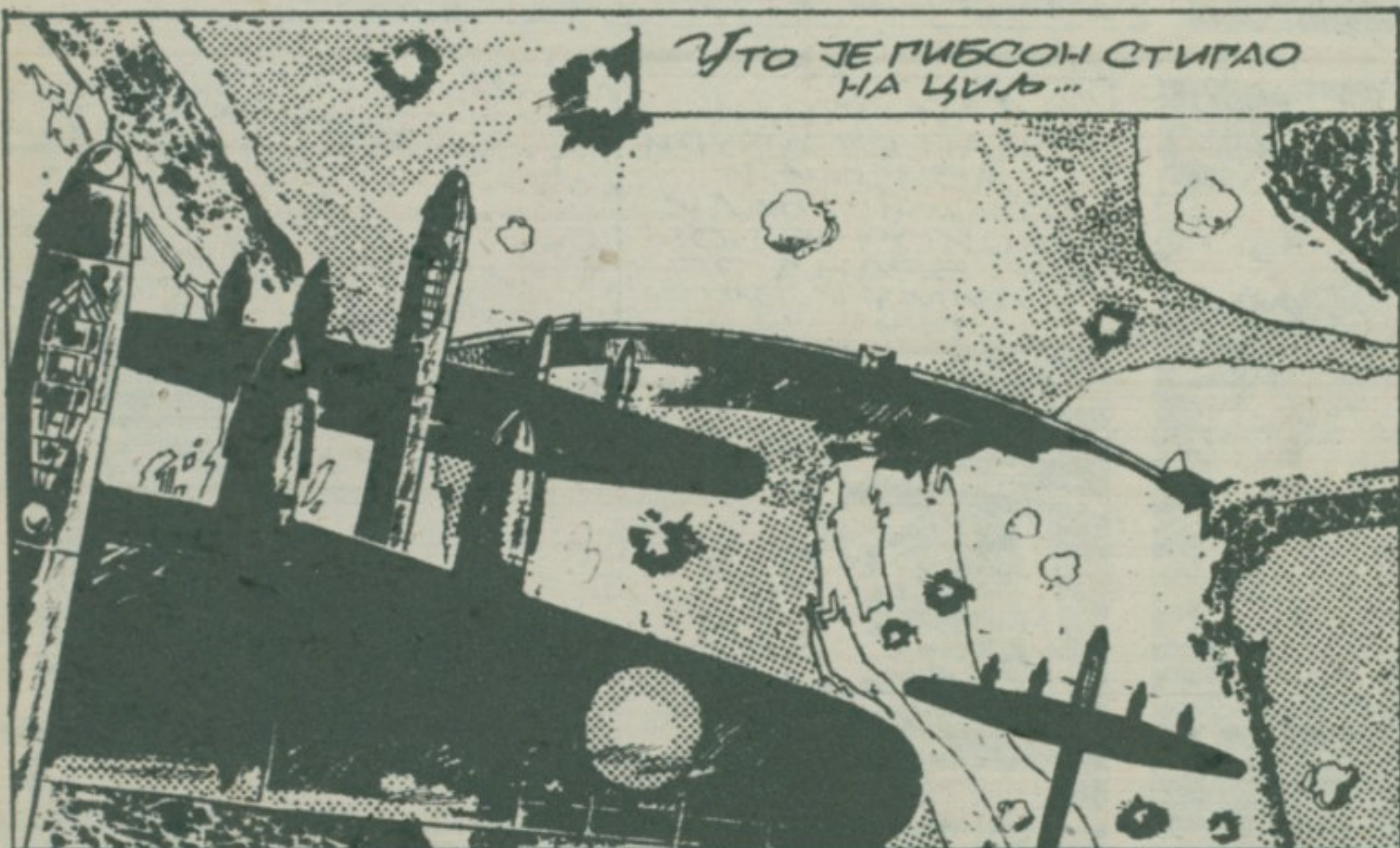


ДВА
АВИО-
НА СУ
ПОГО-
ЂЕНА...



А ДВА СУ МОРАЛА ДА СЕ ПОВУКУ...

ШТО ЈЕ ГИБСОН СТИГАО
НА ЦИЉ...



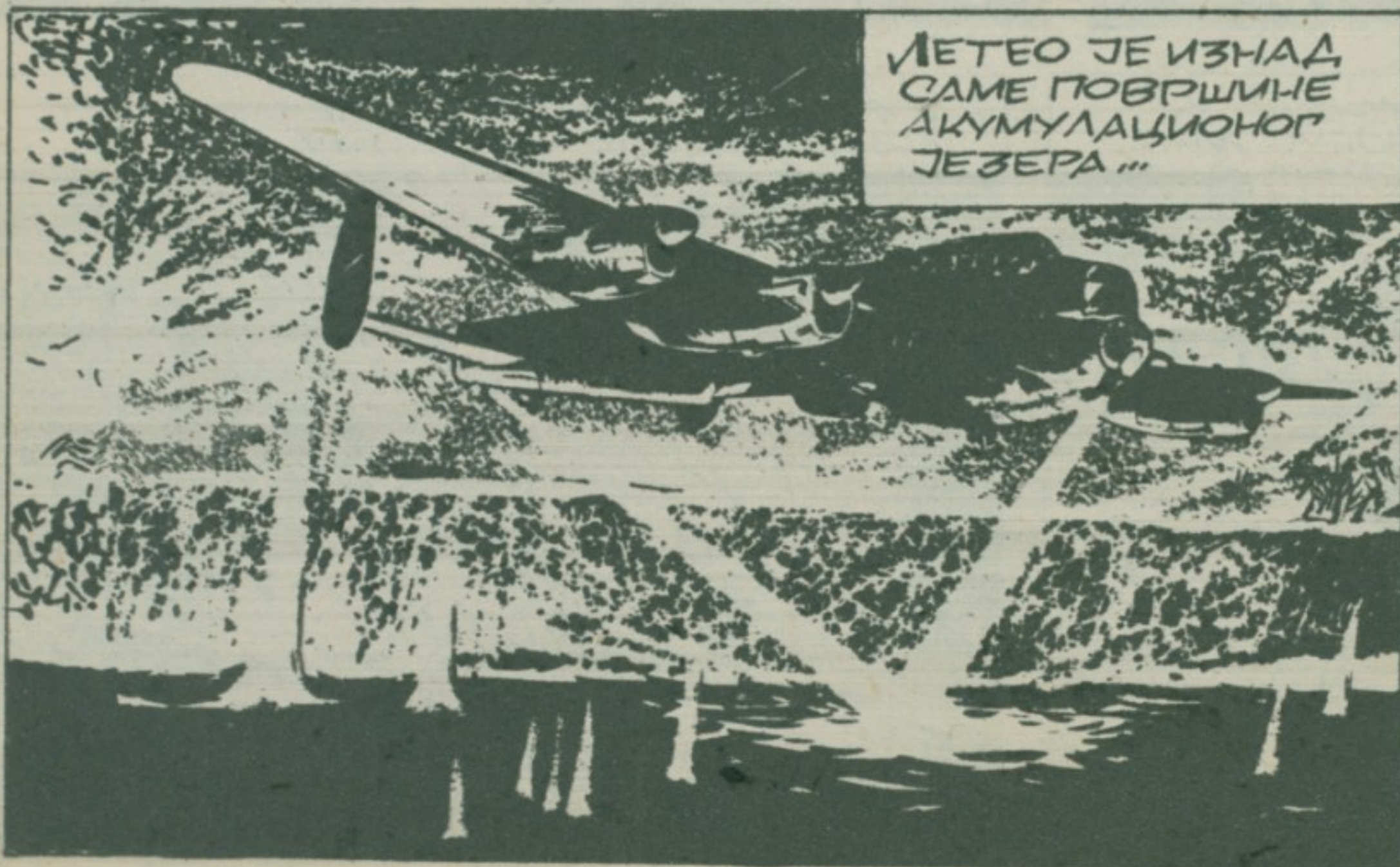
СПУШТАМО
СЕ!



ГИБСОНОВ ЛАНКАСТЕР
СПУШТАО СЕ ПОД ОНОГО-
ВИМА РЕФЛЕКТОРА И
ПРОТИВАВИОНСКЕ
ВАТРЕ...



МЕТЕО ЈЕ ИЗНАД
САМЕ ПОВРШИНЕ
АКУМУЛАЦИОНОГ
ЈЕЗЕРА...



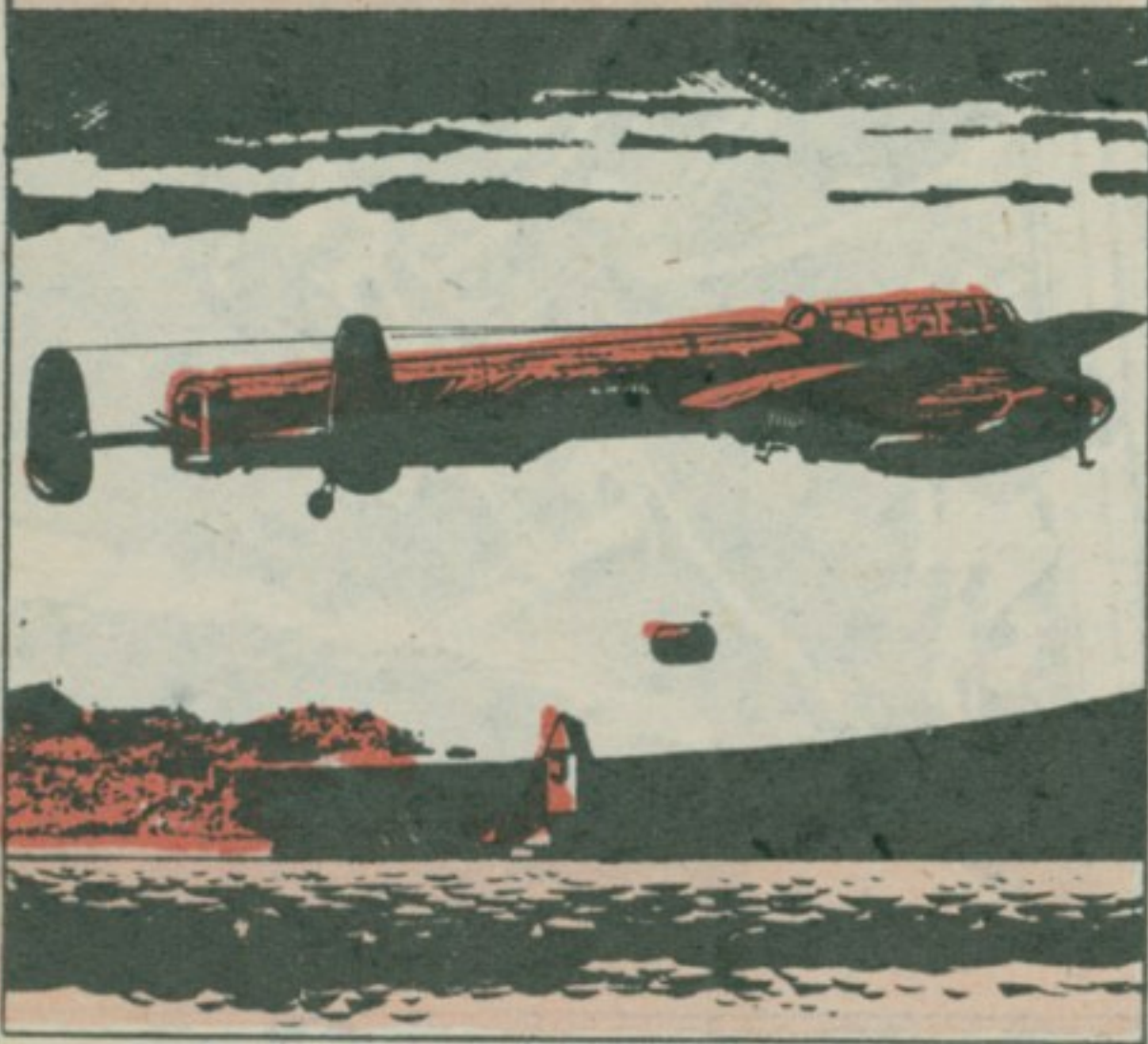
ВИСИНА
ТАЧНА!
18
МЕТА-
РА!



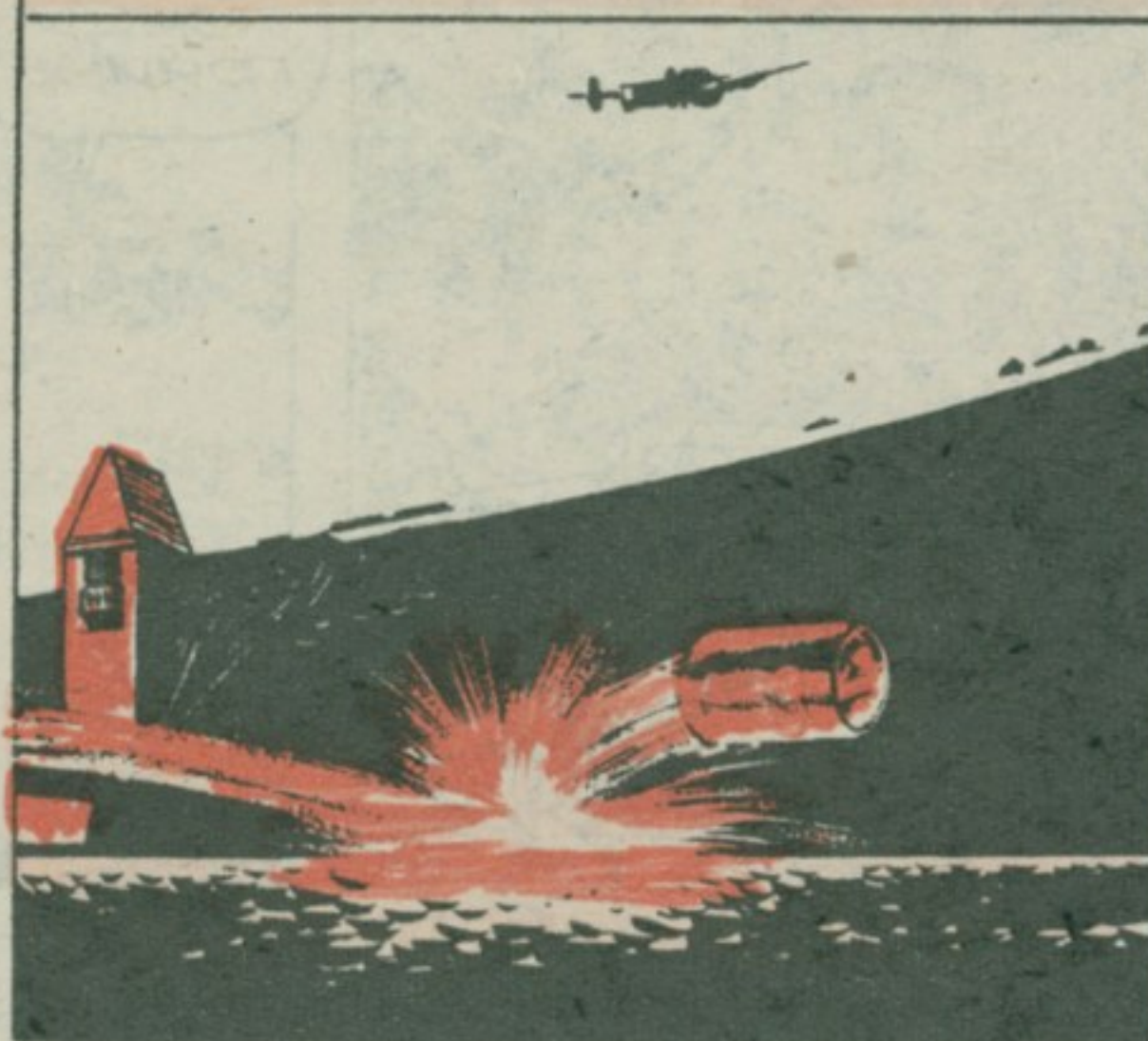
ПА-
ЛИ!



ОДСКОЧНА
БОМБА ЈЕ БАЧЕНА.
ПАЛА ЈЕ У
ВОДУ...



...ОДСКОЧИЛА...
ПРЕСКОЧИЛА ПРЕПРЕ-
КУ ПРОТИВ
ТОРПЕДА...



...И
ПОГОДИЛА
БРАНУ!



ЦИЉ
ПОГО-
БЕН!

ДА, АЛИ
БРАНА
ЈОШ
СТОЈИ!



ПОНОВИМО
НАПАД!
ОВДЕ "Д"! "М" НА-
ПРЕД!

ОВДЕ "М",
ПОЛА-
ЗИМ!



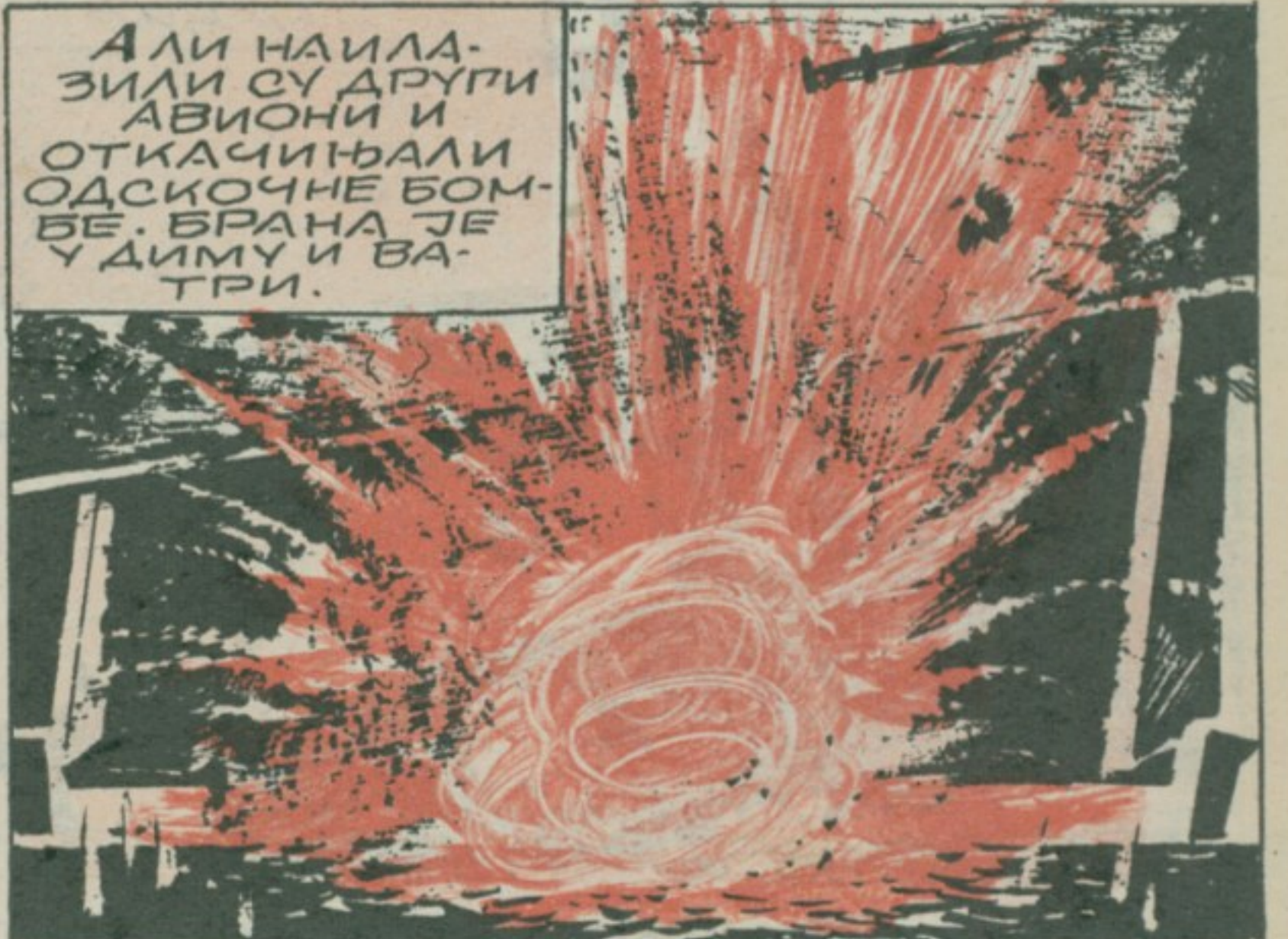
ДРУГИ ЛАНКА-
СТЕР ЈЕ ПОШАО
У НАПАД...



НИЈЕ ИМАО
СРЕЋЕ...



АЛИ НАИЛА-
ЗИЛИ СУ ДРУГИ
АВИОНИ И
ОТКАЧИЋАЛИ
ОДСКОЧНЕ БОМ-
БЕ. БРАНА ЈЕ
У ДИМУ И ВА-
ТРИ.



НЕ ПОПУШТА...
НЕУНИШТИВА ЈЕ!



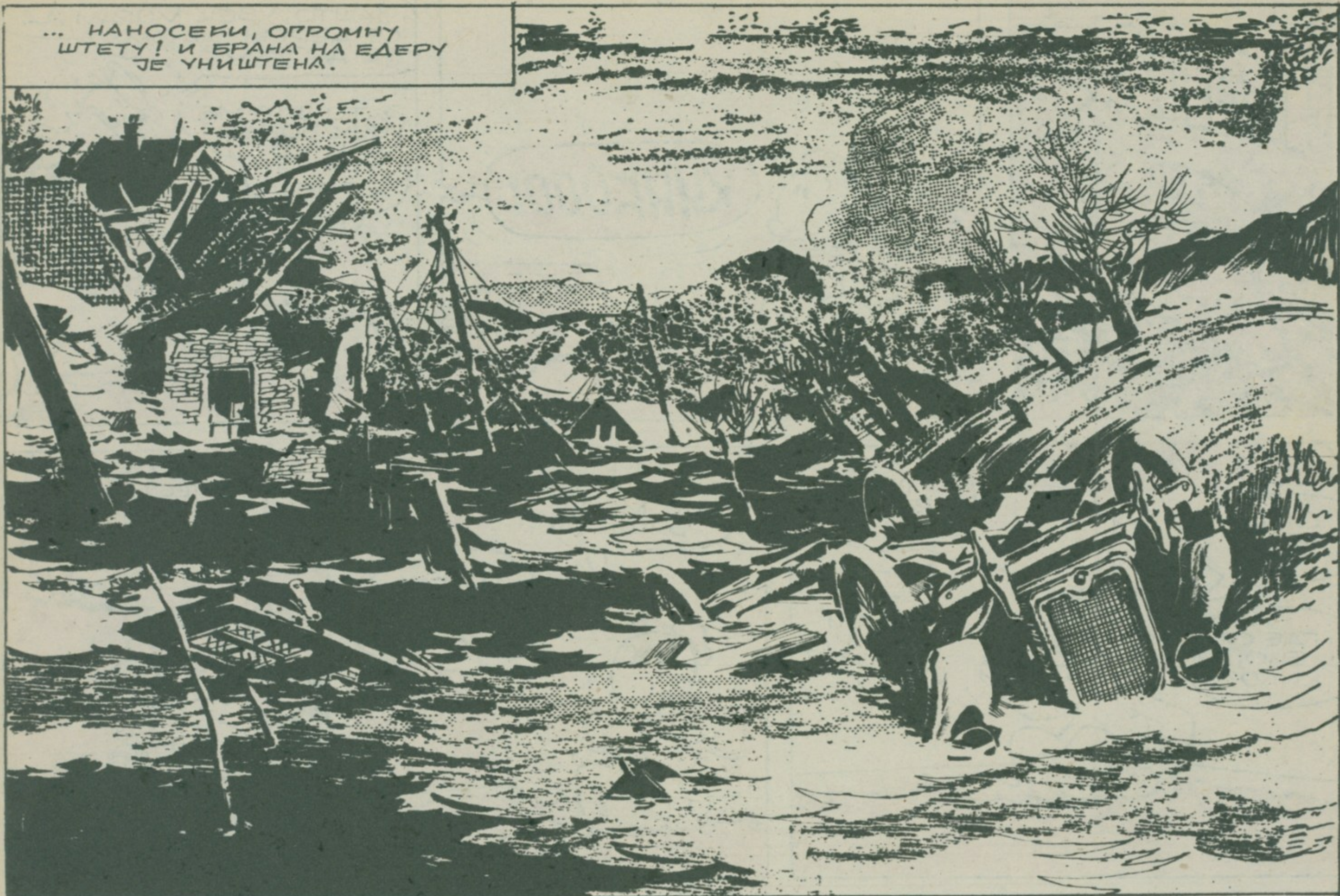
АЛИ, УПРАВО У ТОМ ТРЕНУТКУ
ПОГОБЕНА БРАНА ЈЕ ПОПУСТИЛА...



... И 10 МИЛИОНА КУБНИХ МЕТРА ВОДЕ
СЈУРИЛО СЕ У ДОЛИНУ

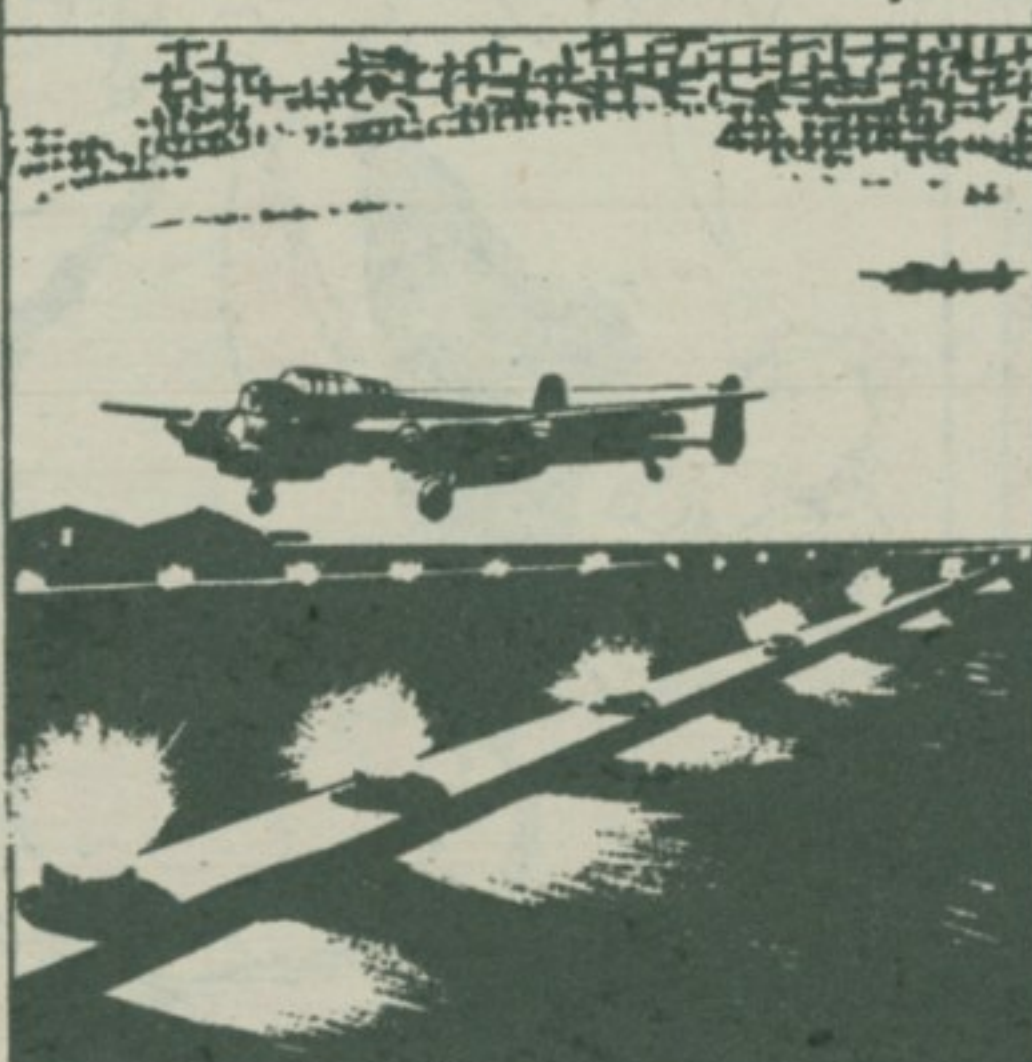


... НАНОСЕКИ, ОГРОМНУ
ШТЕТУ! И БРАНА НА ЕДЕРУ
ЈЕ УНИШТЕНА.



ЕСКАДРИЛА 617
ВРАТИЛА СЕ У
БАЗУ

ПРЕТРПЕЛА ЈЕ ВЕЛИКЕ
ГУБИТКЕ: ОД 19 АВИО-
НА 8 УНИШТЕНИХ!



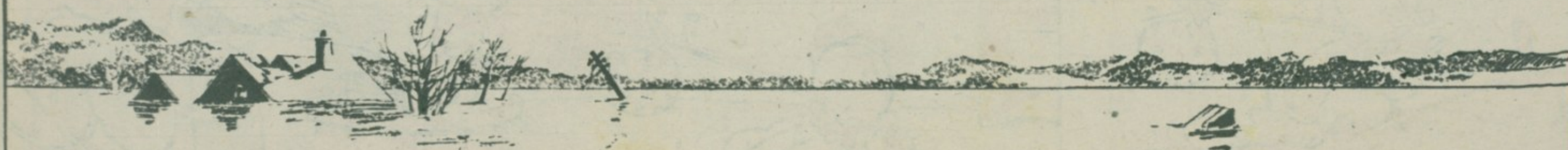
ГИБСОН ЈЕ ПОДНЕО РАПОРТ.

ЦИЉЕВИ ПОГРОБЕНИ
И УНИШТЕНИ. БИЛО
ЈЕ ТЕШКО, АЛИ...
ЕВО НАС КОД КУЋЕ.

ХВАЛА
ГИБ-
СОНЕ!



ОДСКОЧНА БОМБА НИЈЕ ВИШЕ УПО-
ТРЕБЉАВАНА. ПОСЛЕ НОЋИ 17. МАЈА
ЕСКАДРИЛА 617 УЗЕЛА ЈЕ ЗА СВОЈ
МОТО: „ ПОСЛЕ МЕНЕ ПОТОП“...
УЖАСНА ЛОГИКА РАТА ЈОШ
ЈЕДНОМ ЈЕ ИСКОРИСТИЛА
ЧОВЕКОВ УМ ЗА УНИШТА-
ВАЊЕ И СМРТ.



КРАЈ



СПОРТОВИ У ВАЗДУХУ



ЈЕДРИЛИЧАРСТВО. — Прве летелице без мотора дигле су се у ваздух седамдесетих година прошлог века. Од тада се техника једрења стално усавршавала и све више добијала спортска обележја. Пилот-једриличар, катапултиран помоћу витла или одвучен у висине авионом, за лет користи топлотна струјања ваздуха, ваздушни стуб, и тако постиже висину. Једрилица може остати у ваздуху сатима и превалити стотине километара, што зависи од њене конструкције и од вештине једриличара. Ваздушне једрилице граде се од дрвета или од метала а могу бити једноседе и двоседе



ПАДОБРАНСТВО. — Иако је падобран познат још од 1783, падобранство је као спорт признато у свету тек од 1951. године. Падобранци-спортсти у различитим дисциплинама скачу са висине од 600, 1000 и 1500 метара, са задршком и без ње или изводе фигуре у ваздуху. Скокови се изводе и дању и ноћу на одређени циљ на земљи или у води. Прво светско првенство у падобранству одржано је у Југославији, на Бледу, 1951. године. Овај спорт доста је популаран и у свету и код нас.





ДИВЉИ ЗАПАД КАКАВ ЈЕ БИО

Издавачка кућа „Младо поколење“ организује сталну наградну продају књига. У овом броју „Политикиног забавника“ нуди вам следећа издања:

ИЗАБРАНА ДЕЛА МАЈНА РИДА

- | | |
|----------------------|-------------------------|
| 1. КОЊИЧКА ПАТРОЛА | 4. ЈАХАЧ БЕЗ ГЛАВЕ |
| 2. ЛОВАЦ НА СКАЛПОВЕ | 5. ПОВЕРЕНА ТАЈНА |
| 3. СА МИСИСИПИЈА | Цена комплекта: 70 дин. |

Љубитељи пустоловне литературе с великим уживањем ће читати ова дела прослављеног Мајна Рид. Купац који наручи цео комплет од пет књига за готово (плаћање поужењем) добија бесплатно дело Крешимира Батистића „ТАЈАНСТВЕНА ГАЛИЈА“.

ИЗАБРАНА ДЕЛА ФЕНИМОРА КУПЕРА

- | | |
|-----------------------|--------------------------|
| 1. ЛОВАЦ НА ЈЕЛЕНЕ | 4. ИЗВИДНИК |
| 2. ПОСЛЕДЊИ МОХИКАНАЦ | 5. ПРЕРИЈА |
| 3. ПИОНИРИ | Цена комплекта: 120 дин. |

Пет књига које садрже овај комплет представљају једну целину под насловом „КОЖНА ЧАРАПА“. Главне личности ових романа, славни ловац и извидник Нати Вампо, познатији под надимком „Кожна чарапа“ и његов нераздвојни пријатељ Индијанац Чингачгук — „Последњи Мохиканац“, доживљавају низ узбудљивих авантура које се читају с напетостју.

Купац који наручи свих пет књига за готово (плаћање поужењем) добија бесплатно дело Жерара Периа „КРОЗ НОВ ВЕЛИКОГ ДРВЕЊА“.

ПОЈЕДИНАЧНА ДЕЛА

- | | |
|------------------------------------|---------------------------------|
| 1. Вистер Овен: ПРЕРИЈСКИ ЈАХАЧ | |
| 2. Милорад Јанковић: ОМИШКЕ СТРЕЛЕ | |
| 3. Хенрих Сјенкјевич: МИРЗА | Цена појединачне књиге: 20 дин. |

Купци који наведене појединачне књиге наруче за готово (плаћање поужењем) уместо наградне књиге добијају попуст од 20 одсто.

Сви наведени комплекти и појединачне књиге могу се купити и на отплату са најмањом месечном ратом од 30 дин. Попуњену и оверену наруџбеницу пошаљите на адресу: НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“, 11000 Београд, Француска 24.

НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“ 11000 Београд, Француска 24 НАРУЏБЕНИЦА 08

Овим неопозиво наручујем за готово (поужењем) — на отплату (непотребно прецртати):

„Изабрана дела Мајна Рида“
комплета у вредности од дин. _____

„Изабрана дела Фенимора Купера“
комплета у вредности од дин. _____

књиге „Преријски јахач“ по цени од 20. дин. по једној књизи у укупној вредности од _____ дин.

књиге „Омишке стреле“ по цени од 20 дин. по једној књизи у укупној вредности од _____ дин.

књиге „Мирза“ по цени од 20 дин. по једној књизи у укупној вредности од _____ дин.

(Име, очево име и презиме)

(Број поште, место, улица и број)

(Овера о запослењу
за купце на отплату)

(Потпис наручиоца)

Укупан износ од _____ дин. платићу поштару када примим књиге (поужењем), односно у _____ месечних рата на жиро-рачун „Младог поколења“, Београд, бр. 608-1-208-1.
У случају спора, признајем надлежност суда у Београду.

BAZOOKA Joe НАГРАЂУЈЕ

БЕЗ ИЗВЛАЧЕЊА



ЗА СЛЕДЕЋИ

БРОЈ НАГРАЂЕНИХ

СЛИЧИЦА КОЈЕ СЕ ЗАВРШАВАЈУ БРОЈЕМ

5, 15, 25, 35 МОЖЕТЕ ДОБИТИ

1. Јединствену мајицу BAZOOKA JOE у свим величинама за 30 сличица



2. За школу и кућу интересантан писаћи прибор (налив-перо, техничка оловка, хемијска оловка) за 25 сличица



3. Атрактивну BAZOOKA JOE лопту за 15 сличица



4. Оригинални модел Rewell авиона на састављање за 14 сличица



5. 10 летећих дискова са пиштољем за 5 сличица



6. Две украсне налепнице BAZOOKA JOE за 3 сличице



7. BAZOOKA JOE флуоресцентна значка, непогрешив знак распознавања пријатеља BAZOOKA JOE за 2 сличице.

BAZOOKA

Неоштећене сличице шаљите на адресу: »BAZOOKA JOE« ЖИТО, Љубљана, Шмартинска 153, 61000 Љубљана. Адресу напишите читко штампаним словима, а ако сте кандидат за прву награду, напишите још коју од следећих величина мајице желите: 8, 10, 12, 14, 16.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ТИНА ЈЕ
ЗАКЉУЧАЛА
ОНЕСВЕШ-
ЋЕНОГ
БРЕТА ДА
ОН НЕ БИ
СПРЕЧИО
ОДАШИЉА-
ЊЕ ЧЕ-
ЛИКА...



ИДУЋЕМ БРОЈУ: ПРЕКАСНО!

ПЕТ НАЈСРЕЋНИЈИХ ДАНА

Сваког дана идући у школу на истом мјесту и у исто вријеме сретала сам њега. Стајао је наслоњен о камени стуб и упорно ме гледао. И ја сам такође жељела гледати њега, али он ми то својим продорним погледом није дозвољавао, па сам морала гледати преда се.

Враћајући се из школе једне вечери зауставио ме и понудио да ме испрати. Срећна и пресрећна пристала сам. Корачали смо једно поред другог ћутећи. Моје је срце чудно лупало као да је жељело искочити, а мени се чинило да и он то мора да чује јер је био то близу. А ипак далеко од мене.

Први се он снашао. Почео је разговор, најприје о школи, затим о друштву, култури. Те вечери пут до куће био ми је веома кратак и жељела сам да живим негдје далеко, далеко. Уз пут смо се договорили да се поново састанемо.

— У суботу — рекао је и махнуо руком.

— Важи, у суботу — рекох и ја али се наједном уплаших: шта ако не будем могла изаћи? Он је већ ишчекао као да није ни постојао.

Ишла сам уза степенице размишљајући о нама. Плашила сам се не знајући чега. Ушла сам у кућу замишљена, без „Добро вече“. Моји су се згледали и почели шалити на мој рачун.

му се боље свидјети, мислила сам.

Послије часова чекао ме је. Стајао је на истом мјесту исто као и кад смо се први пут срели. Разговарали смо смијући се. Договорали смо се да свратим и оставим књиге, па ћемо онда у кино. Чекао ме је пред зградом, а ја сам отишла кући. Али, ту су настале тешкоће. Шта рећи гдје идем. Баких књиге на стелажу и повиках.

— Идем код Снежане да вјежбам француски.

Пошли смо у кино и коначно разговарали о нама. Упознала сам га веселог, пуног наде за успех, планова за будућност. Дивила сам му се. Држали смо се за руке, била сам узбуђена.

Враћајући се кући пјевушила сам. Обоје смо били много много срећни.

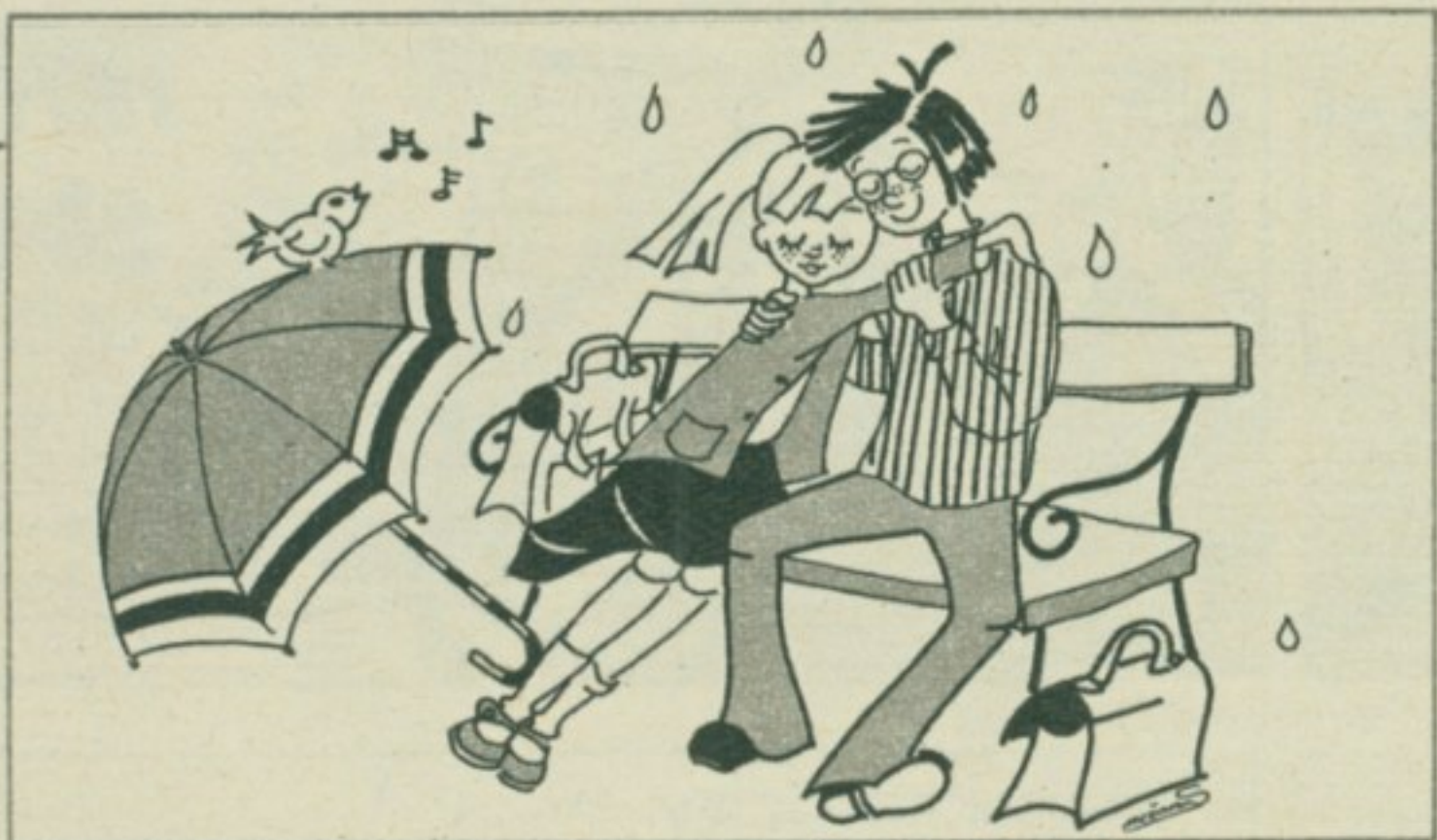
Маму сам затекла крај шпорета. Сједила је и плела. Сјела сам крај ње и загрлила је. На моје чуђење она иза леђа извуче спреман каиш и поче ураган више и батина.

— Гдје си била? Француски се учи у кину момцима, је ли?

Плакала сам што сам могла јаче, али мама је била неумољива. Батине су пљуштале на све стране.

Сви су пошли на спавање, а ја сам дуго плакала у ћошку.

Од тада сам га избјежавала. Он је постао тужнији и усамљенији него прије.



Легла сам без вечере, срећна што сам га упознала.

Бројала сам дане до суботе: још три, још два, један.

Сванула је најзад и та субота. Падала је киша, али то ми ништа није сметало. Вољела сам кишу. Вријеме је споро пролазило и чинило ми се да је прошла вјечност од осам до два по подне када сам пошла у школу. Спремила сам се што сам умјела боље. Тако ћу

Била сам несрећна, али батине су уништиле моју прву љубав.

Ми смо остали добри пријатељи, сада често разговарамо о прошлим данима кад смо били скупа, а то је било укупно пет дана, али пет најсрећнијих дана у мом животу. Он не зна због чега смо се растали али ако ово прочита, коначно ће сазнати истину.

Нада Митрић, Народних хероја П-а, Никшић
(Хонорар: 150 динара)

С Маријом сам одрастао у истом дворишту. Још као малишан осећао сам да је волим.

Она је имала дугу црну косу коју јој је бака сплитала у кичу и велике крупне очи. Била је годину дана млађа од мене. Пошли смо у школу и порасли. Како сам био старији, све више сам осећао да је јако волим.

У школи се сваке суботе одржавала игранка и ја сам за партнерку у плесу увек бирао Марију. Приметио сам да ме воли, али нити сам јој ја исказивао љубав, нити она мени. Једне вечери враћајући се са игранке један мој друг јој је понудио да је отпрати кући. Она је упорно одбијала. Био је бесан, повукао је за руку. Ја сам био иза њих, ухватио сам га за раме и узбуђено рекао:

— Остави је на миру. Ја ћу је отпратити кући. Он се нагло окренуо и претећи викнуо на мене.

— Ти балавче! Шта хоћеш! Да си се изгубио још даље док избројим до три.

Био је старији од мене али, знао сам да ако се тог тренутка повучем, никад нећу смети на очи Марији. Скупио сам храброст и без упозорења ударио га песницом у стомак. Он се затетурао. Разјарен и бесан скочих на њега и почех га без милости ударати. Ошамућен он се

КАО БЕСНИ

копрцао, али ја нисам пуштао. Ваљали смо се по тлу као бесни пси. Сав поцепан и прашњав устао сам као победник. Његово одело је такође било поцепано, но он је прошао горе него ја. Устао је хутке и отишао. Дуго смо гледали за њим. Затим смо ја

и Марија пошли својим путем. Уз пут смо разговарали о свачему. Ја сам се хвалисао. Био сам поносан. На моју срећу куће су нам биле далеко од школе. Ја сам је ухватио за руку, а она се прибила уз мене. Осјећао сам да је то моменат створен да јој кажем да је



СОБА БРОЈ 39

Збуњен као и сваки новајлија смјестио сам се у задњу клупу не примећујући ништа око себе. Тек кад сам зачуо тихи глас:

— Ти си нови. Зовем се Нина — окренуо сам се и угледао дјевојчицу плаве косе. Поцрвенио сам и рекао:

— Ја сам Карло.

По завршетку наставе ишли смо заједно кући и уз пут причали о свему и свачему.

— Здравом до сутра — рекла ми је на расстанку. Отрчао сам весео и радостан ни сам не знајући због чега.

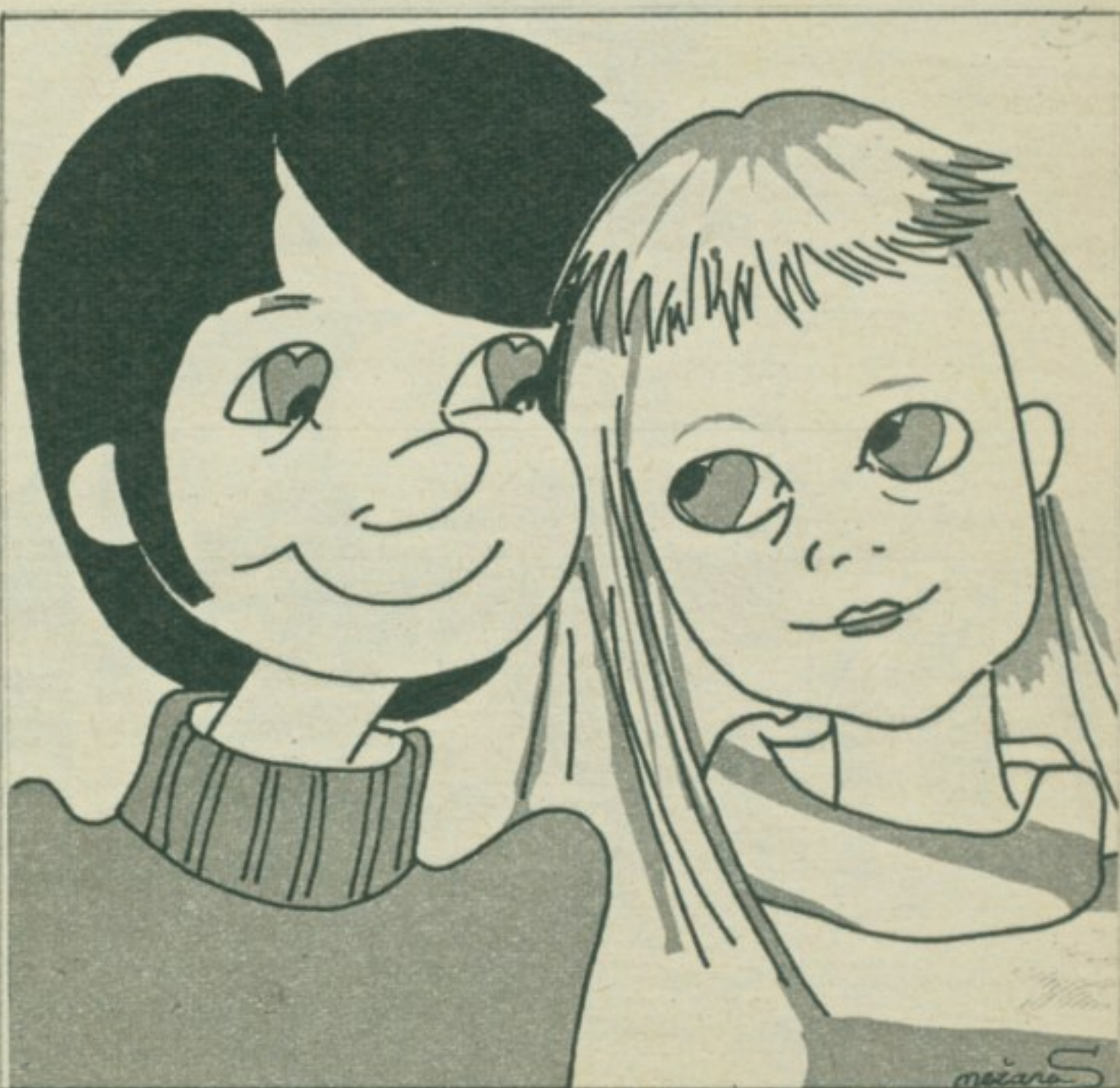
Од тада ми је сваки дан доносио нешто ново и лијепо. Нина ме је гледала и дивила ми се као и ја њој. Били смо стално заједно у друштву, а понекад маштали сами. Тако пуне четири године. Нисам ни знао да је то љубав.

Дошао је и последњи дан осмогодишњег школовања. Моји су ме уписали у техничко-пољопривредну школу, а Нина је по-

шла у гимназију. Али, нисмо се растали, сваки дан аутобусом ишли смо заједно у школу. Осјећао сам све више према њој, али о томе нисмо разговарали. Шетали смо и били сретни.

Једног дана није је било

у аутобусу. Узалуд сам се окретао на све стране и тражио је погледом. Нема је. Пун зебње стигао сам у школу и на настави ништа нисам пазио. Само сам мислио на Нину. Идући кроз град срео сам ње-



ПСИ

волим. Напегнуто сам размишљао а онда проговорио:

— Знаш, Марија, ја те волим.

Застали смо у једном мрачном делу улице. И она је рекла да ме воли. Затим сам је неискусно пољубио, а такође и она мене. Отишли смо свако својој кући. Ја целе ноћи нисам могао да заспим. Само сам на њу мислио. Отада сам је свакога дана виђао и једва чекао да дође субота. Мог супарника више нисам срећао, он ме је избегавао. Можда због тога што се стидео.

Али, моја љубав није много трајала нити се срећно завршила.

Маријина бака је убрзо после тога умрла. О Марији није имао ко да се стара. Она је морала да оде код својих родитеља који су се налазили у Немачкој на раду. Од тада је више никад нисам видео. Много сам туговао и патио. Но и то је прошло и све је заборављено сем оног пољупца у тамној улици.

Небојша Стефановић,
Ул. Богдана Благоевића
8, Медошевац, Ниш
(Хонорар: 150 динара)

ну школску другарицу. Чим сам угледао озбиљно лице ове девојке, нешто ме пресекло:

— Жао ми је због Нине — рекла ми је, па видећи моје запрепаштено лице упита: — Зар ти не знаш? У болници је. Јуче ју је оборио аутомобил док је прелазила улицу.

Мислио сам да ћу се срушити. Нисам знао шта да је упитам и девојка је отишла рекавши ми само да Нина лежи у соби број 39.

Сутрадан сам кренуо аутобусом али не у школу већ право у болницу. Уз пут сам купио цвијеће и неке слаткише и све то завадио да се не види.

У први час изгубио сам се у великој згради, али ипак собу број 39 сам нашао. Ту сам застао, било ме је страх да уђем. Од једном врата су се отворила и на њима се указао човек у бијелом мантилу. Висок са црним брцима изгледао ми је груб и љут.

— Шта желиш, дјечаче? — Господин докторе, да ли је ту Нина.

— Јесте, али посјете су забрањене.

— Важно је — почео сам да преклињем. Доктор се насмијешно.

— Добро, али само за трен.

ТИ СИ КУКАВИЦА!

Ишао сам у трећи основне кад су ме родитељи уписали на курс енглеског језика. Два пута недељно у малој учоници учио сам прве непознате речи и граматичка правила. Са мношћом у групи била је и једна мала, пегавка, плава девојчица која је ишла у исту школу као и ја, но тек смо се ту на курсу упознали. Нас двоје били смо најбољи ученици у групи и то нас је доста зближило.

Мало помало ја сам се заљубио у њу, а приметио сам да и она осећа нешто слично за мене. Можда ће неком бити смешна ова наша љубав јер смо ми тада били деца, али ја тврдим да у својим осећањима уопште нисмо заостајали за озбиљним и зрелим људима. И тако заљубље-

ни, ми смо ишли у биоскоп и она је седела на мом седишту да бих јој читао превод јер сам боље знао латиницу, шетали смо у ране поподневне сате градом и често ишли у послатичарницу на колаче.

Време нам је брзо пролазило и приближио се крај школске године и крај течаја енглеског. Сви по-

лазници течаја решили су да спреме приредбу за своје родитеље. Моја девојчица и ја играли смо у комаду „Успавана лепотица“. Она је, наравно, била Трноружица а ја принц. На крају комада ја као принц требало је да пољубим успавану лепотицу и тако је пробудим. Тај пољубац ме је највише мучио. На пробама је све било у реду, али сам се ја прибојавао.

Одређеног дана се у сали искупио велики број људи, углавном родитеља, браће, сестара и остале родбине учесника. Приредба је почела у реду и све је ишло као по лоју. И наш комад је почео и одвијао се

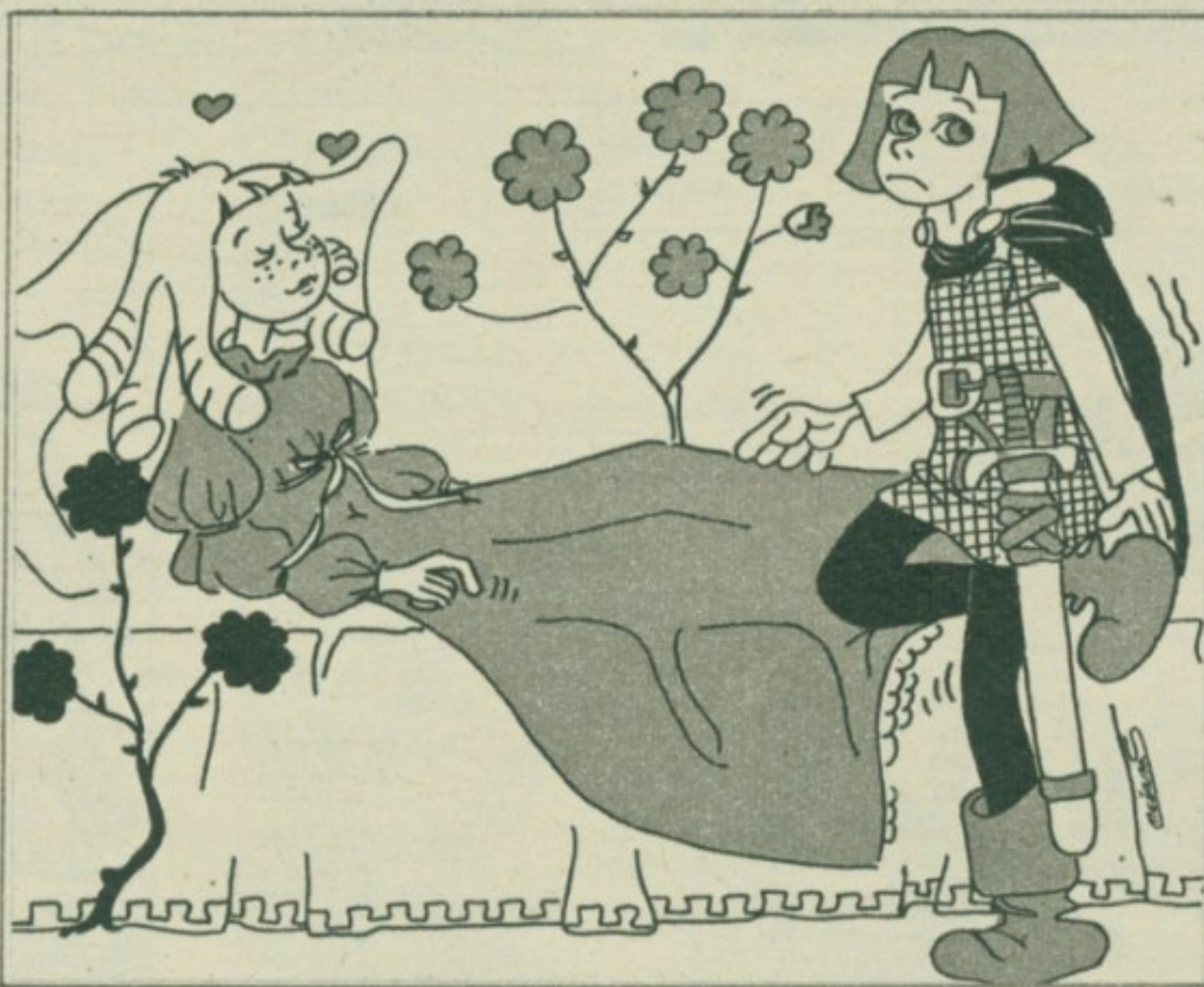


онако како смо замислили. Али пред крај, када сам изашао да пољупцем пробудим принцезу и видео сва она озбиљна лица из публике, изгубио сам сву храброст и успавану лепотицу сам подигао са одра само додиром руке по лицу. Нико у публици није приметио да нешто није у реду, чак су и остали учесници мислили да је све добро било, тако да смо добили пуно аплауза. Али, иза bine моја драгана ми је љутито окренула леђа.

— Нећу да се забављам са кукавицом!

Тако се завршила моја прва љубав које се и данас понекад сећам и чувам је у срцу заувек.

Бранислав Грубачић,
Чингријина 13,
Београд
(Хонорар: 100 динара)



РОДЕО ЗБОГ ЛЕПЕ РАДЕ

На пољани се скупило нас двадесетак чобана, па удри у игру. Запео сам да будем најбољи а за то сам имао и разлога. Гледала нас је Рада Пољарева! Она је једина у селу имала хаљину купљену у вароши и опанке од меке коже и цицане машине у коси а не вунене уплетњаче. Ја сам био домаћински син, па сам сматрао да могу да је гледам. Али, тог дана ништа ми није ишло од руке. Био сам најгори. Почех у себи да смишљам нешто да би ме Рада запазила и одједном ми паде на памет луда помисао.

Отрчах међу стоку, ухватих једног осредњег бика, скинух му конопац са ноге, пропех се и узјахах. Бик се поплаши и даде се у трк. Сва друга говеда дигла главе и, ваљда у чуду, заборавила да жваћу већ откинута бусен траве. И све би се још добро завршило да моји другови после првог запрепаштења не почеше дерђаву. Од

силне галаме бик се још више поче ритати и сви моји напори да му се одржим на леђима пропадоше. За тили час нађох се на земљи.

Док сам лежао мислио сам само једно: шта да радим ако се бик врати? На моју срећу он побеже, а ја, ни жив ни мртав, једва се подигах са земље. Нико од мојих другова није се смејао на мој рачун, пред њима сам био нека врста

јунака. Једино се Рада кикотала у сав глас. Моја силна љубав нестале за трен.

Да зло буде веће, однекуд се створи мој отац. Проклињао сам га у себи и молио бога да макар ногу угане јер сам знао шта сад следи. И не преварих се. Кад чу о чему се ради, тако ме је крвнички испребијао да данима нисам могао ни честито ходати а камоли јахати бикове очекујући да се Рада заљуби у мене.

Од тада је прошло четрдесет година и моја деца су већ на студијама. Она су ме и натерала да ово испричам.

Властимир Марковић,
земљорадник,
село Доње Недељице,
Брезјак
(Хонорар: 100 динара)





БУДИТЕ
ДЕТЕКТИВ...

ОПАСНА ИГРА

Инспектор Жеди проводио је одмор у малој бретонској луци Биг Меил. Преко дана уживао је у сунчању и купању а увече, кад се не би шетао боровом шумом, радо је посеђивао циркуске представе под великим шатором. И ту је, једне вечери, приметио у другом реду чувену списатељицу криминалних романа Жералдину Нада (Geraldine Nada).

Била је то дама у годинама која је већи део свога живота посветила писању и решавању замршених случајева. И сада је на коленима држала дебелу свеску у којој би с времена на време нешто бележила. Инспектор Жеди је искористио паузу и пришао јој:

— Извините — обратио јој се — да ви нисте случајно Жералдина Нада?

— У праву сте, ја сам...

— Препознао сам вас по фотографијама у новинама — наставио је узбуђени инспектор. — Прочитао сам све ваше романије и одувек сам желео да вас упознам... Дозволите да вам се представим, ја сам инспектор Жеди из париске полиције.

— Мило ми је! — одговорила му је Нада. — Дођите вечерас код мене, после представе. Позвала сам неколико пријатеља на „чајанку са убиством“.

Инспектор Жеди се захвалио на позиву а онда је упишао:

— Да ли то опет пишете неки нов роман?

— Да, „Злочин под куполом“. Као што видите користим сваку прилику да прикупим материјал...

Нада се насмеши а онда додаде:

— Ово ће бити роман... из стварног живота. У ствари, у њему описујем живот једне особе која ће се вечерас наћи међу мојим званцима. Та особа је некад извршила злочин и ја сам једина која је докучила истину...

— И ви позивате код себе убицу? Зар то није опасно?

— Бах! У мојим годинама човек воли опасности овакве врсте...

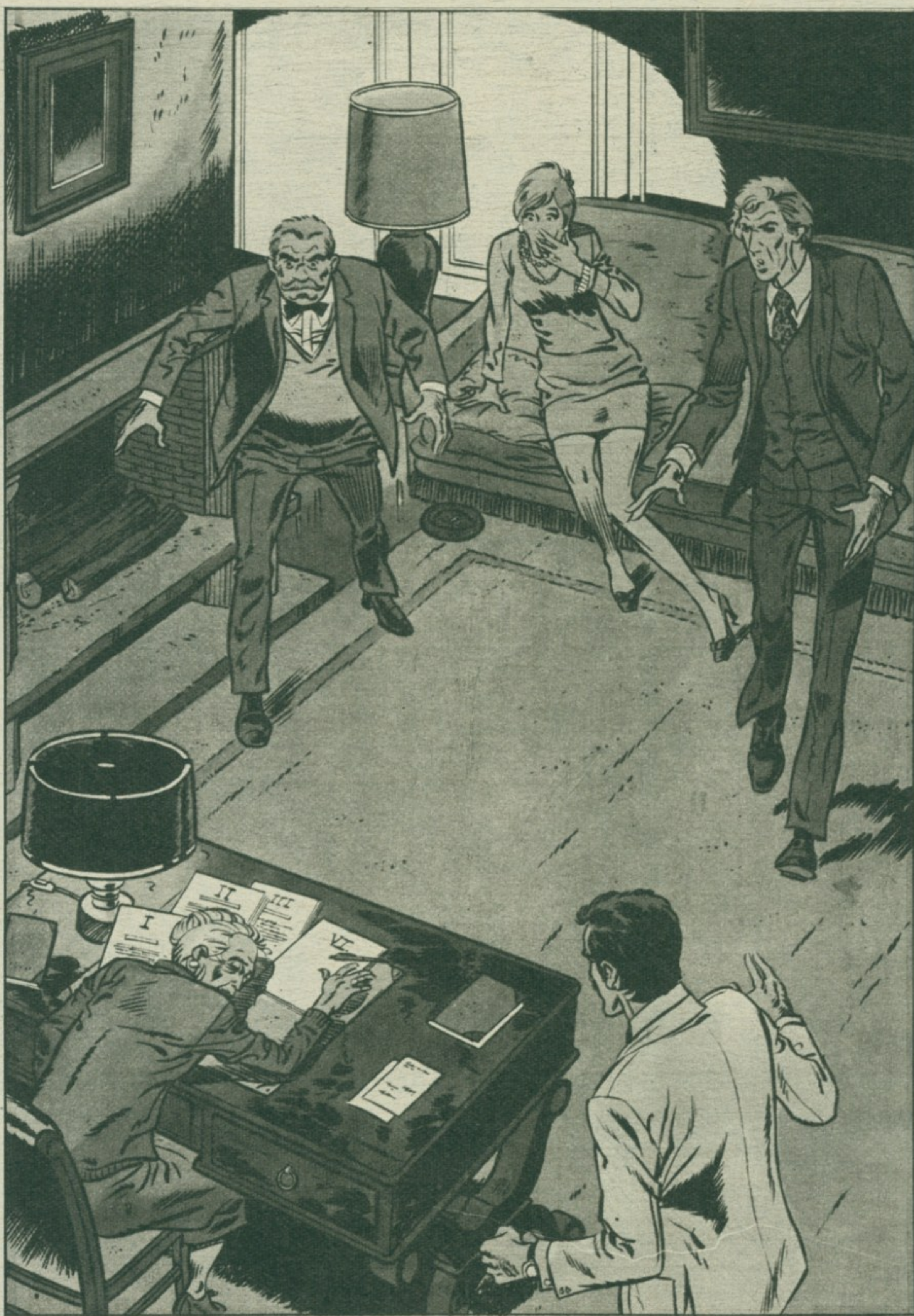
☆☆☆

Вила „Шерлок Холмс“ налазила се на врху Биг Меила. Била је то лепа, пространа кућа окружена боровом шумом.

Чим је инспектор Жеди стигао Жералдина Нада упознала га је са својим гостима:

— Ово је Ирена Венсан (Irène Vincent) бивша филмска глумица...

Ирена се насмеши. И пред педесетак година веома је добро изгледала. Једино је лице одавало. Видело се да је некад много употребљавала шминку.



Друга двојица били су пуковник Виктор Изер (Victor Isère) крупан човек с риђим брковима, и Џек Лавел (Jack Lovel) учитељ јога вежби, мршав као скелет.

Пошто их је послужила пићем Жералдина, видно узбуђена, обрати се инспектору:

— Надам се да познајете правила игре? На једном папирићу написаћу реч „убица“, а остала три биће празна. Ви ћете водити „истрагу“, инспекторе...

Папирићи су савијени, стављени у једну вазу и сви су, сем инспектора, узели по један. Свако од њих пажљиво је погледао свој папирић. Жералдина се сме-

стила с хемијском оловком у руци за свој писаћи сто. Пред њом се налазио рукопис, почетак романа. Пуковник је стао испред камина а Ирена Венсан и Џек Лавел сместили су се на софу. Затим је инспектор Жеди угасио светлост. Онај или она који је увукао папирић с натписом „убица“ требало је да изабере жртву, да јој се у мраку тихо прикраде и само је куцне по рамену. После тридесет секунди свет-

лост ће се упалити и инспектор ће покушати да испитивањем троје „осумњичених“, открије „убицу“.

У мрклом мраку чули су се тихи кораци по тепиху а затим је један мукли глас промрљао: „Не... не...“ То је без сумње била жртва којој је „убица“ додирнуо. Према правилима игре, требало је да се жртва одмах умири али крклање се продужило и узнемирени инспектор упалио је светлост.

На столу, руку раширених преко рукописа, лежала је Жералдина Нада. У једној руци још је држала хемијску оловку. Била је без свести. На врату су се видели отисци прстију. Вероватно је била погодила ко је убица, али како јој је он рукама чврсто стегао врат, није могла да изговори његово име. Одмах је позвана полиција и несрећна жена је пренета у болницу. Званичну истрагу преузео је инспектор Мишло из оближњег градића Нонкарноа.

Његов први задатак био је да затражи од троје осумњичених папириће које су били извукли из вазе. Пуковник Изер и Ирена Венсан показали су празне папириће. На папиру Џека Лавела писало је „убица“.

— Ја сам невин — протестовао је Лавел. — Још сам размишљао кога да изаберам за жртву када сам зачуо крклање. А тада се упалила светлост.

И док је инспектор Мишло испитивао осумњичене, Жеди је покушао да на писаћем столу пронађе неки траг који би му указао на кривца. Махинално сређујући растурени рукописи приметио је да су поједини свежњевци који представљају разна поглавља обележени бројкама I, II и III... На једном чистом, неисписаном табакџи стајало је само VI.

То је могло да значи да је неко украо поглавље IV и V... Али ко? Да није можда убица.

Жеди је позвао устрану инспектора Мишлоа и испричао му о свом открићу. Затим је наставио:

— Можда је то урадила особа за коју је Жералдина знала да је некад извршила злочин. Вероватно је поверовала да ју је у поглављу IV и V списатељица открила.

Али, шта је убица урадио са несталим рукописом? Инспектор Мишло је претражио целу одају, али рукопис није нашао.

Ни испитивање осумњичених није унело више светлости у овај замршени случај.

— Ја сам за све време седела на каучу — изјавила је Ирена Венсан. — Пушила сам, опушак цигарете је у пепељари.

— А ви, пуковниче?

— Ни помакао се нисам од камина изјавио је Изер, — На њему су сигурно моји отисци. Стајао сам наслоњен на њега.

И тада, изненада у Жедијевом мозгу упали се сијалица: Забога! Па убица је...

Пошто сте пажљиво прочитали текст и разгледали цртеж покушајте да откријете убицу. Шта мислите, ко је убио списатељицу Жералдину Наду? Ирена Венсан, Џек Лавел или пуковник Виктор Изер? Ако сте погодили, честитамо, а ако нисте погледајте наш одговор на страни 55.

АРХИТЕКТУРА



ЛАВЉА ВРАТА. — Пре око 4.000 година у јужној Грчкој, на западној обали Мале Азије и острвима Егејског мора, развила се култура чији су остаци нађени у Микени, Троји и на Криту. Дворац у Микени на југу Грчке подигнут је на узвишици, опасан каменим зидом дебелим 8 метара. Изнад великих отвора капија постављени су снажни надвратници. Надвратник лављих врата тврђаве у Микени широк је 2,5, дугачак 5 метара, тежак 30 тона. Изнад њега, споља, израђене су две лавице, оне спадају у најстарије монументалне скулптуре у Европи.



АТРЕУСОВ ТРЕЗОР. — Такође је у Микени, не далеко од тврђаве, и добро очуван. То је велика гробница легендарног микенског краља Атреуса у облику кружне просторије засведене каменим тесаницама консоласто испуштаним који покривају простор од 15 метара у пречнику. Одозго је нанесен брежуљак земље. Прилаз је усечен у терен у виду дугачког озидаог тунела. Микенци нису имали гвозден већ само бронзан алат што није дозвољавало прецизнију обраду камена. Код богатих грађевина зидови су облагани сребром и златом. На слици је улаз у трезор.

ЗЛАТНО ДОБА. — Око 1100. пре н. е. са севера долазе Дорци и стапају се са староседеоцима формирајући ново, хеленско становништво Грчке. Грци су рано развили осећање и потребу за лепим. Њихова религија имала је много разних богова којима су подизани храмови, али су те грађевине служиле пре свега уметности, лепоти градова и уживању свих људи. Грчка архитектура, прва у историји, не служи само владарима и религији већ читавом становништву. Њен врхунац, од половине VI до половине IV века старе ере зове се златно доба. На слици је Партенон.



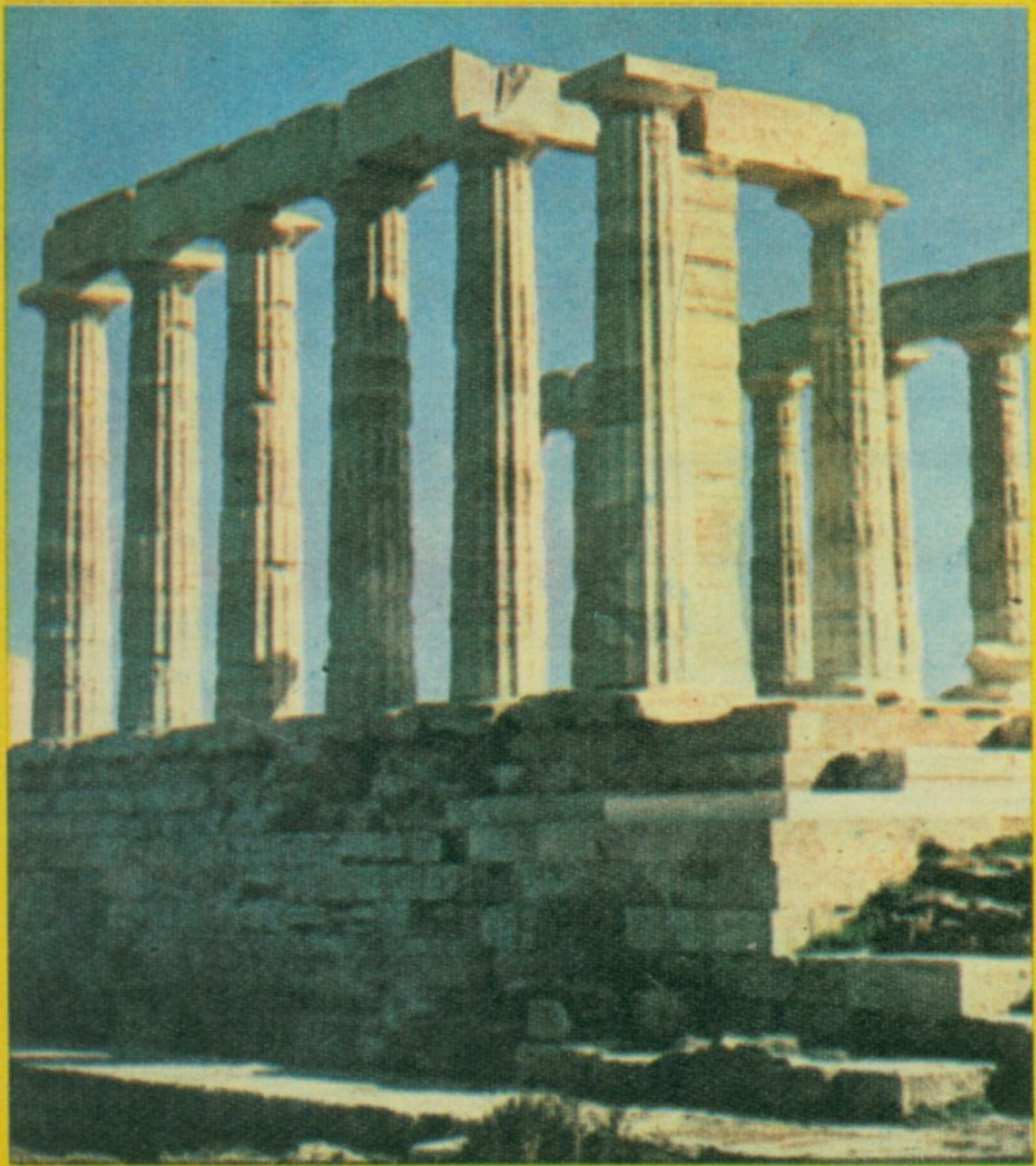
ПАРТЕНОН. — Храмови су правоугаони са двосливним кровом. Око средишне просторије, са статуом божанства, је трем са стубовима. Димензије нису превелике да се не би нарушио склад целине. Један од најлепших, Партенон у Атини, саградили су архитекти Иктинос и Каликратес, а скулптурама украсио чувени Фидија. Грађевина, од белог мермера из околине Атине, временом се срушила. Донекле је рестаурирана и спада у најзначајнија дела архитектуре уопште. У тежњи за савршенством Грци су исправљали и правилност облика: платформе храмова градили су благо испупчене по средини; ради бољег оптичког ефекта стубови су горњим делом мало нагнути ка унутрашњости; углаони су нешто дебљи, јер се, посматрани издалека, оцртавају на небу, па би изгледали тањи.

ГРЧКЕ 1 ЛЕПОТА ЗА СВАКОГ



ТЕЗЕОН — Један од најбоље очуваних храмова дорског стила, коме припада и Партеон, је Тезеон у Атини. Стубови дорског стила су, у поређењу са осталим стилским редовима, најмасивнији, односно најдебљи према својој висини. Стубови Партеона високи су 10,5, стубови Тезеона 5,5 метара. Размак између дорских стубова најмањи је што значи да су доста густо постављени. Капители су једноставни, састоје се од две камене плоче. Стубови немају стопе, а површина стабла оживљена је усправним олучастим удубљењима званим канелуре. Стубови су носили водоравну камену конструкцију од греда, лепо украшених. Са две чеоне стране грађевине двосливни кров образује велика троугаона поља, тимпаноне, украшене каменом скулптурама. Поједини делови храма били су осликани лепим живим бојама.

ПОСЕЈДОНОВ ХРАМ — Припада дорском стилском реду. Грчки храм развио се из микенског четвртастог типа куће за становање зване мегарон. Мегарон се састојао од једног простора са двосливним кровом и отвореног трема на стубовима свуда околу. Из овог типа развиће се касније кућа Блиског истока, па и кућа наших јужних крајева. Од Посејдоновог храма сачувало се веома мало. Оно што грчким грађевинама није учинио зуб времена надокнадили су разни освајачи, нарочито Енглези, па су музеји широм целог света пуни грчких скулптура и украса.



ТОЛОС У ДЕЛФИМА — Осим правоугаоних било је у старој Грчкој, али само изузетно, и храмова кружне основе, такозваних толоса, с низом стубова око централне кружне просторије. Од њих је најбоље сачуван толос у Делфима саграђен у дорском стилу на веома лепом месту. Ни толоси нису били нарочито велики јер су унутрашње просторије грчких храмова биле предвиђене само за свештенике и верске церемоније, а не за пријем већег броја људи одједном. Ни у једном храму није сачуван кип божанства, обично од злата и слоноваче огромних димензија, коме је храм посвећен. За то су се постарали освајачи и археолози.

ХИТ СТРАНА



Сваког петка читајте у Забавнику све о најбољим певачима и ансамблима света. Сваког понедељка на Радио-Београду 1, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајте најновије хитове.

ДИП ПАРПЛ

Њак и дуго је узимао приватне часове. Свирао је у многим ансамблима а једно је време искључиво свирао и певао за рекламне телевизијске спотове.

Јан Пајс је најмлађи члан овог квинтета. Рођен је 1948. године у Нотингему. Отац му је био клавириста па је Јан од малена крстарио с њим по Енглеској свирајући валцере на разним седељкама и весељима. Необична школа за једног од најватренијих и најбржих бубњара поп музике.

Јан Гилан и Роџер Гловер приступили су групи средином 1969. године. Пре тога су заједно наступали у групи ЕПИЗОД СИКС (Episode Six) и у ДИП ПАРПЛ долазе у тренутку када је овај ансамбл већ стекао извесно име и имао снимљен албум и три сингл плоче.

Занимљиво је да је ансамбл ДИП ПАРПЛ свој први успех постигао у Америци. Приликом пр-

ност. Јуна 1970. албум IN ROCK долази на топ листе да би се ту задржао годину дана. Затим долазе успеси великих сингл плоча: „Црна ноћ“, „Комета“, „Чудна врста жене“ и најновији хит „Жена из Токија“.

Док је састав низао успехе, његови чланови огледају се у самосталним покушајима. Јон Лорд 1971. постиже запажен успех са „Gemini Suite“ која је извођена пред препуним Ројал Алберт Холем и директно преношена преко радија и телевизије. Јан Гилан је један од главних глумаца у поп опери „Исус Христос суперстар“, док остали раде као продуценти.

Тренутно на топ листама имају два албума и једну сингл плочу.

САСТАВ: Јон Лорд (Jon Lord) оргуље, клавијир и синтисајзер; Ричи Блекмор (Richie Blackmore) гитара; Роџер Гловер (Roger

Британски састав ДИП ПАРПЛ (DEEP PURPLE) „рођен“ је фебруара 1968. године. Оргуљаш Јон Лорд и гитариста Ричи Блекмор дали су оглас у музичке новине којим су тражили чланове будуће групе. Између педесет музичара који су се пријавили узимају бубњара Јана Пајса, басисту Ника Семпера и певача Рода Иванса. Годину дана касније групу напуштају басиста и певач а њихова места заузимају Роџер Гловер и Јан Гилан. Тако је дефинитивно формиран ансамбл ДИП ПАРПЛ који по популарности и tiraжима плоча спада у сам врх поп музике.



Вођа групе је Јон Лорд, маестро оргуља и синтисајзера. Рођен је 1941. године а на клавиру је почео да свира у деветој години па га родитељи уписују на музички колеџ. Једно време је покушао да се бави и глумом, без већих успеха. Брзо је увидео да је музика право средство којим ће изразити свој таленат. Пролази кроз многе саставе свирајући са разним музичарима. Крајем 1967. упознаје Ричија. То је било право време за нову групу.

Ричи Блекмор је такође ветеран поп сцене. Гитару је почео да свира као тринаестогодиш-

ве турнеје по тој земљи снимио је сингл „Тише“ који ће касније постати велики хит. И њихова прва два албума постижу ту велику успехе док су пажњу енглеске публике привукли тек трећом ЛП плочом. После друге америчке турнеје Јон Лорд почиње да ради на реализацији једног необичног концерта. Септембра 1969. године у чувеном лондонском Ројал Алберт Холу изведен је са пуно успеха његов троделни концерт за групу и велики оркестар. Касније састав полази на турнеје по Европи и то му, поред новца, доноси и огромну популар-

Glover) бас гитара; Јан Гилан (Ian Gillan) вокални солиста и Јан Пајс (Ian Paice) бубњеви.

ДИСКОГРАФИЈА сингл плоче: „Emmaretta“, „Hallelujah“, „Hush“, „Black Night“, „Strange Kind of Woman“, „Fireball“, „Never Before“ и „Woman from Tokio“. Албуми: SHADES OF DEEP PURPLE; BOOK OF TALIESYN; DEEP PURPLE; CONCERTO FOR GROUP AND ORCHESTRA; DEEP PURPLE IN ROCK; FIREBALL; MACHINE HEAD; MADE IN JAPAN и WHO DO YOU THINK WE ARE.



НЕКАД И САД

РОЈ ВУД (гитариста и певач. Некад свирао у групи МОВЕ) (MOVE), затим основао групу ЕЛЕКТРИК ЛАЈТ ОРКЕСТР (ELECTRIC LIGHT ORCHESTRA). Сад је вођа састава ВИЗАРД (WIZZARD).

БЕРЗА ПЛОЧА

● Продајем ЛП плоче: „Fireball“ групе DEEP PURPLE и „Tarkus“ трија EMMERSON, LAKE AND PALMER. Цена једне плоче је 130 динара.

Жижица Бранковић,
Милоша Поцерца 27,
Београд



● Продајем „златне“ албуме 1972. године: „Meaty, beaty, big and bouncy“ — WHO и „Never a dull moment“ — ROD STEWART.

Владимир Алексић,
тел. 011 20-930



Блажо Гузина,
Божидара Адије 6,
Ниш



КАКА ЈЕ СВАКА СТОПА
МА ГДЕ ДА СЕ КРЕНЕ
ЈЕР, ВЕРНА КО ПЕНЕЛОПА,
САРКА ЧЕКА—
МЕНЕ!



ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ОДИСЕЈА

Музика: Војкан Борисављевић
Текст: Светислав Вуковић
Пева: Лео Мартин

Пут до славе и богатства
пут до трона,
одувек је био исти,
од искона.

Пут до накла и понора,
пут до слома,
одувек је био исти,
од искона.

Нико не зна шта га чека,
дан шта носи,
свако јуче оставља нам
траг у коси.

Доба прошло и будуће,
прича иста,
све што сија и не мора
да заблеста!
Одисеја, одисеја!
Стаза трња, или стаза орхидеја.
Одисеја, одисеја!
Живот, то је увек нова одисеја!

● Песму недеље ОДИСЕЈА можете чути у понедељак 9. априла у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО од 20.00 до 22.00!

ПОП РОЂЕНДАН



Позната мађарска група ORANGE TAURUS која се нашој публици први пут представила почетком ове године одлучила је да свој рођендан прослави у нашој земљи. Ових дана почиње њихова турнеја по највећим градовима Југославије.

КВАС

је један али вредан

ШАЉИВЦИЈЕ, ЈАВИТЕ СЕ!

Позивамо вас да учествујете у нашој наградној игри. Погледајте добро цео цртеж. Ваш задатак је врло једноставан: према ситуацији на цртежу одговорите духовито ШТА КАЖУ Дикан и Вукоје. Реченице треба да буду што краће. Водите рачуна о томе да бар један од њих двојице у свом говору МОРА ДА УПОТРЕБИ РЕЧ КВАС. Одговоре напишите на купон и пошаљите на адресу „Југославија комерца“. Шесторицу нај, нај, шаљивџија чекају вредне награде.

Ако сте већ пробали квас, биће вам лако да будете духовити.

ЗА ДУГ ЖИВОТ
ОД 100
ГОДИНА КВАС
ИМА 100
ДОБРИХ
ОСОБИНА



ШЕСТ НАГРАДА ЗА ШЕСТ НАЈДУХОВИТИЈИХ ОДГОВОРА

- КИНО-КАМЕРА „АУРОРА“
- ФОТО-АПАРАТ „ЕТЈУД“
- ФИЛМОСКОП И 15 КОЛОР ФИЛМОВА СА ПРИЧАМА
- ДИЈАВИЗОР НА СТРУЈУ
- БИБЛИОТЕКА „ОМИЉЕНИ РОМАНИ“
- КОМПЛЕТ ОД 10 ГРАМОФОНСКИХ ПЛОЧА ИЗ СССР-А

КУПОН 4

ДИКАН: _____

ВУКОЈЕ: _____

Име и презиме аутора текста _____

Број поште, место, улица и број _____

Попуни, изрежи, залепи искључиво на дописницу и пошаљи на адресу:
„ЈУГОСЛАВИЈА КОМЕРЦ“, 11001 Београд, Кнеза Милоша 80 са ознаком
„ЗА КВАС“. Рок за слање купона је 13. април.

ПОСЛЕДЊЕ БЕКС

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Чекао сам пресуду потпуно мирно јер сам знао да смртна казна на Земљи не постоји

РАТКО ЈАНКОВИЋ

Нас четворица били смо спремни за транспорт у затвор на Плутону.

Жан-Клод Мерсо, песник: уништио робота Шекспир III који се прославио пишући сонете. Казна му је касније више-струко увећана због три покушаја бекства.

Фјодор Алексијевич Иванов, астронаут, због грешке у прорачуну директан је кривац за смрт копило-та.

Такетоши Тасака, убиство у афекту: више је волео да је нема него да буде с другим. И ја, Ратко Јанковић, студент осуђен зато што сам, на ужас својих професора, тврдио да постоји пета димензија. Плус три бекства са Мерсоом.

Полицијски брод који је требало да нас однесе на најудаљенију планету Сунчевог система био је спреман. На руке су нам ставили окове и повезали нас заједничким ланцем. Сваки је уз то причвршћен за алку на зиду кабине. Било је то још једно добро смишљено мучење: подносити убрзање летелице стојећи.

Кад је пилот ушао у кабину, застао је и насмејао се:

— Изгледате као ђердан бисера!

Гледали смо га мрачно а Тасака је шкргутао зубима.

Ускоро се врата затворише и брод уз тутан крену.

Зубима за кваку!

Убрзање је било ужасно. Мерсо и Иванов клонуше. И ја сам, док ми се у глави мутило, једва успевао да се одржим на ногама. Једино је Тасака издржавао као камен. Само му се по мокрој лицу видело да пати.

... Лагано смо се враћали из обамрлости. Убрзање је престало. Сад кад смо чврсто стајали на ногама, Тасака постаде немиран. Трзао је ланац, истезао врат, колутао очима.

— Који ти је ђаво? — нисам више могао да издржим. — Знаш ли да нас све цимаш?

— Нешто мислим — одговори Јапанац.

— За господина Тасаку мисао је очигледно физички а не интелектуални напор — добаци Мерсо.

— Ти да ћутиш, пискарало — просикта Тасака у пола гласа гледајући микрофон изнад наших глава повезан са слушалицама пилота и настави да вуче. Неочекиван уда рац баци нас у страну. Потпуно истегнутог врата, кичме савијене у

лук, Тасака је зубима држао ручицу за отварање спољних врата. Разумели смо: један мали трзај главом и врата брода би се отворила. Заједно са пилотом сви бисмо истог часа били мртви!

Пријатељ је нервозан

Мерсо уздигну главу према микрофону и свечаним гласом објави: — Господине пилоте, природа ситуације ми налаже да вас замолим да нас посетите...

— Шта се ту цифраш! — прекиде га Иванов. А ти — обрати се пилоту — не гњави него долази. Имаћеш шта да видиш.

Кад је угледао Тасаку, пилот је све разумео, застао је као кип од белог воска и покушавао нешто да каже али из отворених уста није излазила ниједна реч.

— Овамо кључеве иначе ће нам ова конзерва постати заједничка гробница — викну Тасака. — Ако се машиш оружја, повлачим ручицу.

— Наш пријатељ је нервозан — поче као да објашњава Иванов — Брзо! Да му не пукне живац!

Почео је од мене, на другом крају ђердана. Брава шкљоцну, ланац попусти. Тасака изгуби равнотежу и паде. Пилот се окрете ка њему и покуша да извуче оружје. Заборавио је да сам ја слободан. Спречио сам га у последњем часу.

Ускоро смо сви били одвезани. Тасака је са сулудим осмехом прилазио пилоту.

— Не! — повикасмо сва тројица углас. Али, било је касно.

После вишегодишњег тамновања најзад смо опет били слободни.

Мерсо се рдовао као дете. Јурио је по броду од једног до другог. Према њему сам осећао нешто као пријатељство. Кад сам стигао у затвор, био сам најмлађи осуђеник и он ме је примио заштитнички. Говорио ми је да ће ме једног дана одвести у Бретању, на имање свог оца на коме сада живе само његова мајка и сестра...

Иванов је био заузет пилотирањем, али се тешко сналазио за командним пултом. Док је он седео у затвору, ракетна техника отишла је далеко!



Кад је оковани Тасака пао, пилот покуша да извуче оружје. Заборавио је да сам ја слободан

— У Месечевој насеобини имам познаника — рекао нам је Иванов. — Могао би да се побрине за нас. Шта ти мислиш, Мерсо?

— Мислим да је добро ако се можеш ослонити на једног познаника.

— То је мој брат — рече Иванов. — Старији брат.

Електромагнетна олуја

Тасака нам је био највећи проблем. За сваку ситницу потезао је оружје. Једном замало није убио Иванова. У наступу беса покидао је каблове за везу са Земљом.

— Било би најбоље да га вежемо — предложио сам. Али, то је било много лакше рећи него извести. Тасака је узео засебну кабину. Кад је спавао, закључавао се. Као да је осећао да му се нешто спрема. Чекали смо zgodnu прилику.

Време је пролазило, а ми нисмо знали ни у ком правцу летимо.

— Не могу да одредим где се налазимо — правдао се Иванов. — Не знам чак ни где је Сунце.

— А ти га тражи, а не пиљи у мене — урлао је Тасака. Часови су протицали. Сваким секундом било је све мање шанси да ћемо угледасти плавичасту куполу ракетодрома на Месецу. Изгубили смо сваку наду и пали у равнодушност. Кад се брод затресао, нико на то није ни обратио пажњу.

— Иванов опет кочи узбрдо! — rugао се Тасака. — Најједном нас трже крик:

— Не ради, ниједан инструмент не ради! — викао је Иванов.

Приближили смо се контролној табли. Све лампе су гореле. Игле су се окретале укруг, рачунар је престао да ради. Облио ме леден зној.

— Може ли да се поправи? — питао је Мерсо.

— Ти си крив, крив си, шустеру један — урлао је Тасака.

— Олуја, сигурно електромагнетна олуја! — металним гласом је изговорио Иванов.

Светла се сама од себе погасише. Помисао на хладан, негостољубив бездан васионе гушила је свакога од нас. Прибио сам се уз Мерсоа и очекивао. Најгоре ми је било што нисам знао како ћу умрети.

Изабериће једно!

Најједном један зид поче да мења боју. Високоотпорни метал топио се као пена, а зачудо никакву топлоту нисмо осећали. Кроз отвор у зиду бледоплаве боје угледасмо други брод и провидни канал који га је спајао с нашом летелицом.

— То нису људи, они то не би могли да учине — рече Мерсо. — То је неко други.

— Дошљаци! — грмну глас из отвора.

Стајали смо без речи, збијени у гомили.

— Упркос забрани дошли сте у нашу димензију — говорио је непознати.

— Заиста нисмо знали за забрану — поче да их уверава Мерсо. — Не правдај се! — прекину га

СТВО

Тасака. Очи су му дивље сијале. Изненада је потегнуо оружје, али пре но што његови прсти притиснуше обарац, из тунела блесну пла вичаста муња. На месту где је стајао Тасака остала је само ша- чица пепела.

— И вас тројица бићете кажње- ни — зачу се поново онај глас. — Изаберите једног ко ће остати жив!

— Убијте нас сву тројицу или нас пустите — рекох ја некаквим туђим гласом.

— Не!

Наступи тренутак дубоке тиши- не.

— Хоћемо ли, Иванове? — рече Мерсо. — Њему је тек двадесет и четири.

— Ни ја немам сто! Да вучемо коцку! — изговори с муком Ива- нов.

Мерсо га је гледао погледом ко- ји сам први пут видео код њега. Очи су му се сузиле у црту, пуне одлучности очајника. Нагло је шчепао Иванова и гурнуо га ка тунелу. Плавичаста муња блесну. Иванов је био мртав.

— Збогом, пријатељу — рече ми Мерсо.

— Хвала — једва сам изговорио док су ми сузе квасиле лице. Ок- ренуо сам главу да не видим бле- сак.

Глас се опет јавио.

— Вратићемо те назад. Реци вла- ди планете Земље да праштања више нема. Ако икада пређете гра- ницу и дођете у нашу димензију, бићете мртви. Без изузетка. То је по уговору.

Сазнање да ми је живот спа- шен вратило ме је у стварност.

— Мој брод је оштећен — ре- кох.

— Добићеш други.

— Ја не знам да пилотирам.

— Бићеш вођен аутоматски.

Хтео сам још нешто да питам али ме нека чудна малаксалост обузе и изгубих свест.

Када сам се пробудио био сам у непознатој летелици везан за седиште. По благом зујању које сам чуо претпостављао сам да се крећем. Тако сам стигао у Месе- чеву базу, везан као и кад сам по- шао.

Казна

— Је ли то све? — питао је су- дија, старац у црној одори.

— Да — рекох. — Имао сам право, пета димензија постоји.

— Устаните! — прекину ме ста- рац: сад ће прочитати пресуду.

Спокојно сам чекао. На Земљи смртна казна не постоји. То важи за све људске насеобине и за ову на Месецу. Бићу осуђен на затвор. То није богзна шта али и исећи живот бољи је од смрти.

— Врховни суд насеобине Месе- ца нашао је да сте криви. Поред ранијих бекстава директни сте сау- чесник у убиству пилота полициј- ског брода ПЦ-379. Ви не заслужу- јете да живите.

— Смртна казна не постоји — рекох. — Како ћете ме казнити? — запитах.

— Бићете упућени у зону Д.

— Сам?

— Да. — рече и пође према излазу.

— Али ја не знам да пилотирам!

— Бићете вођени аутоматски! — и врата се затворише.

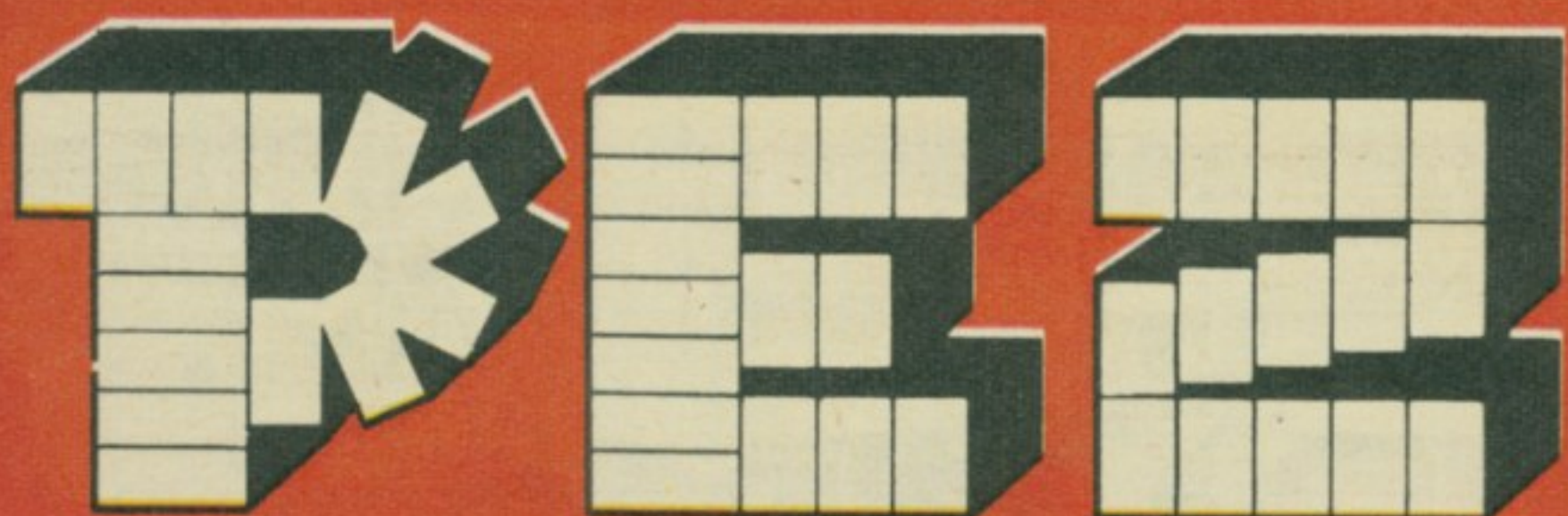


У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП

РИП КИРБИ:

„Бисери јужних мора“





Коју од награда желиш?

БИРАЈ:

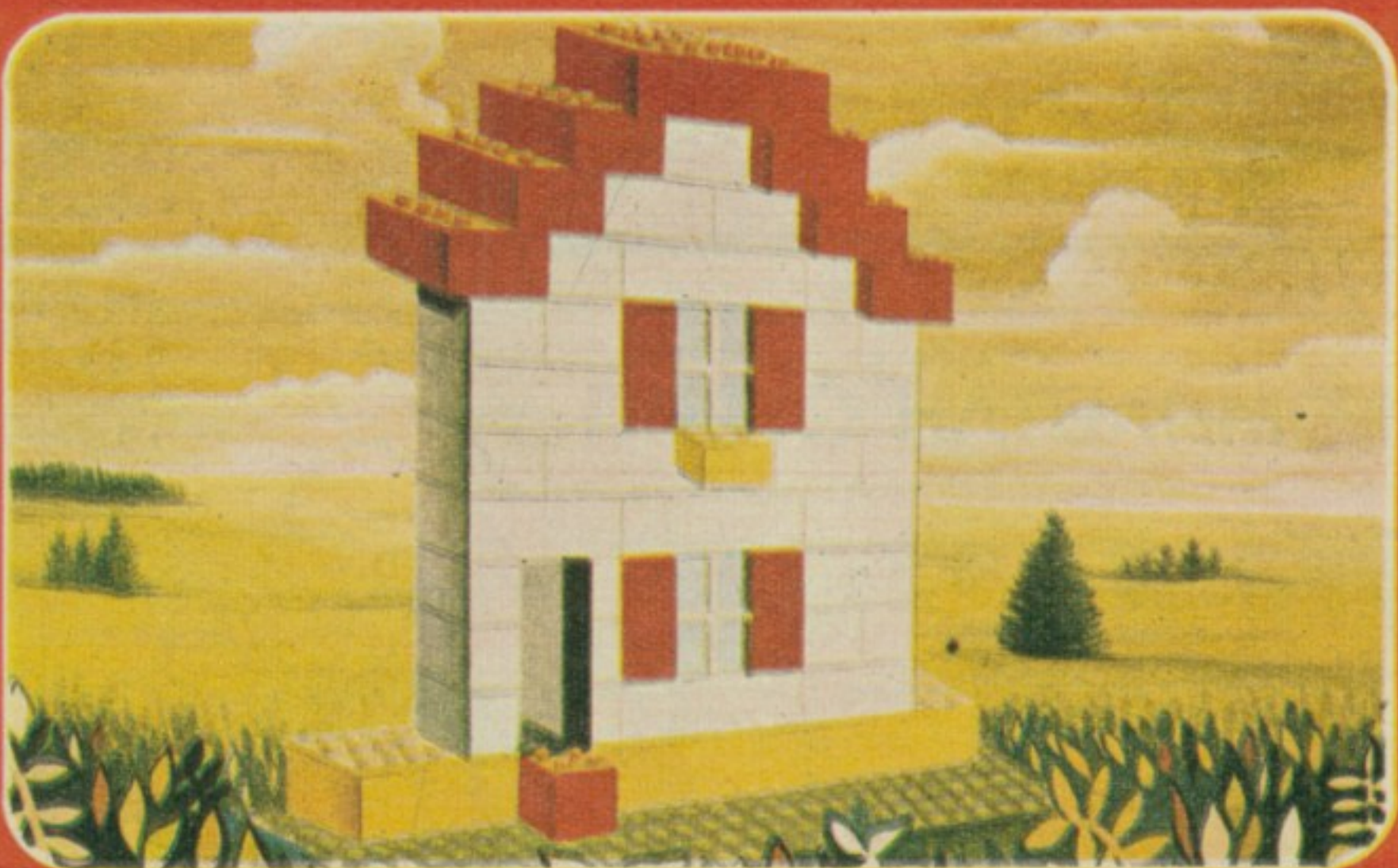
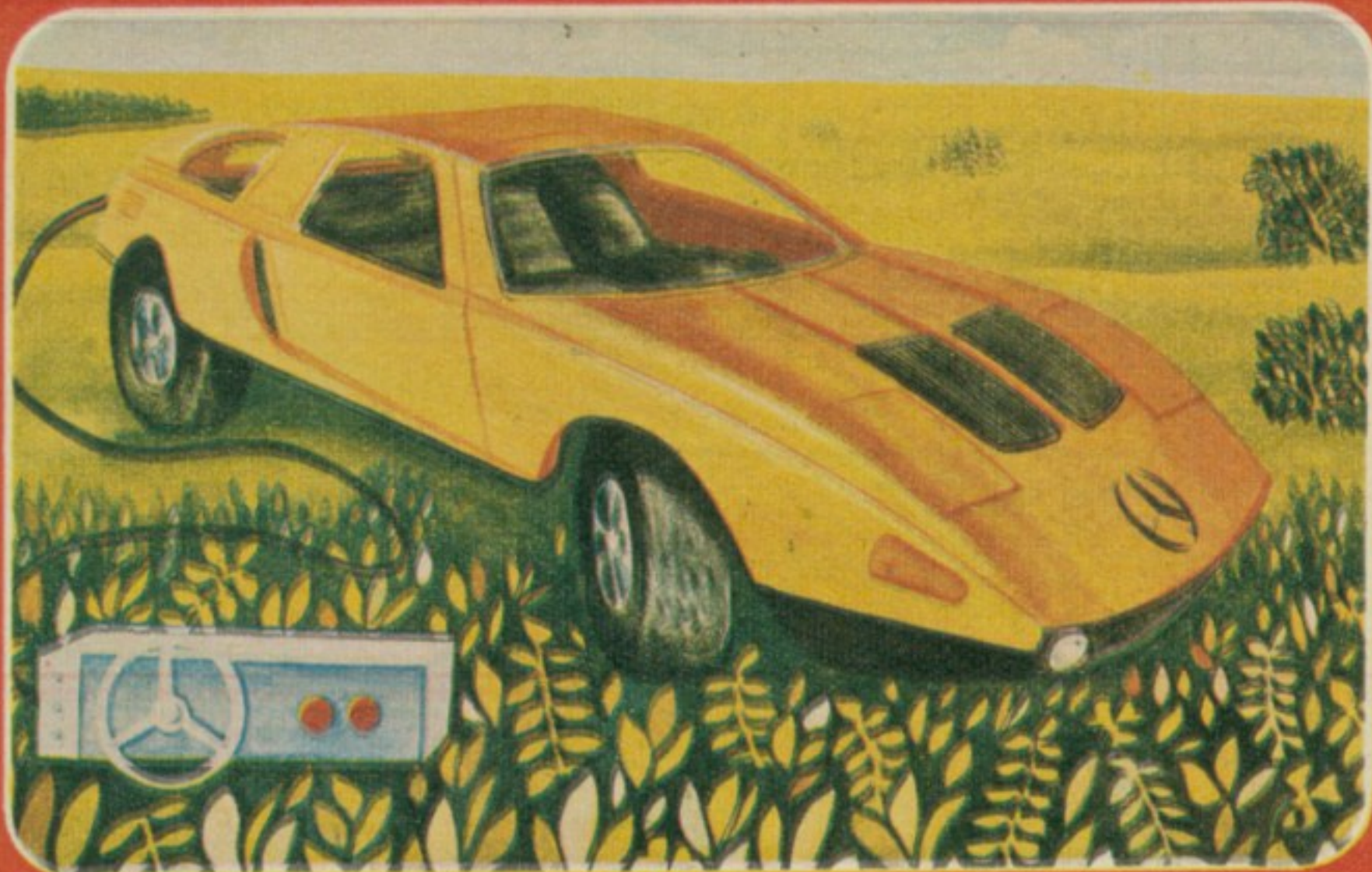
20 Бицикала Рону

50 модела електричних аутомобила

100 индијанских шатора

200 система LEGO

2.000 мета са стрелицама PEZ Пикадо



Сакупи 25 омота бомбона PEZ и пошаљи их на адресу:



PEZ 61001 Љубљана, п. п. 142
Извлачење ће бити 10. 6. 1973.

Kolinska



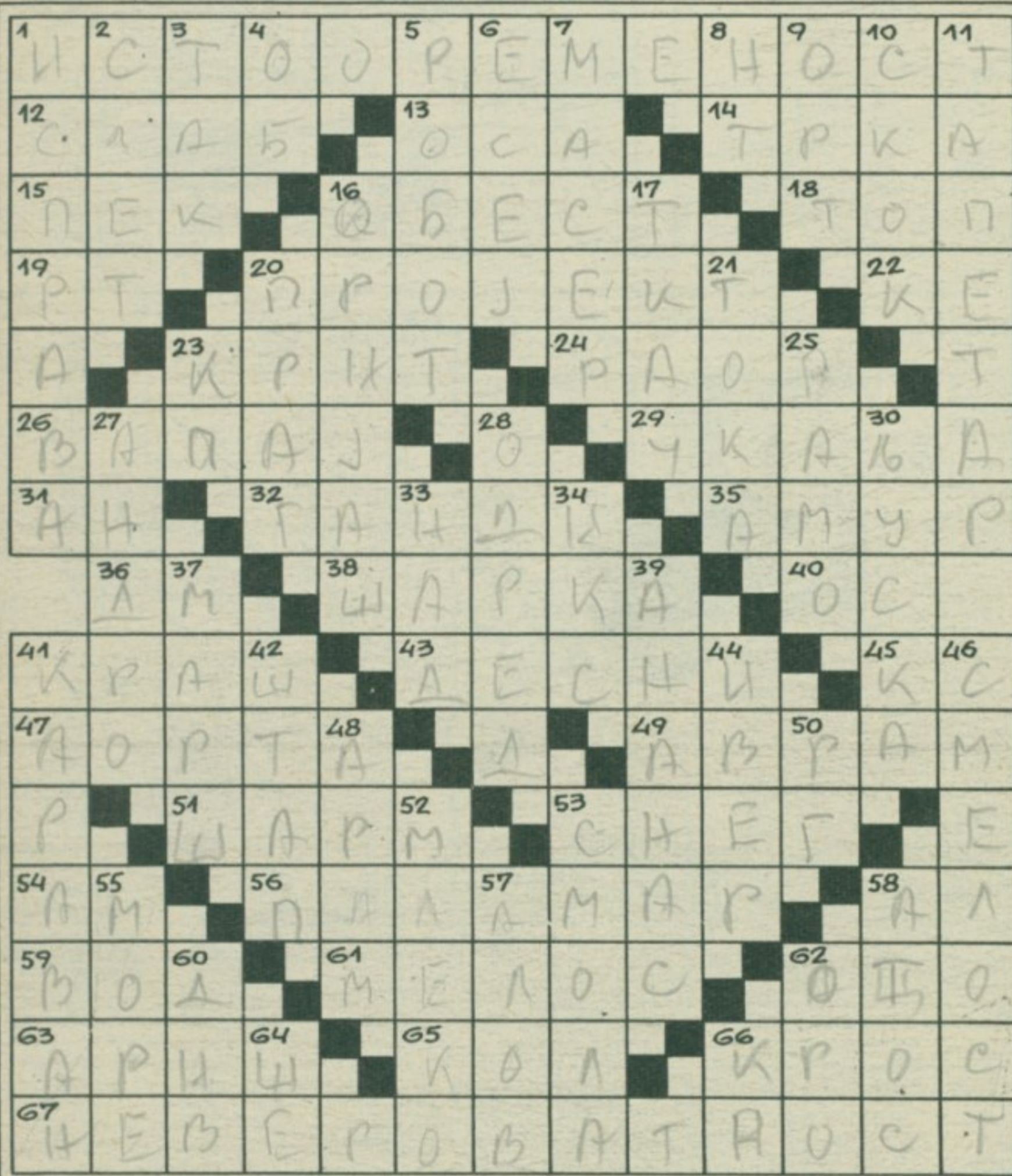
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) подударане у времену, 12) нејак, 13) зоља, 14) такмичење у брзини, 15) златоносна река у Србији, 16) разузданост, 18) артиљеријско оруђе, 19) истурени део копна у море, 20) план, нацрт, 22) билијарски штап, 23) острво у Средоземном мору, 24) савремени хрватски књижевник (Иван), 26) израз тешког људског бола, јаук, 29) надимак нашег популарног комичара, 31) немачки предлог, 32) индијски политичар и државник (Индир), 35) река у Сибиру, 36) скраћеница за немачку марку, 38) змија отровница, 40) центар обртања, 41) наш народни херој (Јосип), 43) месо око зуба, 45) скраћеница за: коњска снага, 47) главна артерија, 49) мушко име, 51) драж, чар, 53) врста падавине, 54) део коњског прибора, 56) бродско уже, 58) хемијски знак за алуминијум, 59) мања војна јединица, 61) мелодија, 62) мушко име, 63) врста четинара, 65) амерички певач шлагера (Нет), 66) трчање у природи, 67) немогућност, неверица, сумња.

УСПРАВНО:

1) документ, 2) масовне спортске игре, 3) билијарски штап, 4) река у Сибиру, 5) механички човек, аутомат, 6) књижевни приказ, 7) особа која врши масажу, 8) иницијали нашег најпознатијег физичара, 9) јединични вектор, 10) скакање, 11) врста занатлије, 16) див, колос, 17) радник на разбоју, 20) град у Чехословачкој, 21) украс на народној ношњи, 23) ауто-ознака за Копар, 25) оснивач прве словенске државе, 27) мушко име, 28) војна јединица, 30) кора, опна, 33) изнад, 34) непозната у математици, 37) корачница, 39) јужно воће, 41) пустињска поворка, 42) батина, 44) треска, 46) одважност, храброст, 48) совјетски композитор (Хачатурјан), 50) два сугласника, 52) хранљиви производ, 53) лепљив сок четинарског дрвећа, 55) већа водена површина, 57) рибарска мрежа, 58) личност из „Три мускетара“, 60) горостас, 62) црногорско коло, 64) сугласник и самогласник, 66) ауто-ознака за Крапину.



РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) овера, 6) Отава, а, 11) Исак, 12) сова, п, 14) смотра, 16) иверје, 18) Мел, 19) одаја, 21) јер, 22) ати, 23) Гелер, 24) ада, 25) Рона, 27) мек, 28) очај, 29) Адамс, к, 31) врана, 32) пансион, 33) касир, и, 36) запад, 40) агер, 41) Ане, 43) таве, 44) пол, 45) слама, 47) леп, 48) ари, 49) Тачит, 50) Ате, 51) Мадрид, 53) ситниш, а, 55) Бали, 56) Алек, а, 57) закон, 58) ранап.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Милољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дин, полугодишња 44,00 дин, тримесечна 22,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тримесечна 44,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: DM 34 — \$ 12 — Ft 56 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1 тел. 22-711.

На основу нишлења републичког секретаријата за културу СРС број 413-29/73-02 од 22. I 1973 године не плаћа се порез на промет.



ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК



Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

ПРВИ ДОБИТАК

Данас сам добио ваше писмо и поклон — леп ручни часовник — и могу да вам кажем да сам се много обрадовао таквој срећи и добитку. До сада сам много где и више пута опробао своју срећу и такмичио се, али без успеха. Ипак, задовољан, сам, нарочито у погледу здравља које ме је увек служило па и данас у мојој старости. Чуваћу успомену на Политикин забавник докле год будем здрав и жив.

Бранислав Милорадовић
пензионер, Врњачка Бања



Као добитник награде у игри Монблан Бранислав Милорадовић требало је да путује на највиши врх Европе, али он то није могао, јер је сувише стар. Није имао ни ког свог коме би награду уступио, па је Забавник одлучио да одступи од свог правила које му дозвољава замену награда и упутио другу Милорадовићу леп ручни часовник на поклон.



ШТРОК ИЛИ ПАЛИКОВИЋ

Драги Забавниче, твој сам редован читалац и молио бих те за једну услугу: објави адресу Јосице Паликовића и Горана Штрока. Мевлудин Ефангић, ученик, Горажде

Јовица Паликовић, 41000 Загреб, Јуришићева 10.
Горан Штрок, 41000 Загреб, Роков Перивој 8.

ИМЕ ИМ ОДГОВАРА

Драги Забавниче, много волим све врсте животиња, па сам се тако заинтересовала и за лемури. Молим те написати ми како су те животиње добиле име.

Дијана Ковачевић,
Приштина

Лемури су полумајмуни кратких предњих удова, дугих ногу и лисице главе. Живе у прашумама Африке и крећу се само ноћу. Своје име добили су по латинској речи *lemures* што значи фантоми, авети, духови. Ово име им потпуно одговара: у мраку сјај њихових очију има у себи нешто сабласно и аве-тињско.

Будите детектив...

решење
загонетке:

ОПАСНА ИГРА

Како ју је убица јако стегао рукама за врат Жералдина Нада није могла да изговори његово име. Успела је само да напише VI. На први поглед то може да изгледа као ознака за шесто поглавље због чега је Жеди и помислио да су IV и V поглавље нестали. У ствари, та два поглавља нису још ни била написана и VI који је Жералдина Нада исписала на чистом листу папира били су иницијали убице, пуковника Виктора Изера (Victor Izera).



ЦЕЛА
МАТУРА
У ЈЕДНОЈ
КЊИЗИ!



СА „ПРИРУЧНИКОМ ЗА НОВУ МАТУРУ“ МОЖЕТЕ БРЗО И УСПЕШНО ДА ОБНОВИТЕ ЦЕЛО СРЕДЊОШКОЛСКО ГРАДИВО!

НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“ у сарадњи са групом познатих педагога приредило је специјално за гимназијалце и средњошколце „ПРИРУЧНИК ЗА НОВУ МАТУРУ“ који садржи сажето градиво из СРПСКОХРВАТСКОГ ЈЕЗИКА, ИСТОРИЈЕ, ГЕОГРАФИЈЕ, БИОЛОГИЈЕ, ХЕМИЈЕ, ФИЗИКЕ и МАТЕМАТИКЕ по наставном плану од I до IV разреда.

Ово је јединствен приручник, штампан на 378 страна, за припрему матуре и за брзо и успешно понављање градива у току школске године. Можете га добити доузећем, по цени од 40 н. дин. за само неколико дана ако пошаљете писмо или дописницу са наручином на: НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд.

